

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΑΔΑ: 6Δ0Ξ46ΜΠ3Ζ-8

ΑΡΙΘ. ΦΕΚ: Β' 2436/

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Δ/ΝΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΑΜΕΣΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΤΜΗΜΑ Α΄

Καρ. Σερβίας 10 10184 Αθήνα 210.3375315-8

deaf@aade.gr

II. ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΗΛΕΚΤΡ. ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

1. Δ/ΝΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΥΠΟΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α΄ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΤΜΗΜΑ Α΄

2. Δ/ΝΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ ΤΜΗΜΑ Α΄

ΘΕΜΑ: Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων φορολογικού έτους 2023, των λοιπών εντύπων και των δικαιολογητικών εγγράφων που συνυποβάλλονται με αυτή. Τύπος και περιεχόμενο της πράξης διοικητικού/διορθωτικού προσδιορισμού φόρου φορολογικών ετών 2023 και εφεξής.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΤΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Της παρ. 7 του άρθρου 67 του ν. 4172/2013 (Α΄167),

β) του Κεφαλαίου Α΄ «Σύσταση Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων» του ν. 4389/2016 (Α΄ 94) και ειδικότερα της περ. δ) της παρ. 2 του άρθρου 2, του άρθρου 7, των παρ. 1 και 5 του άρθρου 14 και του άρθρου 41,

γ) των άρθρων 4, 5, 6, 10, 11, 14, 15, 22, 23, 24, 36, 37, 38, 41, 44 και 83 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 5104/2024, Α΄ 58) εφεξής ΚΦΔ,

- δ) του ν.4172/2013 (Α'167),
- ε) του άρθρου 31 του ν. 3986/2011 (Α'152),
- στ) του άρθρου 44 του ν. 4111/2013 (Α'18),
- ζ) του ν. 27/1975 (Α' 77),
- η) του άρθρου 56 του ν. 4607/2019 (Α'65) σε συνδυασμό με το άρθρο 6 του ν. 5000/2022 (Α'226),
- θ) του άρθρου 57 του ν. 4646/2019 (Α' 201),
- ι) της υπό στοιχεία Δ. ΟΡΓ. Α 1125859 ΕΞ 2020/23.10.2020 απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων «Οργανισμός της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.)» (Β' 4738),
- ια) της υπό στοιχεία Α. 1017/22.01.2019 απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων «Γνωστοποίηση επιλογής για υποβολή χωριστής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φορολογικού έτους 2018 έγγαμων φορολογούμενων» (Β' 63),

2. Την υπό στοιχεία Δ6Α 1015213 ΕΞ2013/28.1.2013 απόφαση του Υπουργού και του Υφυπουργού Οικονομικών «Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων στον Γενικό Γραμματέα της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών» (Β' 130 και 372), σε συνδυασμό με τις διατάξεις της υποπαρ. α) της παρ. 3 του άρθρου 41 του ν. 4389/2016.

3. Την υπ' αρ. 1/20.1.2016 Πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου «Επιλογή και διορισμός Γενικού Γραμματέα της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών» (Υ.Ο.Δ.Δ. 18), σε συνδυασμό με τις διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παρ. 10 του άρθρου 41 του ν. 4389/2016 και τις αποφάσεις υπ' αρ. 39/3/30.11.2017 (Υ.Ο.Δ.Δ. 689) του Συμβουλίου Διοίκησης της Α.Α.Δ.Ε και υπ' αρ. 5294/17.1.2020 (Υ.Ο.Δ.Δ. 27) του Υπουργού Οικονομικών, με θέμα «Ανανέωση της θητείας του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε.»

4. Την παρ. 5 του άρθρου 18 του ν. 2753/1999 σύμφωνα με τις οποίες «Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, δύναται να καθορίζονται οι διαδικασίες, οι λεπτομέρειες και ότι άλλο απαιτείται, ώστε οι δηλώσεις οποιουδήποτε φορολογικού αντικειμένου, καθώς και τα

τελωνειακά παραστατικά να μπορούν να υποβάλλονται και με τη χρήση σύγχρονων ηλεκτρονικών μεθόδων και δικτυακών υποδομών» (Α΄ 249).

5. Την παρ. 3 του άρθρου 38 του ν. 2873/2000 (Α΄ 285).

6. Τα άρθρα 7 (περί αποδεικτικής δύναμης στοιχείων ταυτότητας) και 8 (περί υπεύθυνης δήλωσης) του ν. 1599/1986 (Α΄75), όπως τροποποιήθηκαν με τις διατάξεις του Κώδικα Διοικητική Διαδικασία (ν. 2690/1999, Α΄ 45).

7. Την παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 2690/1999 περί βεβαίωσης του γνησίου της υπογραφής και επικύρωσης των αντιγράφων.

8. Την παρ. 10 του άρθρου 4 και τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 18 του ν. 3522/2006 (Α΄ 276) περί βεβαίωσης, είσπραξης και επιστροφής εσόδων.

9. Τις διατάξεις του ν. 3525/2007 (Α΄ 16) περί πολιτιστικών χορηγιών και του ν. 3785/2009 (Α΄138) περί της κύρωσης της Σύμβασης Δωρεάς μεταξύ του Ιδρύματος «Κοινωφελές Ίδρυμα Σταύρος Σ. Νιάρχος» και του Ελληνικού Δημοσίου.

10. Την παρ. Β2 του άρθρου 43 και την παρ. Β2 του άρθρου 44 του ν. 4030/2011 (Α΄ 249) περί φορολογικών κινήτρων αποκατάστασης κτιρίων στην περιοχή Γεράνι και Μεταξουργείο στο Ιστορικό κέντρο της Αθήνας.

11. Το άρθρο 44 του ν. 4141/2013 (Α΄ 81) περί προϋποθέσεων δικαιολόγησης απόκτησης μερισμάτων πλοιοκτητριών εταιρειών.

12. Τις διατάξεις του ν. 1497/1984 (Α΄188), περί του τίτλου «Apostille (Convention de la Haye du 5 Octobre 1961)» «Επισημείωση (Σύμβαση της Χάγης της 5 Οκτωβρίου 1961)».

13. Το άρθρο 1 του κεφαλαίου Α΄ του ν. 4250/2014 (Α΄74) περί της κατάργησης της υποχρέωσης επικυρώσεων αντιγράφων εγγράφων.

14. Το άρθρο 67 του ν.5042/2023 (Α΄88) περί της δυνατότητας παράτασης προθεσμιών υποβολής φορολογικών και ασφαλιστικών δηλώσεων και καταστάσεων, σε περίπτωση ασθένειας, τοκετού ή θανάτου λογιστή φοροτεχνικού .

15. Την υπό στοιχεία Α. 1163/2020 (Β΄ 3119) απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών, περί καθορισμού δαπανών για τις οποίες απαιτείται η χρήση ηλεκτρονικών μέσων πληρωμής (Β΄ 3119).

16. Την υπό στοιχεία 35565 ΕΞ 2022/2022 κοινή απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού και του Υφυπουργού Οικονομικών «Καθορισμός των δαπανών του τελευταίου εδαφίου της περ. δ) της παρ. 6 και της περ. α) της παρ. 7 του άρθρου 15 του ν. 4172/2013 (Α΄ 167), για την παροχή κινήτρων για την πραγματοποίηση συναλλαγών με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμών» (Β΄ 1369).

17. Την υπό στοιχεία Α. 1090/2021 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων «Καθορισμός των προϋποθέσεων, των όρων, της διαδικασίας και κάθε άλλης αναγκαίας λεπτομέρειας για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 39B του ν. 4172/2013» (Β΄ 1636).

18. Την υπ΄ αρ. 39937/2021 κοινή απόφαση των Υφυπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων «Όροι και προϋποθέσεις για τον χαρακτηρισμό φορολογούμενου φυσικού προσώπου ως «επενδυτικού αγγέλου» (angel investor) σε νεοφυή επιχείρηση ή νεοφυείς επιχειρήσεις (startups) για την εφαρμογή του άρθρου 70Α του ν. 4172/2013 (Α΄ 167), όπως προστέθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 49 του ν. 4712/2020 (Α΄ 146)» (Β΄ 1415).

19. Την υπό στοιχεία Α. 1036/2020 κοινή απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της ΑΑΔΕ «Διαδικασία και προϋποθέσεις υπαγωγής στις διατάξεις του άρθρου 5Α του ν. 4172/2013, περί εναλλακτικής φορολόγησης εισοδήματος που προκύπτει στην αλλοδαπή φυσικών προσώπων που μεταφέρουν τη φορολογική τους κατοικία στην Ελλάδα» (Β΄ 624).

20. Την υπό στοιχεία Α. 1217/2020 κοινή απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της ΑΑΔΕ «Διαδικασία και προϋποθέσεις υπαγωγής στις διατάξεις του άρθρου 5Β του ν. 4172/2013, περί εναλλακτικής φορολόγησης εισοδήματος φυσικών προσώπων, δικαιούχων εισοδήματος από συντάξεις που προκύπτουν στην αλλοδαπή, τα οποία μεταφέρουν τη φορολογική τους κατοικία στην Ελλάδα» (Β΄ 4215).

21. Την υπό στοιχεία Α. 1087/2021 απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της ΑΑΔΕ «Διαδικασία και προϋποθέσεις υπαγωγής στις διατάξεις του άρθρου 5Γ του ν. 4172/2013 (Α΄ 167), περί ειδικού τρόπου φορολόγησης εισοδήματος από μισθωτή εργασία και επιχειρηματική δραστηριότητα που προκύπτει στην ημεδαπή, φυσικών προσώπων που μεταφέρουν τη φορολογική τους κατοικία στην Ελλάδα» (Β΄1691).

22. Την υπό στοιχεία Α. 1054/2022 απόφαση του Διοικητή της ΑΑΔΕ «Καθορισμός της διαδικασίας και λοιπών ζητημάτων για την ψηφιακή υποβολή αιτημάτων μέσω της Εφαρμογής Ψηφιακής Υποδοχής και Διαχείρισης Αιτημάτων της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων “Τα Αιτήματά μου”» (Β΄2154).

23. Την υπό στοιχεία Δ.ΟΡΓ.Α 1065199 ΕΞ2022/20.07.2022 απόφαση του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων «Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων και εξουσιοδότηση υπογραφής «Με εντολή Διοικητή» σε όργανα της Φορολογικής Διοίκησης» (Β΄3886).

24. Την υπό στοιχεία ΠΟΛ 1140/2006 απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών «Δικαιολογητικά εξόφλησης τίτλων πληρωμής ή επιστροφής - εξόφληση με εντολή μεταφοράς - ρυθμίσεις θεμάτων εξόφλησης τίτλων πληρωμής ή επιστροφής» (Β΄ 1862).

25. Την υπ΄ αρ. πρωτ. 2212.2-3/83925/2022/23-11-2022 βεβαίωση ποσοστού προσχώρησης στην πρόσθετη πράξη του νέου συνυποσχετικού μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της ναυτιλιακής κοινότητας του Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής.

26. Την ανάγκη για ομοιόμορφη εκπλήρωση των φορολογικών υποχρεώσεων των φορολογούμενων, όπως αυτές ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 67 του ν.4172/2013.

27. Το γεγονός ότι με την απόφαση αυτή δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του προϋπολογισμού της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων.

Α Π Ο Φ Α Σ Ι Ζ Ο Υ Μ Ε

Άρθρο 1

Υποβολή δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων

1. α. Οι ετήσιες δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος φορολογικού έτους 2023, των υπόχρεων της παρ. 1 του άρθρου 67 του ν.4172/2013 (Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος, εφεξής ΚΦΕ), υποβάλλονται υποχρεωτικά, με χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω διαδικτύου και συγκεκριμένα με τη χρήση της διαδικτυακής Υπηρεσίας Υποβολής Δηλώσεων Φορολογίας Εισοδήματος Φυσικών Προσώπων της ΑΑΔΕ, μέσω της ψηφιακής πύλης myAADE, έως την ημερομηνία που ορίζουν οι οικείες διατάξεις. Οι ίδιες ημερομηνίες ισχύουν και για τις δηλώσεις που, κατ' εξαίρεση, δε θα υποβληθούν με τον ανωτέρω τρόπο αλλά σε χειρόγραφο μορφή στην αρμόδια για την παραλαβή τους υπηρεσία.

β. Οι εκπρόθεσμες αρχικές και τροποποιητικές δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος φορολογικών ετών 2018 και έπειτα, υποβάλλονται υποχρεωτικά με τη χρήση της ανωτέρω διαδικτυακής Υπηρεσίας υποβολής δηλώσεων μέσω της ψηφιακής πύλης myAADE.

γ. Οι δηλώσεις που, κατ' εξαίρεση, δεν υποβάλλονται με χρήση της διαδικτυακής Υπηρεσίας υποβολής δηλώσεων μέσω της ψηφιακής πύλης myAADE, κατά τα αναφερόμενα ανωτέρω, υποβάλλονται στην αρμόδια, σύμφωνα με την υπό στοιχεία Δ.ΟΡΓ. Α 1065199 ΕΞ 2022 (Β'3886) απόφαση του Διοικητή της ΑΑΔΕ για την παραλαβή τους υπηρεσία (χειρόγραφες δηλώσεις) είτε με αποστολή αιτήματος μέσω της εφαρμογής «Τα Αιτήματά μου» στην ψηφιακή πύλη myAADE (<https://www1.aade.gr/gsisapps5/myaade/#!/arxiki>) σύμφωνα με την υπό στοιχεία Α. 1054/2022 απόφαση του Διοικητή της ΑΑΔΕ, στο οποίο επισυνάπτεται αρχείο σάρωσης (scan) του εντύπου Ε1 της δήλωσης και των συνοποβαλλόμενων εντύπων (συμπληρωμένων), των συνοδευτικών δικαιολογητικών και λοιπών εγγράφων είτε με αποστολή των ανωτέρω με φυσικό φάκελο, ταχυδρομικά με συστημένη επιστολή ή με υπηρεσία ταχυμεταφοράς. Τα στοιχεία επικοινωνίας των αρμοδίων για την παραλαβή δηλώσεων υπηρεσιών είναι αναρτημένα στην ιστοσελίδα της ΑΑΔΕ στο διαδίκτυο (www.aade.gr/menoy/aade/epikoinonia>Στοιχεία Επικοινωνίας Υπηρεσιών ΑΑΔΕ για ραντεβού). Ως ημερομηνία υποβολής των

δηλώσεων που υποβάλλονται στην αρμόδια για την παραλαβή τους υπηρεσία θεωρείται είτε η ημερομηνία αποστολής του αιτήματος στην εφαρμογή «Τα Αιτήματά μου» και η υποβολή της δήλωσης λαμβάνεται ως εμπρόθεσμη, εφόσον το αίτημα καταχωρηθεί στην εφαρμογή μέχρι το πέρας της τελευταίας ημέρας της καταληκτικής προθεσμίας υποβολής, είτε η ημερομηνία αποστολής του φυσικού φακέλου που προκύπτει από τη σφραγίδα του Ταχυδρομείου ή της υπηρεσίας ταχυμεταφοράς. Το αποδεικτικό του ταχυδρομείου ή της υπηρεσίας ταχυμεταφοράς, αποτελεί αποδεικτικό υποβολής της δήλωσης και υπέχει θέση απόδειξης παραλαβής εκ μέρους του αποδέκτη.

Επίσης, είναι δυνατή η υποβολή των ανωτέρω δηλώσεων με κατάθεση στο γραφείο πρωτοκόλλου της αρμόδιας για την παραλαβή υπηρεσίας. Μέσω της εφαρμογής «τα Ραντεβού μου» στην ψηφιακή πύλη myAADE παρέχεται η δυνατότητα προγραμματισμού ραντεβού για την υποβολή των δηλώσεων.

2. α. Τα παραπάνω ισχύουν για δηλώσεις που υποβάλλονται είτε από τους ίδιους τους φορολογούμενους με τους προσωπικούς τους κωδικούς πρόσβασης, είτε από εξουσιοδοτημένο φοροτεχνικό - λογιστή - λογιστικό γραφείο με τους προσωπικούς του κωδικούς πρόσβασης.

β. Η εξουσιοδότηση προς τον φοροτεχνικό - λογιστή - λογιστικό γραφείο αφορά στη διαχείριση των εντύπων Ε1, Ε2 και Ε3 και πραγματοποιείται διαδικτυακά στην εφαρμογή διαχείρισης εξουσιοδοτήσεων του λογαριασμού του φορολογούμενου, μέσω της ψηφιακής πύλης myAADE. γ. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 67 του ν. 5042/2023, σε περίπτωση που λογιστής - φοροτεχνικός νοσηλεύει για διάστημα τουλάχιστον τριών (3) ημερών σε δημόσιο ή ιδιωτικό νοσοκομείο, λόγω ασθένειας ή τοκετού, που αποδεικνύεται από τα σχετικά έγγραφα του νοσοκομείου νοσηλείας του, οι προθεσμίες υποβολής των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος του ιδίου και των εντολών - πελατών του, οι οποίες λήγουν εντός του διαστήματος από την πρώτη (1η) μέχρι και την τριακοστή (30ή), κατ' ανώτατο όριο, ημέρα νοσηλείας του, παρατείνονται μέχρι το τέλος του επόμενου μήνα από αυτόν της έκδοσης του εξιτηρίου, εφόσον η νοσηλεία δεν υπερβαίνει τις τριάντα (30) ημέρες ή μέχρι το τέλος του επόμενου μήνα από αυτόν εντός του οποίου συμπληρώθηκε νοσηλεία τριάντα (30) ημερών, για μεγαλύτερης διάρκειας νοσηλεία.

Τα ανωτέρω ισχύουν για τους εντολείς - πελάτες για τους οποίους ο λογιστής - φοροτεχνικός αποδεδειγμένα ήταν εξουσιοδοτημένος μέσω της ψηφιακής πύλης myAADE, ήδη κατά τον προηγούμενο μήνα της ημερομηνίας εισαγωγής του στο νοσοκομείο και παραμένει εξουσιοδοτημένος, σύμφωνα με τα στοιχεία της σχετικής εξουσιοδότησης. Σε περίπτωση θανάτου λογιστή - φοροτεχνικού, οι ανωτέρω αναφερόμενες προθεσμίες παρατείνονται μέχρι το τέλος του μεθεπόμενου μήνα από αυτόν του θανάτου. Στις συγκεκριμένες περιπτώσεις η δήλωση φορολογίας εισοδήματος υποβάλλεται εντός των νέων προθεσμιών στην αρμόδια για την παραλαβή της υπηρεσία (χειρόγραφη δήλωση), κατά τα αναφερόμενα στην παρ. 1γ του παρόντος, χωρίς την επιβολή προστίμου του άρθρου 53 και υπολογισμού του τόκου του άρθρου 52 του ΚΦΔ.

3. Σε περίπτωση που δεν υπάρχει η δυνατότητα υποβολής με τη χρήση της διαδικτυακής Υπηρεσίας υποβολής δηλώσεων μέσω της ψηφιακής πύλης myAADE, λόγω αποδεδειγμένης τεχνικής αδυναμίας που δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί ή εφόσον κρίνεται από τον Προϊστάμενο της αρμόδιας για την παραλαβή (χειρόγραφης) δήλωσης υπηρεσίας σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όταν συντρέχει αντικειμενική και πραγματική αδυναμία υποβολής της δήλωσης με τον ανωτέρω τρόπο, επιτρέπεται να υποβληθεί στην ανωτέρω υπηρεσία, κατά τα αναφερόμενα στην παρ. 1γ του παρόντος. Αυτό ισχύει και στις περιπτώσεις που η προθεσμία υποβολής της δήλωσης λήγει στο τέλος του έτους, εφόσον υπάρχει αδυναμία υποβολής με τη χρήση της διαδικτυακής Υπηρεσίας υποβολής δηλώσεων μέσω της ψηφιακής πύλης myAADE.

4. α. Σε περίπτωση που οι ετήσιες δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος φορολογικού έτους 2023 των συζύγων/ΜΣΣ υποβάλλονται ως κοινές με βάση τα οριζόμενα στην περ. α) της παρ.

4 του άρθρου 67 ΚΦΕ, δεν απαιτείται καμία επιπλέον ενέργεια από τους συζύγους. Σε αυτή την περίπτωση διενεργείται ξεχωριστή βεβαίωση του φόρου και εκδίδονται δύο πράξεις προσδιορισμού φόρου, μία για κάθε σύζυγο. Στις πράξεις προσδιορισμού φόρου αναφέρονται τα εισοδήματα και των δύο συζύγων/ΜΣΣ και διαφοροποιείται μεταξύ τους ο Πίνακας Γ΄ της πράξης, στον οποίο αναγράφονται τα ποσά του κάθε συζύγου/ΜΣΣ χωριστά.

β. Πιστωτικά ποσά του ενός συζύγου/ΜΣΣ δεν συμψηφίζονται με τυχόν χρεωστικά του άλλου και στην περίπτωση που έχουν και οι δύο πιστωτικά ποσά επιστρέφονται στον κάθε δικαιούχο χωριστά. Ο φόρος των συζύγων/μερών συμφώνου συμβίωσης που προκύπτει από την κοινή τους δήλωση βεβαιώνεται στην αρμόδια για τον υπόχρεο υπηρεσία ακόμη και στις περιπτώσεις που οι σύζυγοι υπάγονται σε διαφορετική υπηρεσία λόγω του ότι ένας εκ των δύο (ή και οι δύο) ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα ή λόγω διαφορετικής φορολογικής κατοικίας. Ως εκ τούτου, οι πράξεις προσδιορισμού φόρου που εκδίδονται με την υποβολή κοινής δήλωσης αναγράφουν και στους δύο συζύγους / ΜΣΣ την αρμόδια για τον υπόχρεο σύζυγο υπηρεσία

γ. Οι σύζυγοι, ωστόσο, δύνανται να υποβάλουν χωριστή δήλωση, κατά τα οριζόμενα στην περ. β) της παρ. 4 του άρθρου 67 ΚΦΕ, όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή της με το άρθρο 47 του ν.5073/2023 (Α΄204), εφόσον έχουν επιλέξει να υποβάλουν χωριστή δήλωση, ακολουθώντας την διαδικασία που περιγράφεται στην υπό στοιχεία Α. 1017/2019 απόφαση του Διοικητή ΑΑΔΕ, μέχρι την 28η Φεβρουαρίου του έτους υποβολής της δήλωσης. Η επιλογή της χωριστής δήλωσης είναι δεσμευτική και για τον έτερο σύζυγο, είναι ανέκκλητη για το πρώτο έτος που αφορά και ισχύει για κάθε επόμενο φορολογικό έτος, αν δεν ανακληθεί μέχρι την 28^η Φεβρουαρίου του αντίστοιχου έτους.

δ. Οι σύζυγοι υποβάλλουν χωριστή φορολογική δήλωση, χωρίς να απαιτείται γνωστοποίηση στην ειδική ψηφιακή εφαρμογή, ο καθένας για τα εισοδήματά του, εφόσον έχει διακοπεί η έγγαμη συμβίωση κατά τον χρόνο υποβολής της δήλωσης ή ο ένας από τους δύο συζύγους είναι σε κατάσταση πτώχευσης ή έχει υποβληθεί σε δικαστική συμπαράσταση. Το βάρος της απόδειξης για τη διακοπή φέρει ο φορολογούμενος. Απαραίτητη προϋπόθεση αποτελεί η ενημέρωση του αρμόδιου για τα ζητήματα φορολογικού μητρώου Τμήματος της αρμόδιας για την παραλαβή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος υπηρεσίας, για τις παραπάνω μεταβολές.

5. Τα φυσικά πρόσωπα που έχουν συνάψει σύμφωνο συμβίωσης, στην περίπτωση που ενημερώσουν το αρμόδιο για τα ζητήματα φορολογικού μητρώου Τμήμα της αρμόδιας για την παραλαβή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος υπηρεσίας, με δήλωση μεταβολής,

δύνανται να υποβάλλουν κοινή δήλωση για τα εισοδήματά τους. Στην περίπτωση αυτή έχουν την ίδια φορολογική αντιμετώπιση με τους έγγαμους και υπόχρεος υποβολής δήλωσης είναι εκείνο το μέρος του συμφώνου συμβίωσης το οποίο, κατά την υποβολή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, δηλώνεται ως υπόχρεος και για τα εισοδήματα του άλλου μέρους του συμφώνου συμβίωσης.

6. Οι δηλώσεις των κατοίκων εξωτερικού υποβάλλονται σύμφωνα με την παρ. 1 του παρόντος άρθρου έως την ημερομηνία που ορίζουν οι οικείες διατάξεις και για τους κατοίκους ημεδαπής. Σε περίπτωση που φορολογικός κάτοικος Ελλάδας μετέφερε την κατοικία του στο εξωτερικό εντός του 2023, η δήλωση υποβάλλεται εμπρόθεσμα καθ' όλη τη διάρκεια του φορολογικού έτους και το αργότερο έως τις 31.12.2024 [υπό στοιχεία ΠΟΛ. 1201/2017 (Β' 4441) απόφαση Διοικητή ΑΑΔΕ].

7. Οι δηλώσεις των αποβιωσάντων, για τα εισοδήματα που απέκτησαν το έτος 2023 μέχρι την ημερομηνία του θανάτου τους, υποβάλλονται από τους νόμιμους κληρονόμους τους (περ. γ της παρ. 5 του άρθρου 67 του ΚΦΕ), στην αρμόδια για την παραλαβή της δήλωσης του αποβιώσαντος υπηρεσία κατά τα αναφερόμενα στην παρ. 1γ του παρόντος, εμπρόθεσμα έως 31.12.2024. Στην περίπτωση αυτή απαιτείται ενημέρωση της αρμόδιας για την παραλαβή της δήλωσης μεταβολής των στοιχείων του Φορολογικού Μητρώου του αποβιώσαντος υπηρεσίας, με βάση τη διαδικασία που ορίζεται στην υπό στοιχεία ΠΟΛ 1006/2013 (Β'19), πριν από την υποβολή της δήλωσης, με την ημερομηνία θανάτου και τα στοιχεία των νόμιμων κληρονόμων/εγγυτέρων συγγενών, με την προσκόμιση των απαραίτητων δικαιολογητικών. Οι νόμιμοι κληρονόμοι έχουν δικαίωμα προβολής και εκτύπωσης των στοιχείων της βεβαίωσης αποδοχών των κληρονομηθέντων.

8. Στην περίπτωση που ανήλικο άγαμο τέκνο υποβάλλει ξεχωριστή φορολογική δήλωση για μια ή και για τις δύο περιπτώσεις της παρ. 4 του άρθρου 11 ΚΦΕ και παράλληλα αποκτά και εισοδήματα άλλης κατηγορίας, όπως για παράδειγμα εισόδημα από ακίνητη περιουσία, αυτά αναγράφονται στη δήλωση του υπόχρεου γονέα, όπως ορίζουν οι διατάξεις της ίδιας παραγράφου.

9. Σε περίπτωση υποβολής εντύπου Ε3 για ανήλικο τέκνο, του οποίου τα εισοδήματα φορολογούνται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 4 του άρθρου 11 του ΚΦΕ, η δήλωση του γονέα με το Ε3 του ανήλικου

τέκνου υποβάλλεται στην αρμόδια για την παραλαβή της δήλωσης υπηρεσία, κατά τα αναφερόμενα στην παρ. 1γ του παρόντος.

10. Σε περίπτωση πτώχευσης υποβάλλονται δύο δηλώσεις, μια δήλωση από τον σύνδικο πτώχευσης για τα εισοδήματα από την πτωχευτική περιουσία στην αρμόδια για την παραλαβή της δήλωσης υπηρεσία, κατά τα αναφερόμενα στην παρ. 1γ του παρόντος και μια δήλωση από τον πτωχό για τα τυχόν εισοδήματα από τη μη πτωχευτική περιουσία με χρήση της διαδικτυακής Υπηρεσίας υποβολής δηλώσεων μέσω της ψηφιακής πύλης myAADE.

11. Οι δηλώσεις με επιφύλαξη υποβάλλονται με χρήση της διαδικτυακής Υπηρεσίας υποβολής δηλώσεων μέσω της ψηφιακής πύλης myAADE. Εντός χρονικού διαστήματος 30 ημερών από την ημερομηνία υποβολής της δήλωσης οι φορολογούμενοι οφείλουν να προσκομίσουν στην αρμόδια για την εξέταση της επιφύλαξης υπηρεσία τα απαραίτητα δικαιολογητικά, τα οποία αποδεικνύουν τους ισχυρισμούς τους και τον λόγο της επιφύλαξης, προκειμένου να εκκαθαριστούν οι δηλώσεις και να εκδοθούν οι πράξεις διοικητικού προσδιορισμού φόρου από την υπηρεσία αυτή εντός της προβλεπόμενης από το άρθρο 24 παρ. 1 του ΚΦΔ, προθεσμίας των 90 ημερών από την υποβολή της δήλωσης. Σε περίπτωση που τα απαιτούμενα δικαιολογητικά δεν προσκομιστούν εντός της προαναφερθείσας προθεσμίας των 30 ημερών, οι δηλώσεις εκκαθαρίζονται, χωρίς να ληφθεί υπόψη η επιφύλαξη, δεδομένου ότι, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 24 του ΚΦΔ, η επιφύλαξη δεν συνεπάγεται την αναστολή της είσπραξης του φόρου.

12. Οι τροποποιητικές δηλώσεις για αναδρομικά ποσά μισθών, συντάξεων, επιδομάτων και λοιπών αναδρομικών ποσών φορολογικού έτους 2015 και επόμενων, τα οποία καταβλήθηκαν από το φορολογικό έτος 2018 και επόμενα και για την καταβολή των οποίων αποστέλλεται σχετική πληροφορία στη φορολογική διοίκηση από τον καταβάλλοντα αυτά, υποβάλλονται κατ' εξαίρεση με χρήση της διαδικτυακής Υπηρεσίας Υποβολής Δηλώσεων Φορολογίας Εισοδήματος Φυσικών Προσώπων μέσω της ψηφιακής πύλης myAADE.

13. Στις πιο πάνω περιπτώσεις των παρ. 3, 7, 9, 10, 11 και 12 που οι δηλώσεις εκκαθαρίζονται και οι Πράξεις Προσδιορισμού Φόρου εκδίδονται από την αρμόδια υπηρεσία, αυτές κοινοποιούνται στους υποβάλλοντες την αντίστοιχη δήλωση, από την υπηρεσία

εκκαθάρισης της δήλωσης, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 5 του ΚΦΔ. Ο φορολογούμενος ή ο νόμιμος κληρονόμος ή ο ασκών τη γονική μέριμνα ή ο σύνδικος πτώχευσης λαμβάνει στην προσωπική θυρίδα του «Τα Μηνύματά μου» της ψηφιακής πύλης myAADE, σχετική ειδοποίηση με διαδρομή (link) που τον οδηγεί στην αντίστοιχη σελίδα του δικτυακού τόπου της ΑΑΔΕ, όπου έχει τη δυνατότητα να ανακτήσει και να εκτυπώσει την εκδοθείσα πράξη προσδιορισμού φόρου. Επιπρόσθετα, αποστέλλεται ηλεκτρονική ειδοποίηση στη δηλωθείσα από τον φορολογούμενο διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

14. Στην περίπτωση εισφοράς όλου ή μέρους δημόσιου τεχνικού έργου από τον αρχικό ανάδοχο (φυσικό πρόσωπο που ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα) σε κοινοπραξία ή εταιρεία στην οποία συμμετέχει και ο ίδιος, σύμφωνα με τις διατάξεις των τεσσάρων τελευταίων εδαφίων της περ. δ) της παρ. 1 του άρθρου 64 ΚΦΕ, ο φόρος (3%) που βαρύνει τον ανάδοχο εκπίπτει (συμψηφίζεται) από τον αναλογούντα φόρο της κατασκευάστριας εταιρείας ή κοινοπραξίας. Επειδή στην περίπτωση αυτή διενεργήθηκε παρακράτηση φόρου

(3%) από τον κύριο του έργου κατά την καταβολή του εργολαβικού ανταλλάγματος στον αρχικό ανάδοχο (φυσικό πρόσωπο που ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα) και περαιτέρω υποβλήθηκε και το σχετικό ηλεκτρονικό αρχείο βεβαιώσεων φορολογικού έτους 2023, ο αρχικός ανάδοχος υποβάλλει στην αρμόδια για την παραλαβή της δήλωση υπηρεσία, κατά τα αναφερόμενα στην παρ. 1γ του παρόντος, δήλωση χωρίς την έκπτωση (συμψηφισμό) του παρακρατούμενου φόρου (3%) που διενεργήθηκε από τον κύριο του έργου (σχετ. Α. 1025/2024, Β΄ 1063 απόφαση Διοικητή ΑΑΔΕ).

15. Κατά την υποβολή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων με χρήση της διαδικτυακής Υπηρεσίας υποβολής δηλώσεων μέσω της ψηφιακής πύλης myAADE, καταχωρούνται πρώτα τα έντυπα Ε2 και Ε3, όταν απαιτούνται και κατόπιν το έντυπο Ε1. Η σειρά καταχώρησης των συνυποβαλλόμενων Εντύπων Ε2 και Ε3 επιλέγεται από τον φορολογούμενο. Το έντυπο Ε16 δεν υποβάλλεται ηλεκτρονικά.

Άρθρο 2

Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων και συνυποβαλλόμενων εντύπων

Για το φορολογικό έτος 2023 ο τύπος και το περιεχόμενο της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων (Ε1) (παράρτημα Α), καθώς και των συνυποβαλλόμενων εντύπων:

- α) της αναλυτικής κατάστασης για τα μισθώματα ακίνητης περιουσίας (Φ-01.002)-(Ε2) (παράρτημα Β),
- β) της κατάστασης οικονομικών στοιχείων από επιχειρηματική δραστηριότητα (Ε3) (παράρτημα Γ) καθώς και της κατάστασης φορολογικής αναμόρφωσης (παράρτημα Ε) που τη συνοδεύει και
- γ) της δήλωσης κατοχής μηχανημάτων έργων (Ε16) (παράρτημα Δ), έχουν, όπως τα υποδείγματα που επισυνάπτονται στην παρούσα στα σχετικά παραρτήματά της και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της.

Άρθρο 3

Τύπος και περιεχόμενο της Πράξης Διοικητικού ή Διορθωτικού Προσδιορισμού του Φόρου

1. Ο τύπος της πράξης του Διοικητικού/Διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων, του τέλους επιτηδεύματος και του φόρου πολυτελούς διαβίωσης, με την οποία συνίσταται και βεβαιώνεται η οφειλή ή η απαίτηση του υπόχρεου και της συζύγου/ΜΣΣ, κατά περίπτωση, για το φορολογικό έτος 2023 και εφεξής είναι αυτός που ορίζεται στο συνημμένο Παράρτημα Στ' «Πράξη Διοικητικού/Διορθωτικού Προσδιορισμού Φόρου με την οποία συνίσταται και βεβαιώνεται οφειλή/απαίτηση», που αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας.

2. Για τον φορολογούμενο που υπάγεται στις διατάξεις του άρθρου 5Β ΚΦΕ, εκδίδεται μία πράξη διοικητικού/διορθωτικού προσδιορισμού φόρου, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 36 ΚΦΔ, για τη συνολική φορολογική του υποχρέωση, που αντιστοιχεί στα εισοδήματα που φορολογούνται κατ' εφαρμογή των

γενικών διατάξεων του ΚΦΕ ή διατάξεων υπέρτερης τυπικής ισχύος καθώς και στα εισοδήματα που προκύπτουν στην αλλοδαπή και τα οποία υπόκεινται στην εναλλακτική φορολόγηση.

3. Η πράξη Διοικητικού προσδιορισμού φόρου εκδίδεται με βάση την αρχική ή τις εμπρόθεσμες τροποποιητικές δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων ή με βάση κάθε άλλο στοιχείο που έχει στη διάθεσή της η Φορολογική Διοίκηση, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρ. 3 του άρθρου 36 ΚΦΔ.

Η πράξη Διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου εκδίδεται με βάση τις εκπρόθεσμες τροποποιητικές δηλώσεις, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρ. 6 του άρθρου 36 ΚΦΔ.

4. Ανάλογα με το είδος, το έτος και το περιεχόμενο της δήλωσης ή όταν η εκκαθάρισή της γίνεται σύμφωνα με στοιχεία που έχει η ΑΑΔΕ στη διάθεσή της (σχετ. η Ε. 2162/2020 εγκύκλιος), εμφανίζονται διάφορα μηνύματα, κατά περίπτωση, προς ενημέρωση των φορολογουμένων.

5. Εάν από την εκκαθάριση των δηλώσεων προκύπτει ποσό για καταβολή, τότε ενσωματώνεται στην Πράξη Προσδιορισμού του Φόρου, η ταυτότητα οφειλής (Τ.Ο.), που επέχει θέση ειδοποίησης πληρωμής και μήνυμα ότι η ενημέρωση για την ανάλυση των δόσεων (πλήθος δόσεων, ποσό κάθε δόσης, ημερομηνία πληρωμής κάθε δόσης) γίνεται μέσω της ψηφιακής πύλης myAADE στην επιλογή «Ο Λογαριασμός μου» (Οφειλές, Πληρωμές και Επιστροφές).

Εάν προκύπτει ποσό για καταβολή για εισοδήματα που φορολογούνται κατ' εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 5B ΚΦΕ, ενσωματώνεται στην Πράξη Προσδιορισμού του Φόρου διακριτή ταυτότητα οφειλής (Τ.Ο.), που επέχει θέση ειδοποίησης πληρωμής.

Η ειδοποίηση επιστροφής ενσωματώνεται στην πράξη προσδιορισμού του φόρου εάν από την εκκαθάριση της αρχικής δήλωσης προκύπτει ποσό προς επιστροφή.

6. Στις πράξεις που εκδίδονται μετά από εκκαθάριση τροποποιητικών δηλώσεων, αναγράφεται, διακριτά, το αποτέλεσμα εκκαθάρισης της αμέσως προηγούμενης δήλωσης του ίδιου έτους, καθώς και το αποτέλεσμα της νέας εκκαθάρισης, χωρίς να γίνεται μνεία αν έχουν

καταβληθεί ή επιστραφεί τα ποσά της προηγούμενης δήλωσης που έχει εκκαθαριστεί.

7. Στις πράξεις που εκδίδονται μετά από εκκαθάριση τροποποιητικών και αρχικών δηλώσεων από την αρμόδια υπηρεσία κατά τα αναφερόμενα στην παρ. 13 του άρθρου 1 και τις παρ. 2 και 3 του άρθρου 4, δεν αναγράφονται στοιχεία που αφορούν δόσεις ή επιστροφή φόρου. Η ενημέρωση για την ανάλυση των δόσεων (πλήθος δόσεων, ποσό και ημερομηνία πληρωμής κάθε δόσης) γίνεται μέσω της ψηφιακής πύλης myAADE στην επιλογή «Ο Λογαριασμός μου» (Οφειλές, Πληρωμές και Επιστροφές).

8. Οι φορολογούμενοι δύνανται να ανακτούν, να αποθηκεύουν και εάν είναι αναγκαίο να εκτυπώνουν ακριβές αντίγραφο της Πράξης Διοικητικού ή Διορθωτικού Προσδιορισμού Φόρου, από την διαδικτυακή Υπηρεσία υποβολής δηλώσεων μέσω της ψηφιακής πύλης myAADE χρησιμοποιώντας τους κωδικούς πρόσβασης που διαθέτουν. Το ακριβές αντίγραφο φέρει ημερομηνία έκδοσης της πράξης και ημερομηνία έκδοσης αντιγράφου και τη σήμανση για την εγκυρότητα της πράξης διοικητικού ή διορθωτικού προσδιορισμού φόρου.

Την αποθήκευση και εκτύπωση των δύο (2) πράξεων προσδιορισμού φόρου δύνανται να την πραγματοποιούν και οι δύο σύζυγοι/τα δύο ΜΣΣ, στην περίπτωση κοινής δήλωσης έγγαμων/ΜΣΣ ο καθένας με τους δικούς του κωδικούς πρόσβασης. Στην περίπτωση που η σύζυγος/ΜΣΣ δεν διαθέτει κωδικούς πρόσβασης, οι πράξεις προσδιορισμού φόρου θα εκτυπώνονται με τους κωδικούς πρόσβασης του συζύγου/του άλλου ΜΣΣ.

Επίσης, μπορούν να εκτυπώνουν την ταυτότητα οφειλής για την τρέχουσα δόση κάθε μήνα, στην οποία συμπεριλαμβάνονται τυχόν μη καταβληθείσες προηγούμενες δόσεις και οι αναλογούσες για αυτές προσαυξήσεις, από την πλατφόρμα πληροφόρησης για τις «Οφειλές, Πληρωμές και Επιστροφές» μέσω της ψηφιακής πύλης myAADE. Η εκτύπωση αυτή μπορεί να χρησιμοποιηθεί στα πιστωτικά ιδρύματα, για την εξόφληση της οφειλής.

Η Δ/νση Ανάπτυξης Φορολογικών Εφαρμογών (Δ.Α.Φ.Ε.), μετά την ανάρτηση των Πράξεων Προσδιορισμού Φόρου στο λογαριασμό των φορολογουμένων, αποστέλλει ηλεκτρονική ειδοποίηση στη δηλωθείσα διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

Άρθρο 4

Εκκαθάριση δήλωσης και καταβολή φόρου

1. Η ΑΑΔΕ πραγματοποιεί την εκκαθάριση των δηλώσεων Φ.Π. που υπεβλήθησαν με χρήση της διαδικτυακής Υπηρεσίας υποβολής δηλώσεων μέσω της ψηφιακής πύλης myAADE και την έκδοση των Πράξεων Διοικητικού ή Διορθωτικού Προσδιορισμού Φόρου κατά περίπτωση, με τις οποίες συνιστάται και βεβαιώνεται η οφειλή ή η απαίτηση του φορολογούμενου. Παράλληλα, κοινοποιεί τις πράξεις στους φορολογούμενους, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 5 του ΚΦΔ. Ο φορολογούμενος λαμβάνει στην προσωπική θυρίδα του στο λογαριασμό του «Τα Μηνύματά μου» της ψηφιακής πύλης myAADE, ειδοποίηση με διαδρομή (link) που τον οδηγεί στην αντίστοιχη σελίδα του δικτυακού τόπου της ΑΑΔΕ, όπου έχει τη δυνατότητα να ανακτήσει, να αποθηκεύσει και να εκτυπώσει την εκδοθείσα πράξη προσδιορισμού φόρου, καθώς και σύνοψη της πράξης (παράρτημα Ζ΄). Επιπρόσθετα αποστέλλεται ηλεκτρονική ειδοποίηση στη δηλωθείσα από τον φορολογούμενο διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Η παραπάνω διαδικασία δύναται να εκτελείται όλο το εικοσιτετράωρο και όλες τις ημέρες της εβδομάδας, σύμφωνα με τις διατάξεις της υποπ. γ) της περ. 3 της υποπ. Ε2 της παρ. Ε΄ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 (Α΄ 222) (όπως προστέθηκε με την παρ. 3 του άρθρου 19 του ν. 4223/2013, Α΄ 287) και της παρ. 5 του άρθρου 22 της υπό στοιχεία Δ. ΟΡΓ. Α. 1125859 ΕΞ2020/2020 απόφασης του Διοικητή της ΑΑΔΕ.

2. Η σύνοψη της πράξης διοικητικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος έχει πληροφοριακό χαρακτήρα και δεν υποκαθιστά την πράξη προσδιορισμού φόρου. Στη σύνοψη της πράξης δύναται να αποτυπώνεται δισδιάστατος γραμμωτός κώδικας (QR code), στον οποίο εμπεριέχεται σύνδεσμος για την άμεση πρόσβαση στην εκδοθείσα πράξη προσδιορισμού φόρου.

3. Μετά την έκδοση της πράξης διοικητικού/διορθωτικού προσδιορισμού φόρου, οι φορολογούμενοι δύναται να ανακτούν, να αποθηκεύουν και εάν είναι αναγκαίο να εκτυπώνουν, σύνοψη της υποβληθείσας δήλωσης φορολογίας εισοδήματος. Στη σύνοψη της υποβληθείσας δήλωσης περιλαμβάνονται μόνο τα πεδία και οι κωδικοί του εντύπου Ε1 που έχουν συμπληρωθεί και τα οποία λήφθηκαν υπόψη για την έκδοση της πράξης

διοικητικού/διορθωτικού προσδιορισμού φόρου, ενώ παραλείπονται μη συμπληρωμένα πεδία και κωδικοί.

4. Στις περιπτώσεις που κριθεί απαραίτητος ο έλεγχος των δικαιολογητικών των αρχικών ή τροποποιητικών δηλώσεων που υποβάλλονται με χρήση της διαδικτυακής Υπηρεσίας υποβολής δηλώσεων μέσω της ψηφιακής πύλης myAADE, οι φορολογούμενοι ειδοποιούνται μέσω μηνύματος να επισυνάψουν εντός της πλατφόρμας της υποβολής της δήλωσης ή να προσκομίσουν ή να αποστείλουν στην αρμόδια για την παραλαβή της δήλωσης υπηρεσία, μέσω της πλατφόρμας «Τα Αιτήματά μου» στην ψηφιακή πύλη myAADE και τους λοιπούς τρόπους που προβλέπονται στην παρ. 1γ του άρθρου 1, τα δικαιολογητικά εντός δεκαπέντε (15) ημερών. Μετά το πέρας της ανωτέρω προθεσμίας, οι δηλώσεις εκκαθαρίζονται από την ανωτέρω υπηρεσία, διαγράφοντας ή διορθώνοντας, όπου απαιτείται, ποσά τα οποία συνεπάγονται φορολογική απαλλαγή, έκπτωση ή ελάφρυνση του δηλούμενου εισοδήματος ή μείωση του φόρου, τα οποία δεν καλύπτονται από ηλεκτρονικά αρχεία ούτε προσκομίζονται για αυτά τα κατάλληλα δικαιολογητικά από τον φορολογούμενο, με τους προβλεπόμενους στην παρ. 1γ του άρθρου 1 τρόπους και στη συνέχεια εκδίδονται οι πράξεις προσδιορισμού φόρου, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 36 ΚΦΔ (σχετ. η υπό στοιχεία Ε.2162/2020 εγκύκλιος). Οι Πράξεις Διοικητικού Προσδιορισμού Φόρου, στις περιπτώσεις αυτές, εκδίδονται από την υπηρεσία εκκαθάρισης της δήλωσης και κοινοποιούνται στους φορολογούμενους με βάση τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 5 του ΚΦΔ, κατά τα αναφερόμενα στην παρ. 13 του άρθρου 1 της παρούσας.

Η μη ανταπόκριση από τους φορολογούμενους στην πρόσκληση της ΑΑΔΕ να προσκομίσουν στοιχεία επισύρει τις κυρώσεις που προβλέπονται στην παρ. 1 του άρθρου 53 του ΚΦΔ.

5. Κατά την υποβολή των αρχικών δηλώσεων με χρήση της διαδικτυακής Υπηρεσίας υποβολής δηλώσεων μέσω της ψηφιακής πύλης myAADE, στις περιπτώσεις που δεν υπάρχει ηλεκτρονική πληροφόρηση για ορισμένα εισοδήματα και φόρους, δύναται να μην εκκαθαρίζεται άμεσα η δήλωση και να ζητηθεί να επισυναφθούν εντός της πλατφόρμας της υποβολής της δήλωσης ή να προσκομισθούν ή να αποσταλούν στην αρμόδια για την παραλαβή της δήλωσης υπηρεσία, μέσω της πλατφόρμας «Τα Αιτήματά μου» στην ψηφιακή πύλη myAADE και τους λοιπούς τρόπους που προβλέπονται στην

παρ. 1γ του άρθρου 1, τα δικαιολογητικά εντός δεκαπέντε (15) ημερών. Στις περιπτώσεις αυτές απαιτείται η προσκόμιση δικαιολογητικών που αφορούν μόνο σε κωδικούς της δήλωσης οι οποίοι κατά τον χρόνο υποβολής της δεν είναι προσυμπληρωμένοι, ούτε υπάρχει αναρτημένη πληροφορία για αυτούς. Σε κάθε περίπτωση μπορούν να ζητηθούν επιπλέον δικαιολογητικά, εφόσον κριθεί απαραίτητο από τον Προϊστάμενο της αρμόδιας υπηρεσίας.

Στη συνέχεια εκδίδονται από την υπηρεσία εκκαθάρισης της δήλωσης οι Πράξεις Διοικητικού Προσδιορισμού Φόρου, οι οποίες κοινοποιούνται στους φορολογούμενους με βάση τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 5 του ΚΦΔ, κατά τα αναφερόμενα στην παρ. 13 του άρθρου 1 της παρούσας.

6. Για τις τροποποιητικές δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος των οποίων η αρχική δήλωση έχει υποβληθεί με χρήση της διαδικτυακής Υπηρεσίας υποβολής δηλώσεων μέσω της ψηφιακής πύλης myAADE και ζητούνται δικαιολογητικά, προσκομίζονται ή αποστέλλονται με τους προβλεπόμενους τρόπους μόνο τα δικαιολογητικά που αφορούν σε κωδικούς της δήλωσης για τους οποίους δεν υπάρχει ηλεκτρονική πληροφόρηση. Η τροποποιητική δήλωση υποβάλλεται σε χειρόγραφη μορφή στην αρμόδια για την παραλαβή της υπηρεσία κατά τα αναφερόμενα στην παρ. 1γ του άρθρου 1 της παρούσας, εφόσον και η αρχική δήλωση έχει υποβληθεί σε χειρόγραφη μορφή στην αρμόδια υπηρεσία.

7. Οι τροποποιητικές δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος που υποβάλλονται από μισθωτούς ή συνταξιούχους με αναδρομικά μισθών ή συντάξεων προηγούμενων ετών, αναδρομικά επιδομάτων ανεργίας, αμοιβών ιατρών του ΕΣΥ από απογευματινά ιατρεία νοσοκομείων του ΕΣΥ, παραλαμβάνονται χωρίς πρόστιμα και τόκους, μέχρι το τέλος του φορολογικού έτους στο οποίο εκδόθηκαν, κατά περίπτωση, οι βεβαιώσεις αποδοχών ή συντάξεων. Οι παραπάνω δηλώσεις υποβάλλονται με χρήση της διαδικτυακής Υπηρεσίας υποβολής δηλώσεων μέσω της ψηφιακής πύλης myAADE από το φορολογικό έτος 2015 και εφεξής, ενώ για το φορολογικό έτος 2014 και προηγούμενα υποβάλλονται ή αποστέλλονται με τους προβλεπόμενους τρόπους στην αρμόδια για την παραλαβή της δήλωσης υπηρεσία. Ειδικά οι τροποποιητικές δηλώσεις που αφορούν ποσά αγροτικών ενισχύσεων και επιδοτήσεων που εισπράττονται αναδρομικά κατόπιν ένστασης ή δικαστικής απόφασης και επιλέγεται

να φορολογηθούν στο έτος στο οποίο ανάγονται, υποβάλλονται με τη χρήση της διαδικτυακής Υπηρεσίας υποβολής δηλώσεων μέσω της ψηφιακής πύλης myAADE από το φορολογικό έτος 2018 και εφεξής, ενώ για το φορολογικό έτος 2017 και προηγούμενα υποβάλλονται ή αποστέλλονται με τους προβλεπόμενους τρόπους στην αρμόδια για την παραλαβή της δήλωσης υπηρεσία.

8. α. Οι τροποποιητικές δηλώσεις που υποβάλλονται εκπρόθεσμα, όχι λόγω υπαιτιότητας του δικαιούχου των εισοδημάτων, αλλά εξαιτίας εκπρόθεσμης αποστολής αρχικού ή τροποποιητικού ηλεκτρονικού αρχείου στην ΑΑΔΕ, μηνιαίου ή ετήσιου, από τον εργοδότη/ αρμόδιο φορέα που έχει την υποχρέωση, όπως και σε κάθε περίπτωση εκπρόθεσμης έκδοσης, διόρθωσης και χορήγησης βεβαίωσης από υπόχρεο φορέα, όταν αυτή είναι απαραίτητη για την συμπλήρωση και την υποβολή δήλωσης, θεωρούνται εμπρόθεσμες εφόσον υποβάλλονται εντός του φορολογικού έτους που εκδόθηκαν οι βεβαιώσεις από τον φορέα. Προκειμένου να μην επιβληθούν πρόστιμα και να μην υπολογιστούν τόκοι, οι τροποποιητικές δηλώσεις αυτές υποβάλλονται στην αρμόδια υπηρεσία κατά τα αναφερόμενα στην παρ. 1γ του άρθρου 1 της παρούσας. Πρόστιμα δεν επιβάλλονται και τόκοι δεν υπολογίζονται και στις περιπτώσεις που οι βεβαιώσεις αυτές χορηγούνται εκπρόθεσμα από φορέα αλλοδαπής.

β. Όταν αποστέλλεται εκπρόθεσμα στην ΑΑΔΕ μηνιαίο ή ετήσιο αρχείο, σύμφωνα με τις υπό στοιχεία Α.1099/2019 (Β' 949), Α.1100/2019 (Β' 951), Α.1101/2019 (Β' 948), Α.1204/2020 (Β' 3972) αποφάσεις του Διοικητή ΑΑΔΕ ή την υπό στοιχεία Α.1025/2024 (Β' 1063) απόφαση του Διοικητή ΑΑΔΕ ή διορθώνεται αρχείο από οποιονδήποτε εργοδότη/φορέα, τότε ο εργοδότης/φορέας ενημερώνει υποχρεωτικά τον φορολογούμενο ότι έχει αποσταλεί ηλεκτρονικά τροποποιημένο αρχείο και του χορηγεί έντυπη βεβαίωση προκειμένου ο φορολογούμενος να λάβει γνώση ότι έχει υποχρέωση να υποβάλει δήλωση, καθόσον σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 της υπό στοιχεία Α.1025/2024 απόφασης, όσοι παρακρατούν φόρο σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 59, 61, 62 και 64 του ΚΦΕ, πλην των συμβολαιογράφων κατά την υπογραφή του συμβολαίου μεταβίβασης ακίνητης περιουσίας, έχουν υποχρέωση να χορηγούν σε φυσικά και νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες στα οποία έγινε παρακράτηση, μοναδική βεβαίωση στην οποία αναγράφουν το σύνολο των αποδοχών από μισθωτή εργασία και συντάξεις, αμοιβών

από επιχειρηματική δραστηριότητα και εισοδημάτων από μερίσματα, τόκους και δικαιώματα που κατέβαλαν στο φορολογικό έτος και τον φόρο που παρακρατήθηκε. Ίδια υποχρέωση υπάρχει και στις περιπτώσεις εισοδημάτων για τα οποία δεν προκύπτει φόρος για παρακράτηση, με την επιφύλαξη των οριζόμενων στο άρθρο 6 της υπό στοιχεία Α. 1025/2024 απόφασης καθώς και για τα ποσά που ειδικότερα ορίζονται στο άρθρο αυτό, τα οποία δεν αποτελούν πληρωμές υποκείμενες σε παρακράτηση.

γ. Σε περίπτωση υποβολής εκπρόθεσμης αρχικής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικού προσώπου, από την οποία το ποσό φόρου που προκύπτει προς καταβολή είναι έως εκατό (100) ευρώ ή εκπρόθεσμης τροποποιητικής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικού προσώπου, από την οποία το επιπλέον ποσό φόρου που προκύπτει προς καταβολή, σε σχέση με την αρχική δήλωση, είναι έως εκατό (100) ευρώ, δεν επιβάλλονται τα πρόστιμα των παρ. 1 και 2 του άρθρου 53 του ΚΦΔ (σχετ. υπό στοιχεία Ε.2053/2022 εγκύκλιος).

9. Οι ανείσπρακτες δεδουλευμένες αποδοχές που εισπράχθηκαν το έτος 2014 και μετά και εφόσον αναγράφονται διακεκριμένα στην ετήσια βεβαίωση αποδοχών που χορηγείται στον δικαιούχο ή προκύπτει με οποιοδήποτε πρόσφορο μέσο το έτος στο οποίο ανάγονται (όπως βεβαίωση από πιστοποιημένο λογιστή-φοροτεχνικό βάσει αναλυτικών περιοδικών δηλώσεων (Α.Π.Δ.) του ασφαλιστικού φορέα κ.λπ. ή παλαιότερες βεβαιώσεις αποδοχών από τις οποίες προκύπτει το ύψος των αποδοχών που είχαν καταστεί ανείσπρακτες, δικαστική απόφαση κ.α.), υπάγονται σε φόρο με βάση τις διατάξεις του έτους που ανάγονται, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 8 ΚΦΕ. Οι τροποποιητικές δηλώσεις, με τις οποίες δηλώνονται οι ως άνω αποδοχές, θεωρούνται εμπρόθεσμες, εφόσον υποβληθούν εντός του έτους χορήγησης της ετήσιας βεβαίωσης αποδοχών. Στην περίπτωση που οι εν λόγω καταβληθείσες ανείσπρακτες δεδουλευμένες αποδοχές δεν συμπεριλαμβάνονται σε ετήσια βεβαίωση αποδοχών που χορηγείται στον δικαιούχο ή δεν αναγράφονται σε αυτή διακεκριμένα κατ' έτος ή δεν μπορεί να αποδειχθεί με άλλο πρόσφορο μέσο το έτος στο οποίο ανάγονται, οι αποδοχές αυτές φορολογούνται στο έτος καταβολής τους. Εάν δεν χορηγείται βεβαίωση αποδοχών και αποδεικνύεται με άλλο πρόσφορο μέσο η καταβολή των αποδοχών αλλά όχι το έτος ή τα έτη στα οποία αυτές ανάγονται, υποβάλλεται δήλωση, αρχική ή τροποποιητική, η

οποία θεωρείται εμπρόθεσμη, ακόμη και αν υποβληθεί έως το τέλος του έτους που έπεται της καταβολής τους.

Σε όλες τις πιο πάνω περιπτώσεις που υποβάλλονται τροποποιητικές δηλώσεις με καταβληθείσες ανείσπρακτες αποδοχές προηγούμενων χρόνων, δεν υπολογίζεται η προσαύξηση φόρου επί της διαφοράς μεταξύ του απαιτούμενου και του δηλωθέντος ποσού αποδείξεων, επειδή υπάρχει χρονική απόκλιση μεταξύ του χρόνου απόκτησης του εισοδήματος και είσπραξής του.

Στις περιπτώσεις που καταβλήθηκαν κατά το φορολογικό έτος 2023 ανείσπρακτες αποδοχές, είτε εξ ολοκλήρου είτε μέρος αυτών, ο εργοδότης/φορέας τις έχει περιλάβει σε μηνιαίο ηλεκτρονικό αρχείο ΦΜΥ του έτους 2023 (στον κωδικό 6 «καταβληθείσες ανείσπρακτες αποδοχές οι οποίες φορολογούνται στο έτος που εισπράττονται ή στο έτος που ανάγονται εφόσον υποβληθούν διακεκριμένα στο έτος που αφορούν»), ενώ ο φόρος μισθωτών υπηρεσιών έχει αποδοθεί στην ΑΑΔΕ σε προγενέστερο φορολογικό έτος στο οποίο ανάγονται και συνεπώς δεν περιλήφθηκε στο αντίστοιχο μηνιαίο αρχείο ΦΜΥ, τότε:

- α) αν η έντυπη βεβαίωση αποδοχών που χορηγείται από τον εργοδότη/ φορέα αναγράφει τις καταβληθείσες κατά το φορολογικό έτος 2023 αποδοχές διακεκριμένα κατ' έτος που ανάγονται, ο εργοδότης έχει αναγράψει το έτος/τα έτη αναφοράς κατά την συμπλήρωση του κωδικού 6 της υπό στοιχεία Α. 1099/2019, ή η διάκριση στα έτη μπορεί να αποδειχθεί από τον φορολογούμενο με κάποιο άλλο πρόσφορο μέσο, ο φορολογούμενος υποβάλλει τροποποιητικές δηλώσεις στην αρμόδια υπηρεσία για τα έτη που οι αποδοχές αυτές ανάγονται.
- β) αν η έντυπη βεβαίωση αποδοχών που χορηγείται από τον εργοδότη/φορέα δεν αναγράφει τις καταβληθείσες κατά το φορολογικό έτος 2023 αποδοχές διακεκριμένα κατ' έτος που ανάγονται και η διάκριση δεν μπορεί να αποδειχθεί από τον φορολογούμενο με κάποιο άλλο πρόσφορο μέσο, οι αποδοχές προσυμπληρώνονται στους κωδικούς 301-302 (μισθοί, ημερομίσθια) του φορολογικού έτους 2023, ο φορολογούμενος υποβάλλει για το φορολογικό έτος 2023 δήλωση με επιφύλαξη, αφού δεν έχει συμπεριληφθεί ο παρακρατούμενος φόρος και η δήλωση εκκαθαρίζεται από την αρμόδια υπηρεσία. Κατά την εκκαθάριση λαμβάνονται υπόψη τα ποσά των κωδικών 301-302,

αλλά και ο παρακρατηθείς φόρος που αναλογεί στο καταβληθέν μέρος των αποδοχών, με βάση την χορηγούμενη από τον εργοδότη και προσκομιζόμενη από τον φορολογούμενο στην αρμόδια υπηρεσία έντυπη βεβαίωση αποδοχών.

Στις περιπτώσεις που καταβλήθηκαν κατά το φορολογικό έτος 2023 ανείσπρακτες αποδοχές, ενώ ο φόρος μισθωτών υπηρεσιών δεν είχε αποδοθεί στον μήνα και έτος αναφοράς όπως έπρεπε, τότε ο εργοδότης αποδίδει τον οφειλόμενο φόρο με υποβολή τροποποιητικής δήλωσης απόδοσης ΦΜΥ στον μήνα και έτος αναφοράς και ο φορολογούμενος, για την υποβολή της δήλωσής του, ακολουθεί την πιο πάνω διαδικασία, ανάλογα με το αν οι αποδοχές φορολογούνται στο έτος που εισπράττονται ή στο έτος που ανάγονται.

10. Σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ.88 του άρθρου 72 του ΚΦΕ, η καταβολή του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων, φορολογικού έτους 2023, πραγματοποιείται σε οκτώ (8) ισόποσες μηνιαίες δόσεις, από τις οποίες η πρώτη καταβάλλεται μέχρι την 31η Ιουλίου 2024 και η καθεμία από τις επόμενες μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα των επτά (7) επόμενων μηνών. Αν η καταληκτική προθεσμία υποβολής της δήλωσης παρατείνεται σε ημερομηνία μεταγενέστερη της καταληκτικής ημερομηνίας καταβολής της πρώτης δόσης, οι δύο (2) πρώτες δόσεις καταβάλλονται μέχρι την καταληκτική ημερομηνία της δεύτερης δόσης.

Η καταβολή του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων, φορολογικού έτους 2023, που συμμετέχουν σε νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες που τηρούν απλογραφικά βιβλία, γίνεται σε έξι (6) ισόποσες μηνιαίες δόσεις, από τις οποίες η πρώτη καταβάλλεται μέχρι την 30ή Σεπτεμβρίου 2024 και η καθεμία από τις επόμενες μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα των πέντε (5) επόμενων μηνών.

Όταν ο φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων φορολογικού έτους 2023, καταβάλλεται εφάπαξ μέχρι την καταληκτική ημερομηνία καταβολής της πρώτης δόσης, παρέχεται στο συνολικό ποσό του Φόρου και των συμβεβαιούμενων με αυτόν οφειλών, έκπτωση τρία (3%) τοις εκατό.

Τα ανωτέρω δεν καταλαμβάνουν τα φυσικά πρόσωπα που έχουν υπαχθεί στην εναλλακτική φορολόγηση εισοδήματος του άρθρου 5B

ΚΦΕ για το εισόδημα που προκύπτει στην αλλοδαπή. Ο φόρος του άρθρου 5B, για το εν λόγω εισόδημα, καταβάλλεται σε μία (1) δόση μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του μηνός Ιουλίου εκάστου έτους και δε συμψηφίζεται με άλλες φορολογικές υποχρεώσεις ή τυχόν πιστωτικά υπόλοιπα του προσώπου που έχει υπαχθεί στις συγκεκριμένες διατάξεις. Με την καταβολή του φόρου αυτού εξαντλείται κάθε φορολογική υποχρέωση του φυσικού προσώπου για το εισόδημα αυτό. Επί του φόρου που προκύπτει κατ' εφαρμογή του άρθρου 5B για το εισόδημα αλλοδαπής προέλευσης από επιχειρηματική δραστηριότητα, δε βεβαιώνεται η προβλεπόμενη από το άρθρο 69 ΚΦΕ προκαταβολή φόρου.

11. Η καταβολή του φόρου που προσδιορίζεται από δηλώσεις που υποβάλλονται καθ' όλη τη διάρκεια του φορολογικού έτους, γίνεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του πρώτου μήνα του επόμενου έτους, ενώ για τις δηλώσεις αυτής της περίπτωσης που υποβάλλονται στην αρμόδια για την παραλαβή της δήλωσης υπηρεσία εμπρόθεσμα και η πράξη προσδιορισμού φόρου εκδίδεται το επόμενο έτος, η καταβολή γίνεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του επόμενου μήνα από την έκδοση της πράξης προσδιορισμού φόρου. Οι Πράξεις Προσδιορισμού Φόρου, στις περιπτώσεις αυτές, εκδίδονται και κοινοποιούνται στους φορολογούμενους από την υπηρεσία εκκαθάρισης της δήλωσης με βάση τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 5 του ΚΦΔ, κατά τα αναφερόμενα στην παρ. 13 του άρθρου 1 της παρούσας.

12. Στις περιπτώσεις που η δήλωση υποβάλλεται εμπρόθεσμα, είτε στην αρμόδια για την παραλαβή της υπηρεσίας, είτε με χρήση της διαδικτυακής Υπηρεσίας υποβολής δηλώσεων μέσω της ψηφιακής πύλης myAADE και καλείται ο φορολογούμενος για έλεγχο δικαιολογητικών και η δήλωση εκκαθαρίζεται από την αρμόδια υπηρεσία μετά την καταληκτική ημερομηνία της πρώτης δόσης, ο φόρος καταβάλλεται σε οκτώ (8) ισόποσες μηνιαίες δόσεις, σύμφωνα με την παρ. 88 του άρθρου 72 του ΚΦΕ. Αν ο φόρος στην περίπτωση αυτή εξοφληθεί εφάπαξ εντός της προθεσμίας της πρώτης δόσης, παρέχεται η έκπτωση 3% της ανωτέρω διάταξης.

13. Για τις δηλώσεις που υποβάλλονται εκπρόθεσμα, ως αφετηρία υπολογισμού των τόκων λαμβάνεται η λήξη της προθεσμίας που θα έπρεπε ο φόρος να είχε αρχικά καταβληθεί. Ειδικότερα, για δηλώσεις που υποβάλλονται εκπρόθεσμα και οδηγούνται για έλεγχο στην

αρμόδια υπηρεσία δεν λαμβάνεται υπόψη, για τον υπολογισμό των τόκων, το χρονικό διάστημα που μεσολάβησε από την υποβολή της δήλωσης μέχρι την εκκαθάριση αυτής από την αρμόδια υπηρεσία.

14. Δεν βεβαιώνεται το ποσό που οφείλεται με βάση την πράξη προσδιορισμού φόρου, εφόσον αυτό δεν υπερβαίνει τα τριάντα (30) ευρώ ανά σύζυγο (παρ. 1 του άρθρου 18 του ν.3522/2006).

15. Δεν επιστρέφεται ποσό φόρου με βάση την πράξη προσδιορισμού φόρου μικρότερο των πέντε (5) ευρώ ανά σύζυγο (παρ. 2 του άρθρου 18 του ν. 3522/2006).

16. Με τις διατάξεις του άρθρου 12 του ν.5073/2023 (Α' 204) τροποποιήθηκαν οι περ. γ και δ της παρ. 1 του άρθρου 31 του ν.3986/2011, ώστε, από το φορολογικό έτος 2023 και εφεξής, να προβλέπεται η καταβολή μειωμένου τέλους επιτηδεύματος, κατά πενήντα τοις εκατό (50%), για τους επιτηδευματίες και τους ασκούντες ελευθέριο επάγγελμα, καθώς και για τα υποκαταστήματα που αυτοί συστήνουν. Ειδικότερα, σύμφωνα με τις νέες διατάξεις των περ. γ και δ της παρ. 1 του άρθρου 31 του ν.3986/2011, το τέλος επιτηδεύματος ορίζεται σε τριακόσια είκοσι πέντε ευρώ (325 €) ετησίως για τους επιτηδευματίες και τους ασκούντες ελευθέριο επάγγελμα και σε τριακόσια ευρώ (300€) ετησίως για κάθε υποκατάστημα που συστήνεται από τα εν λόγω πρόσωπα, αντίστοιχα. Ειδικά για τα φυσικά πρόσωπα που το εισόδημα τους προέρχεται από ατομική επιχείρηση παροχής υπηρεσιών ή ελευθέριο επάγγελμα και έχουν έγγραφη σύμβαση με μέχρι τρία (3) φυσικά ή/και νομικά πρόσωπα, ή το εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%) των ακαθάριστων εσόδων τους προέρχεται από ένα (1) φυσικό ή/και νομικό πρόσωπο, τα ποσά του τέλους επιτηδεύματος, εξακολουθούν να ισχύουν όπως επιβλήθηκαν κατά το οικονομικό έτος 2012.

17. Με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 31 του ν. 3986/2011 εξαιρούνται από τις υποχρεώσεις καταβολής του τέλους επιτηδεύματος, εκτός εάν πρόκειται για τουριστικούς τόπους, οι εμπορικές επιχειρήσεις και ελεύθεροι επαγγελματίες που ασκούν τη δραστηριότητα τους σε χωριά με πληθυσμό έως πεντακόσιους (500) κατοίκους και σε νησιά κάτω από τρεις χιλιάδες εκατό (3.100) κατοίκους. Για τη διαπίστωση των πληθυσμιακών εξαιρέσεων από την επιβολή του τέλους επιτηδεύματος ή την επιβολή μειωμένου τέλους, λαμβάνεται υπόψη η τελευταία επίσημη Απογραφή Μόνιμου Πληθυσμού της Χώρας (ΦΕΚ Β'2802/2023). Στην περίπτωση που η

δραστηριότητα δεν ασκείται ολόκληρο το φορολογικό έτος σε περιοχή που απαλλάσσεται, αλλά λόγω μεταφοράς έδρας ασκείται κάποιους μήνες και σε περιοχή που δεν υπάρχει η πληθυσμιακή εξαίρεση, το τέλος επιτηδεύματος επιβάλλεται αναλογικά για τους μήνες λειτουργίας στη μη απαλλασσόμενη περιοχή.

Με τις διατάξεις του άρθρου 12 του ν.4484/2017 (Α' 110) τροποποιήθηκε η παρ. 1 του άρθρου 31 του ν. 3986/2011, ως προς την έννοια του υποκαταστήματος για την εφαρμογή των διατάξεων επιβολής του τέλους επιτηδεύματος και δόθηκαν σχετικές οδηγίες με την υπό στοιχεία ΠΟΛ. 1156/2017 εγκύκλιο, καθώς και με την υπό στοιχεία Ε.2229/2021 εγκύκλιο. Συνεπώς, για τις εγκαταστάσεις που δεν νοούνται ως υποκαταστήματα για τις ανάγκες επιβολής του τέλους επιτηδεύματος και οι οποίες δηλώνονται στον κωδικό 008 του εντύπου Ε3, δεν υπολογίζεται τέλος επιτηδεύματος.

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 17 του ν.4577/2018 (Α' 199), που τροποποίησαν την παρ. 3 του άρθρου 31 του ν. 3986/2011, εξαιρούνται από την υποχρέωση καταβολής τέλους επιτηδεύματος, οι αγρότες - μέλη αγροτικών συνεταιρισμών που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 8 του ν. 4384/2016 (Α' 78), καθώς και όσοι έχουν πραγματοποιήσει έναρξη επιχειρηματικής δραστηριότητας αλλά βρίσκονται σε κατάσταση πτώχευσης ή αδράνειας. Σε περίπτωση που η αδράνεια δεν καταλαμβάνει ολόκληρο το φορολογικό έτος, το τέλος επιτηδεύματος περιορίζεται ανάλογα με τους μήνες άσκησης επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του τελευταίου εδαφίου της παρ. 3 του άρθρου 31 του ν. 3986/2011, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 66 του ν.5100/2024 (Α'49) για τα φορολογικά έτη 2019 και εφεξής εξαιρούνται από την υποχρέωση καταβολής τέλους επιτηδεύματος οι αγρότες κανονικού καθεστώτος, για τους οποίους έχουν παρέλθει τα πρώτα πέντε (5) έτη από την ημερομηνία τήρησης βιβλίων και ένταξής τους στο κανονικό καθεστώς

ΦΠΑ, καθώς και οι αλιείς της παράκτιας αλιείας, που εκμεταλλεύονται, είτε ατομικά είτε με την μορφή συμπλοιοκτησίας ή κοινωνίας αστικού δικαίου αλιευτικά σκάφη μέχρι δώδεκα (12) μέτρα μεταξύ καθέτων.

Η εξαίρεση εφαρμόζεται για τους φορολογούμενους με τους Κ.Α.Δ. που αναφέρονται στις υπό στοιχεία Ε.2140/2020 και Ε. 2114/2021 εγκυκλίους. Οι αλιείς της παράκτιας αλιείας που εκμεταλλεύονται, είτε ατομικά είτε με την μορφή συμπλοιοκτησίας ή κοινωνίας αστικού δικαίου αλιευτικά σκάφη μέχρι δώδεκα (12) μέτρα μεταξύ καθέτων και δεν είναι ενταγμένοι στο ειδικό καθεστώς ΦΠΑ του άρθρου 40 του ν. 2859/2000 (Α΄248), προκειμένου να λάβουν την απαλλαγή από το τέλος επιτηδεύματος, υποβάλλουν τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος με επιφύλαξη, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 24 ΚΦΔ και προσκομίζουν στην αρμόδια για τη φορολογία τους υπηρεσία, εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών, τα απαραίτητα δικαιολογητικά έγγραφα και στοιχεία, ώστε η υπηρεσία να αποφανθεί για τη σχετική επιφύλαξη περί εξαίρεσης από την καταβολή τέλους επιτηδεύματος.

18. Σύμφωνα με την περ. α) της παρ. 12 του άρθρου 57 ν. 4646/2019 με την καταβολή του προβλεπόμενου από τη διάταξη της παρ. 1 του ίδιου άρθρου τέλους, απαλλάσσονται από το τέλος επιτηδεύματος οι πλοιοκτήτες των υπό ελληνική σημαία αλιευτικών πλοίων και πλοιαρίων, καθώς και των ρυμουλκών και των αυτοκινούμενων βυθοκόρων των οποίων ο χρόνος δραστηριοποίησης σε υπηρεσίες θαλασσίων μεταφορών δεν υπερβαίνει το πενήντα τοις εκατό (50%) του συνολικού χρόνου δραστηριοποίησής τους (σχετ. η υπό στοιχεία Ε. 2115/2021 Εγκύκλιος).

Τα φυσικά πρόσωπα που υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 57 του ν.4646/2019, ήτοι είναι πλοιοκτήτες αποκλειστικά ρυμουλκών ή κατ' εντολή του πλοιοκτήτη ή οποιασδήποτε αρχής ή από οποιαδήποτε άλλη αιτία, διαχειρίζονται το ρυμουλκό πλοίο ή αυτοκινούμενη βυθοκόρο και εισπράττουν ναύλους υποβάλουν τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος με επιφύλαξη, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 24 ΚΦΔ και προσκομίζουν στην αρμόδια για τη φορολογία τους υπηρεσία, εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών, τη δήλωση απόδοσης τέλους της υπό στοιχεία Α.1201/2020 (Β΄3860) απόφασης του Διοικητή της ΑΑΔΕ και τα λοιπά απαραίτητα δικαιολογητικά έγγραφα και στοιχεία, ώστε η υπηρεσία να αποφανθεί για τη σχετική επιφύλαξη περί μη επιβολής τέλους επιτηδεύματος.

19. Σύμφωνα με την παρ.3 α του άρθρου 31 του ν. 3986/2011, όπως προστέθηκε με το άρθρο 180 του ν. 4972/2022 (Α΄181) και ισχύει από το φορολογικό έτος 2022 και εφεξής, εξαιρούνται από την υποχρέωση

καταβολής του τέλους επιτηδεύματος φυσικά πρόσωπα που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα και αυξάνουν κατά τουλάχιστον τρία δωδέκατα (3/12) τις θέσεις εργασίας πλήρους απασχόλησης εντός του έτους 2023 σε σχέση με το προηγούμενο. Η εξαίρεση χορηγείται με την προϋπόθεση ότι τα ακαθάριστα έσοδά τους κατά το φορολογικό έτος που εφαρμόζεται η εξαίρεση δεν ξεπερνούν τα δύο (2) εκατομμύρια ευρώ. Για την εξαίρεση από την υποχρέωση καταβολής του τέλους επιτηδεύματος, εφαρμόζονται τα οριζόμενα στην υπό στοιχεία Α 1040/2023 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, κατόπιν εισήγησης του Διοικητή της ΑΑΔΕ (Β΄2122). Συγκεκριμένα, για τον έλεγχο της προϋπόθεσης ότι τα ακαθάριστα έσοδα κατά το φορολογικό έτος που εφαρμόζεται η εξαίρεση δεν ξεπερνούν τα δύο (2) εκατομμύρια ευρώ, το ποσό των ακαθάριστων εσόδων αντλείται από τον κωδικό (047) του εντύπου Ε3 φορολογικού έτους 2023 και για τον έλεγχο της αύξησης κατά τουλάχιστον τρία δωδέκατα (3/12) των θέσεων εργασίας πλήρους απασχόλησης εντός του έτους 2023 σε σχέση με το προηγούμενο, ο μέσος αριθμός εργαζομένων πλήρους απασχόλησης της επιχείρησης υπολογίζεται από το Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων. Τα εξαχθέντα στοιχεία διαβιβάζονται αρμοδίως από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων στην ΑΑΔΕ.

Η ΑΑΔΕ ενημερώνει, μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του μηνός Μαΐου, με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου τις επιχειρήσεις που πληρούν την προϋπόθεση της αύξησης κατά τουλάχιστον τρία δωδέκατα (3/12) των θέσεων εργασίας πλήρους απασχόλησης εντός του έτους 2023 σε σχέση με το προηγούμενο. Εφόσον οι επιχειρήσεις αυτές έχουν ακαθάριστα έσοδα κατά το φορολογικό έτος 2023 που δεν ξεπερνούν τα δύο (2) εκατομμύρια ευρώ, εξαιρούνται από την υποχρέωση καταβολής του τέλους επιτηδεύματος για το οικείο φορολογικό έτος. Εάν κατά τον χρόνο λήψης του ηλεκτρονικού μηνύματος από την ΑΑΔΕ, οι δικαιούχοι έχουν ήδη υποβάλει τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος φορολογικού έτους 2023, υποβάλλουν τροποποιητική δήλωση προκειμένου να εξαιρεθούν από την υποχρέωση καταβολής του τέλους επιτηδεύματος για το έτος αυτό.

Οι επιχειρήσεις που δεν λαμβάνουν το ηλεκτρονικό μήνυμα της προηγούμενης παραγράφου, λόγω μη διακρίβωσης της πλήρωσης της

αύξησης κατά τουλάχιστον τρία δωδέκατα (3/12) των θέσεων εργασίας πλήρους απασχόλησης εντός του έτους 2023 σε σχέση με το προηγούμενο, δικαιούνται να υποβάλλουν ένσταση μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του πρώτου δεκαπενθημέρου του μηνός Ιουνίου που εξετάζεται από επιτροπή ενστάσεων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης. Η ΑΑΔΕ αποστέλλει μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στις επιχειρήσεις των οποίων η ένσταση γίνεται αποδεκτή, με βάση τα επικαιροποιημένα στοιχεία που αποστέλλει το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης. Εάν κατά τον χρόνο λήψης του ηλεκτρονικού μηνύματος από την ΑΑΔΕ, οι δικαιούχοι έχουν ήδη υποβάλει τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος του οικείου έτους, υποβάλλουν τροποποιητική δήλωση προκειμένου να εξαιρεθούν από την υποχρέωση καταβολής του τέλους επιτηδεύματος για το έτος αυτό.

Η υποβολή ένστασης δεν αναστέλλει την οριζόμενη στις οικείες διατάξεις προθεσμία για την υποβολή δήλωσης, ενώ η τροποποιητική δήλωση για την εξαίρεση από την υποχρέωση καταβολής του τέλους επιτηδεύματος, κατόπιν αποδοχής ένστασης από την αρμόδια Επιτροπή, υποβάλλεται κατά τα οριζόμενα του άρθρου 23 ΚΦΔ χωρίς επιβολή κυρώσεων.

20. Σύμφωνα με τις διατάξεις της περ. α) της παρ. 10 του άρθρου 31 του ν. 3986/2011, όπως προστέθηκε με το άρθρο 58 του ν. 4949/2022, ειδικά για τα φορολογικά έτη 2022, 2023 και 2024:

α) Φυσικά πρόσωπα, καλλιτέχνες, δημιουργοί, επαγγελματίες της τέχνης και του πολιτισμού και χειροτέχνες, οι οποίοι είχαν προβεί σε διακοπή εργασιών κατά το χρονικό διάστημα από την 1η.1.2010 έως την έναρξη ισχύος του παρόντος, εξαιρούνται από την υποχρέωση καταβολής του τέλους επιτηδεύματος, εφόσον:

αα) είχαν, πριν από τη διακοπή και έχουν, μετά τη νέα έναρξη εργασιών, δηλώσει στο φορολογικό Μητρώο της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ) ως κύριο Κωδικό Αριθμό Δραστηριότητας (ΚΑΔ) έναν από τους αναφερόμενους στην κοινή υπουργική απόφαση της περ. γ) του ίδιου άρθρου, και

αβ) η επανέναρξη εργασιών γίνεται έως και τις 30.6.2023. Όσα φυσικά πρόσωπα υπαχθούν στη ρύθμιση της παρούσας, θεωρούνται δικαιούχοι χρηματοδότησης καθεστώτος ενίσχυσης του Έργου με κωδικό 16715 που περιλαμβάνεται στο Εθνικό

Σχέδιο Ανάκαμψης «Ελλάδα 2.0» και χρηματοδοτείται από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Η εφαρμογή των ανωτέρω γίνεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υπ' αρ. 214630/2023 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Πολιτισμού και Αθλητισμού (Β'2940).

Με τη διάταξη της περ. β) της παρ. 10 του άρθρου 31 του ν. 3986/2011, όπως προστέθηκε με το άρθρο 58 του ν. 4949/2022, προβλέπεται ότι φυσικά πρόσωπα, καλλιτέχνες, δημιουργοί, επαγγελματίες της τέχνης και του πολιτισμού και χειροτέχνες, καταβάλλουν μειωμένο σε σχέση με την γενική διάταξη της παρ. 1 του ίδιου άρθρου, τέλος επιτηδεύματος ποσού τετρακοσίων (400) ευρώ κατ' έτος, για τα φορολογικά έτη 2022, 2023 και 2024. Κατόπιν της τροποποίησης της παρ. 1 του άρθρου 31 του ν. 3986/2011, με το άρθρο 12 του ν. 5073/2023 και της μείωσης γενικά για τα φυσικά πρόσωπα κατά πενήντα τοις εκατό (50%) του τέλους επιτηδεύματος, τα ανωτέρω φυσικά πρόσωπα (καλλιτέχνες, δημιουργοί, επαγγελματίες της τέχνης και του πολιτισμού και χειροτέχνες) καταβάλλουν, από το φορολογικό έτος 2023 και έπειτα, το προβλεπόμενο από τις γενικές διατάξεις για την επιβολή του (περ. γ' και δ' της παρ. 1 του άρθρου 31 του ν. 3986/2011) τέλος επιτηδεύματος, καθώς το οριζόμενο στην περ.β' της παρ.10 του άρθρου 31 του ν.3986/2011 δεν ισχύει πλέον ως μειωμένο σε σχέση με τη γενική ρύθμιση. Ειδικά για τους φορολογούμενους που εμπίπτουν στο προτελευταίο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 31 του ν. 3986/2011 και δραστηριοποιούνται σε πόλεις άνω των 200.000 κατοίκων εξακολουθεί να εφαρμόζεται η περ. β) της παρ. 10 του ίδιου άρθρου.

Άρθρο

5 Περιεχόμενο της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος

A. ΓΕΝΙΚΑ

1. Στη δήλωση φορολογίας εισοδήματος αναγράφεται υποχρεωτικά ο ΑΜΚΑ του υπόχρεου και της συζύγου, με εξαίρεση τις περιπτώσεις που δεν υποχρεούνται σε απόκτηση ΑΜΚΑ. Υποχρεωτική είναι επίσης και η αναγραφή ΑΜΚΑ των εξαρτώμενων μελών, στον Πίνακα 8. Περαιτέρω, εξαιρούνται από την αναγραφή του ΑΜΚΑ στη δήλωση

φορολογίας εισοδήματος και οι φορολογούμενοι οι οποίοι για λόγους που άπτονται ευαίσθητων προσωπικών τους δεδομένων, δεν επιθυμούν να γνωστοποιήσουν τον ΑΜΚΑ, ούτε για τους ίδιους, ούτε για τα εξαρτώμενα μέλη τους, καθώς και οι υπάλληλοι της Τράπεζας Εμπορίου και Ανάπτυξης Εύξεινου Πόντου.

2. Είναι υποχρεωτική η αναγραφή όλων των εισοδημάτων των υπόχρεων, ανεξάρτητα από το αν φορολογούνται ή όχι, καθώς και ανεξάρτητα από τον τρόπο φορολόγησής τους. Για τα αυτοτελώς ή με ειδικό τρόπο φορολογούμενα εισοδήματα αναγράφεται και ο παρακρατηθείς ή αποδοθείς, κατά περίπτωση, φόρος.

3. Με βάση τα ηλεκτρονικά αρχεία που αποστέλλονται στη Γ.Δ.ΗΛΕ.Δ, με τις υπό στοιχεία Α. 1099/2019, υπό στοιχεία Α. 1100/2019, υπό στοιχεία Α. 1101/2019, Α.1204/2020 και υπό στοιχεία Α. 1025/2024 αποφάσεις Διοικητή ΑΑΔΕ και την υπό στοιχεία ΠΟΛ. 1033/2014 (Β´

276), όπως αυτή τροποποιήθηκε με τις υπό στοιχεία ΠΟΛ. 1054/2015 (Β´ 495), 1260/2015 (Β´ 2637), Α.1177/2019 (Β´ 1509) και Α.1271/2021 (Β´6476) αποφάσεις, είτε προσυμπληρώνονται ορισμένες κατηγορίες εισοδημάτων (όπως από μισθωτές υπηρεσίες, συντάξεις κλπ.) και οι παρακρατηθέντες φόροι στους αντίστοιχους κωδικούς των πινάκων της δήλωσης, είτε οι φορολογούμενοι ενημερώνονται μέσω πίνακα για τα ποσά των εισοδημάτων τους και των παρακρατηθέντων φόρων, καθώς και λοιπών στοιχείων της δήλωσης (πχ. δόσεις δανείων).

4. Τα εισοδήματα αλλοδαπής προέλευσης αναγράφονται στους κωδικούς που προβλέπονται σε κάθε κατηγορία εισοδημάτων (από μισθωτή υπηρεσία και συντάξεις, από επιχειρηματική/αγροτική δραστηριότητα, από κεφάλαιο, από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου) στους Υποπίνακες 4Α, 4Β, 4Γ, 4Δ, 4Ε. Η αναγραφή γίνεται σε ευρώ και στις περιπτώσεις που τα εισοδήματα έχουν αποκτηθεί σε ξένο νόμισμα λαμβάνεται υπόψη η ισοτιμία ευρώ και ξένου νομίσματος, όπως αυτή προκύπτει κατά την ημερομηνία καταβολής. Σε περίπτωση περιοδικών καταβολών, η μετατροπή γίνεται με βάση τη μέση ετήσια ισοτιμία, όπως αυτή καθορίζεται από την Τράπεζα της Ελλάδος.

Σε όποιους από τους κωδικούς εισοδήματος αλλοδαπής προέλευσης υφίσταται πίνακας, ο φορολογούμενος θα συμπληρώνει τον πίνακα αυτό ως εξής:

- 1) θα επιλέγει τη χώρα ή τις χώρες στις οποίες απέκτησε εισόδημα και
- 2) θα αναγράφει το σχετικό ποσό που απέκτησε σε κάθε μία από αυτές.

Για το εισόδημα όλων των κατηγοριών (από μισθωτή υπηρεσία και συντάξεις, από επιχειρηματική/αγροτική δραστηριότητα, από κεφάλαιο, από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου), που έχει αποκτηθεί στην αλλοδαπή, από φορολογικό κάτοικο ημεδαπής και έχει καταβληθεί γι' αυτό ή έχει παρακρατηθεί φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων, εφόσον έχει δικαίωμα να φορολογήσει και η αλλοδαπή χώρα και η Ελλάδα, δηλαδή είτε προβλέπεται με βάση τις διμερείς συμβάσεις, οι οποίες προβλέπουν την μέθοδο της πίστωσης, να φορολογήσουν και οι δύο χώρες, είτε δεν υπάρχει σύμβαση με τη χώρα προέλευσης του εισοδήματος, ο φόρος πιστώνεται μέχρι το ποσό του φόρου που αναλογεί για το εισόδημα αυτό στην Ελλάδα (άρθρο 9 ΚΦΕ).

Το ποσό του φόρου που καταβλήθηκε ή παρακρατήθηκε στην αλλοδαπή αναγράφεται στους σχετικούς κωδικούς των πινάκων της δήλωσης, όπως αναλύονται κατωτέρω και σε κάθε ένα από τους κωδικούς αυτούς θα επιλέγεται:

-εάν το ποσό φόρου παρακρατήθηκε ή καταβλήθηκε σε χώρες με τις οποίες υφίσταται ΣΑΔΦ και στη ΣΑΔΦ προβλέπεται η μέθοδος της πίστωσης

-λοιπές περιπτώσεις.

Οι φορολογούμενοι που έχουν αναγράψει ποσά στους πιο πάνω κωδικούς, δύνανται να καλούνται στην αρμόδια για την υποβολή της δήλωσης υπηρεσία για προσκόμιση δικαιολογητικών. Η καταβολή του ποσού του φόρου στην αλλοδαπή ή η παρακράτησή του, αποδεικνύεται με συγκεκριμένα δικαιολογητικά έγγραφα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον ΚΦΕ (άρθρο 9) και στον ΚΦΔ (άρθρο 20) και όπως αυτά καθορίστηκαν στην υπό στοιχεία ΠΟΛ. 1026/2014 απόφαση Γ.Γ.Δ.Ε. (Β'170).

Στην περίπτωση που ο φόρος αλλοδαπής έχει καταβληθεί σε άλλο νόμισμα πέραν του ευρώ (π.χ. σε δολάρια Η.Π.Α.), για τις ανάγκες πίστωσης του φόρου αλλοδαπής λαμβάνεται υπόψη η ισοτιμία ευρώ και ξένου νομίσματος, όπως αυτή προκύπτει κατά την ημερομηνία

καταβολής του φόρου στην αλλοδαπή που αναγράφεται στη σχετική βεβαίωση της αρμόδιας φορολογικής αρχής ή Ορκωτού Ελεγκτή. Σε περίπτωση όμως, περιοδικών καταβολών, η μετατροπή γίνεται με βάση τη μέση ετήσια ισοτιμία, όπως αυτή καθορίζεται από την Τράπεζα της Ελλάδος.

Προκειμένου για εισοδήματα από τις Η.Π.Α. πιστώνεται μόνο το ποσό του ομοσπονδιακού φόρου των Η.Π.Α. και όχι ο πολιτειακός φόρος.

B. ΕΝΤΥΠΟ Ε2

Για την υποβολή, με χρήση της διαδικτυακής Υπηρεσίας υποβολής δηλώσεων μέσω της ψηφιακής πύλης myAADE, της αναλυτικής κατάστασης για τα μισθώματα ακίνητης περιουσίας (έντυπο Ε2), ορίζονται τα κάτωθι:

5. Στο έντυπο Ε2 καταχωρείται η οικοδομημένη ακίνητη περιουσία, κάθε υπόχρεου, ανεξάρτητα αν αποκτά από αυτή εισόδημα, ενώ η μη οικοδομημένη ακίνητη περιουσία καταχωρείται μόνο αν αποφέρει εισόδημα πραγματικό ή τεκμαρτό. Στην περίπτωση που η οικοδομημένη ακίνητη περιουσία είναι ΚΕΝΗ για όλο το χρόνο ή για συγκεκριμένο διάστημα συμπεριλαμβάνεται στο έντυπο με την ένδειξη ΚΕΝΟ και συμπληρώνεται και το χρονικό διάστημα για το οποίο ήταν κενή.

6. Για τη συμπλήρωση της στήλης 4, γίνεται επιλογή της κατηγορίας του δηλούμενου ακινήτου σύμφωνα με την ακόλουθη κατηγοριοποίηση των ακινήτων, που ισχύει για τη συμπλήρωση του εντύπου Ε9: Κατοικία, Μονοκατοικία, Επαγγελματική Στέγη, Οικόπεδο, Αποθήκη, Θέση Στάθμευσης, Σταθμός Αυτοκινήτων ΔΧ, Βιομηχανικό Κτίριο, Ξενοδοχείο, Νοσηλευτήριο, Εκπαιδευτήριο, Αθλητική Εγκατάσταση, Άλλο Κτίριο (Θέατρο, Κινηματογράφος, Μουσείο κ.λπ.), Αγροτεμάχιο, Άλλη Χρήση. Αντίστοιχη συμπλήρωση θα γίνεται και σε περίπτωση υποβολής της δήλωσης στην αρμόδια υπηρεσία κατά τα αναφερόμενα στην παρ. 1γ του άρθρου 1 της παρούσας.

7. Οι στήλες 13, 14 και 15 συμπληρώνονται με το ακαθάριστο εισόδημα των ακινήτων που αναλογεί στον υπόχρεο κατά κατηγορία, όπως εμφανίζεται στους τίτλους των στηλών. Στις στήλες αυτές συμπληρώνονται και τα ανείσπρακτα εισοδήματα από εκμίσθωση ακίνητης περιουσίας (παρ. 4 άρθρου 39 ΚΦΕ) που δηλώθηκαν στα

φορολογικά έτη 2015-2022 στους κωδικούς 125-126 και εισπράχθηκαν κατά το έτος 2023.

8. Η στήλη 16 συμπληρώνεται με τα ποσά των ανείσπρακτων εισοδημάτων από την εκμίσθωση ακίνητης περιουσίας, εφόσον έως την προθεσμία υποβολής της ετήσιας δήλωσης φορολογίας εισοδήματος έχει εκδοθεί σε βάρος του μισθωτή διαταγή πληρωμής ή διαταγή απόδοσης μισθίου ή δικαστική απόφαση αποβολής ή επιδίκασης μισθωμάτων ή έχει ασκηθεί εναντίον του μισθωτή αγωγή αποβολής ή επιδίκασης μισθωμάτων που συνοδεύεται από το αποδεικτικό επίδοσής της, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 39 του ΚΦΕ και έχουν προσκομιστεί στην αρμόδια υπηρεσία ευκρινή φωτοαντίγραφα αυτών πριν από την υποβολή της δήλωσης. Στην περίπτωση ασκηθείσας αγωγής στην οποία αναγράφεται ότι διεκδικούνται μισθώματα μέχρι την εκδίκαση αυτής, η αγωγή γίνεται δεκτή ως δικαιολογητικό, εφόσον συνοδεύεται από υπεύθυνη δήλωση, όπου θα αναγράφεται το χρονικό διάστημα για το οποίο οφείλονται τα μισθώματα. Ειδικά για την περίπτωση που ο μισθωτής/υπομισθωτής έχει πτωχεύσει, αρκεί η προσκόμιση αντιγράφου του πίνακα αναγγελίας χρεών στον οποίο εμφανίζεται η απαίτηση του εκμισθωτή/υπεκμισθωτή.

9. Εξαιρετικά και προκειμένου να δηλωθούν ανείσπρακτα εισοδήματα για το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από την έκδοση της απόφασης αποβολής ή της διαταγής απόδοσης χρήσης μισθίου μέχρι την εκτέλεση αυτής, η οποία έλαβε χώρα μέχρι τη λήξη της προθεσμίας υποβολής της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, αρκεί η υποβολή υπεύθυνης δήλωσης και έκθεσης αποβολής και εγκατάστασης που έχει συνταχθεί από τον δικαστικό επιμελητή, ότι για το ανωτέρω διάστημα τα μισθώματα δεν έχουν εισπραχθεί. Τα απαραίτητα δικαιολογητικά προσκομίζονται στην αρμόδια για την παραλαβή της δήλωσης υπηρεσία όπου ελέγχονται και καταχωρούνται πριν από την υποβολή της δήλωσης (υπό στοιχεία ΠΟΛ. 1102/2016). Τα αναφερόμενα στο προηγούμενο εδάφιο καταλαμβάνουν και τη μη εισπραχθείσα αποζημίωση για εξωσυμβατική χρήση του ακινήτου.

10. Στη στήλη 17 συμπληρώνεται το είδος μίσθωσης και η χρήση του ακινήτου.

Η στήλη αυτή συμπληρώνεται, ανά κατηγορία χρήσης ακινήτου, και όταν εισπράττεται αποζημίωση για εξωσυμβατική χρήση του

ακινήτου, σύμφωνα με το άρθρο 601 ΑΚ η οποία εμπίπτει στο εισόδημα από ακίνητα (υπό στοιχεία ΠΟΛ. 1069/2015).

Επιλέγοντας τον κωδικό 60 της στήλης αυτής θα δηλώνονται συγκεντρωτικά ανά ακίνητο όλα τα εισοδήματα που αποκτήθηκαν από τη βραχυχρόνια εκμίσθωση ακινήτων μέσω ψηφιακών πλατφορμών (Airbnb, Booking κλπ.), ενώ επιλέγοντας τον κωδικό 61 της στήλης θα δηλώνονται συγκεντρωτικά ανά ακίνητο όλα τα εισοδήματα που αποκτήθηκαν από τη βραχυχρόνια υπεκμίσθωση ακινήτων μέσω ψηφιακών πλατφορμών (Airbnb, Booking κλπ.) κατά το φορολογικό έτος 2023, σύμφωνα με το άρθρο 39Α ΚΦΕ, όπως ισχύει. Τα εισοδήματα από τη βραχυχρόνια εκμίσθωση ή υπεκμίσθωση ακινήτων (κωδικοί 60 και 61 της στήλης 17) θα προσυμπληρώνονται βάσει των στοιχείων που έχει στη διάθεσή της η ΑΑΔΕ με δυνατότητα μεταβολής από τον φορολογούμενο.

Στον κωδικό 62: «Εκμίσθωση κατοικίας που υπεκμισθώνεται» δηλώνεται το ακαθάριστο εισόδημα που αποκτά ο εκμισθωτής από την εκμίσθωση κατοικίας η οποία στη συνέχεια υπεκμισθώνεται από τον μισθωτή. Το εν λόγω εισόδημα μεταφέρεται από την υπηρεσία στους κωδικούς 105-106 του εντύπου Ε1.

Στον κωδικό 63: «Εκμίσθωση κατοικίας που υπεκμισθώνεται για βραχυχρόνια μίσθωση μέσω ψηφιακής πλατφόρμας» δηλώνεται το ακαθάριστο εισόδημα που αποκτά ο εκμισθωτής από την εκμίσθωση κατοικίας η οποία υπεκμισθώνεται βραχυχρόνια στο πλαίσιο της οικονομίας του διαμοιρασμού μέσω ψηφιακής πλατφόρμας από τον μισθωτή. Το εν λόγω εισόδημα μεταφέρεται από την υπηρεσία στους κωδικούς 105-106 του εντύπου Ε1.

11. Κατά τη συμπλήρωση της στήλης 18 «Αριθμός Παροχής Ρεύματος» αναγράφεται υποχρεωτικά ο εννιάψήφιος αριθμός παροχής ρεύματος όλων των ακινήτων, εφόσον υπάρχει παροχή, ανεξάρτητα από τη λειτουργία της ή μη, από την εταιρεία που το παρέχει (ΔΕΗ ή οποιαδήποτε άλλη επιχείρηση), από το είδος του παρεχόμενου ρεύματος (συμβατικό, εργοταξιακό κ.λπ.) και ανεξάρτητα αν από την ίδια παροχή ηλεκτροδοτούνται περισσότερα ακίνητα (γραφεία, καταστήματα, αποθήκες, χώροι στάθμευσης κ.λπ.). Σε περίπτωση που δεν υπάρχει παροχή ρεύματος (μετρητής) ή πρόκειται για αποθήκη ή χώρο στάθμευσης που ηλεκτροδοτείται από

τη κοινόχρηστη παροχή ρεύματος, η στήλη αυτή συμπληρώνεται με τον αριθμό «99999999».

12. Στη στήλη 19 συμπληρώνεται ο αριθμός της δήλωσης πληροφοριακών στοιχείων μίσθωσης ακίνητης περιουσίας.

13. Ως αύξων αριθμός του Πίνακα Ι «Εκμισθούμενα κ.λπ Ακίνητα» των «Συμπληρωματικών Στοιχείων Ακίνητης Περιουσίας» αναγράφεται ο αύξων αριθμός του Πίνακα της 1ης σελίδας.

Στην Αναλυτική Κατάσταση Μισθωμάτων (έντυπο Ε2) δηλώνεται και η ακίνητη περιουσία των εξαρτώμενων ανήλικων τέκνων από τον κατά περίπτωση υπόχρεο γονέα, όπως αυτός ορίζεται με τις διατάξεις των παρ. 4 και 5 του άρθρου 11 του ΚΦΕ. Τα ακίνητα αυτά συμπληρώνονται και στον Πίνακα Ι της δεύτερης σελίδας του εντύπου, αναγράφοντας υποχρεωτικά και τον ΑΦΜ του τέκνου.

Γ. ΕΝΤΥΠΟ Ε1

Για την υποβολή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων (έντυπο Ε1) με χρήση της διαδικτυακής Υπηρεσίας υποβολής δηλώσεων μέσω της ψηφιακής πύλης myAADE, ορίζονται τα κάτωθι:

14. Τα στοιχεία του φορολογούμενου απαιτείται να είναι επικαιροποιημένα, καθόσον χρησιμοποιούνται και ως στοιχεία επικοινωνίας από τη Φορολογική Διοίκηση. Κατά την ηλεκτρονική υποβολή της δήλωσης με χρήση της διαδικτυακής υπηρεσίας για την επιβεβαίωση στοιχείων, υποχρεωτικά θα πρέπει ο υπόχρεος και η σύζυγος να έχουν ήδη επικαιροποιήσει τα στοιχεία επικοινωνίας τους στο myAADE/ Μητρώο & Επικοινωνία, εάν έχουν μεταβληθεί έως την υποβολή της δήλωσης του φορολογικού έτους 2023, κατά τα αναφερόμενα στην υπό στοιχεία Α.1025/2022 (Β'765) απόφαση του Διοικητή της ΑΑΔΕ. Εάν δεν τα έχουν επικαιροποιήσει, μέσω συνδέσμου οδηγούνται στο myAADE για τη συμπλήρωση των στοιχείων επικοινωνίας.

Επισημαίνεται η ανάγκη να συμπληρώνεται ορθά η ηλεκτρονική διεύθυνση (e-mail) του φορολογούμενου, καθώς αυτή χρησιμοποιείται για την κοινοποίηση πράξεων σύμφωνα με το άρθρο 5 ΚΦΔ. Η κοινοποίηση που έχει πραγματοποιηθεί στη συγκεκριμένη διεύθυνση θεωρείται ότι έχει συντελεστεί νόμιμα με αποτέλεσμα να

επιφέρει όλες τις συνέπειες που προβλέπονται από τον νόμο για τον φορολογούμενο.

15. Ειδικά, ο φορολογικός κάτοικος αλλοδαπής υποχρεούται να επιβεβαιώσει και τη χώρα φορολογικής κατοικίας του, όπως αυτή είναι καταχωρημένη στα στοιχεία Μητρώου/φυσικού προσώπου, καθώς χρησιμοποιείται για σκοπούς ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των κρατών. Επιπλέον, για τον ίδιο λόγο, συμπληρώνει υποχρεωτικά τον αριθμό φορολογικής ταυτοποίησης στην αλλοδαπή (ΑΦΤ). Αριθμός φορολογικής ταυτοποίησης μπορεί να είναι ο αντίστοιχος ΑΦΜ στην αλλοδαπή χώρα, ο αριθμός κοινωνικής ασφάλισης, ο αριθμός ταυτότητας ή οποιοδήποτε άλλο στοιχείο χρησιμοποιούν οι αλλοδαπές φορολογικές αρχές. Συμπληρώνει, επίσης, την πλήρη διεύθυνση κατοικίας του στην αλλοδαπή με λατινικούς χαρακτήρες στα αντίστοιχα πεδία. Εάν ως Α.Φ.Τ. χρησιμοποιείται ο αριθμός ταυτότητας ή ο αριθμός κοινωνικής ασφάλισης ή οποιοσδήποτε άλλος αριθμός ανάλογα με τα ισχύοντα σε κάθε χώρα και σε αυτόν περιέχονται και γράμματα τότε συμπληρώνεται ο συγκεκριμένος αριθμός. Σε περίπτωση που στη χώρα φορολογικής κατοικίας δεν υπάρχει υποχρέωση απόκτησης Α.Φ.Τ. ή αριθμού κοινωνικής ασφάλισης το πεδίο καταχώρησης παραμένει κενό. Στην περίπτωση που ο φορολογούμενος δεν συμφωνεί με τη χώρα φορολογικής κατοικίας που εμφανίζεται στην επιβεβαίωση στοιχείων ή το πεδίο της χώρας φορολογικής κατοικίας είναι κενό, θα πρέπει να τροποποιήσει/συμπληρώσει το σχετικό πεδίο.

Οι παραπάνω φορολογούμενοι υποχρεούνται σε κάθε περίπτωση, εφόσον κληθούν, να προσκομίσουν το πιστοποιητικό φορολογικής κατοικίας (tax residence certificate) στην αρμόδια υπηρεσία, προκειμένου να αποδείξουν τη χώρα της φορολογικής τους κατοικίας.

Τα φυσικά πρόσωπα τα οποία αιτούνται μεταβολής της φορολογικής τους κατοικίας για το έτος 2023, ακολουθούν τη διαδικασία που ορίζεται στην υπό στοιχεία ΠΟΛ. 1201/2017 απόφαση Διοικητή ΑΑΔΕ, ενώ για προγενέστερα του 2023 έτη, ακολουθούν τη διαδικασία της υπό στοιχεία ΠΟΛ. 1177/2014 εγκυκλίου, αλλά με τα δικαιολογητικά που προβλέπονται στην υπό στοιχεία ΠΟΛ. 1201/2017 απόφαση Διοικητή ΑΑΔΕ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1 (ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΟΥ)

16. Στον Πίνακα αυτόν, μεταξύ άλλων πεδίων που υπάρχουν για την συμπλήρωση των στοιχείων των φορολογούμενων, υπάρχει και πεδίο για τον έγγαμο φορολογούμενο που έχει επιλέξει να υποβάλλει χωριστή δήλωση από τον άλλο σύζυγο, στο οποίο προσυμπληρώνεται ο ΑΦΜ του ετέρου συζύγου. Τα πεδία για τον φορολογικό εκπρόσωπο συμπληρώνονται με τα στοιχεία του ορισθέντος φορολογικού εκπροσώπου, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 8 του ΚΦΔ και στην υπό στοιχεία ΠΟΛ. 1283/30-12-2013 απόφαση ΓΔΔΕ (Β΄3367).

ΠΙΝΑΚΑΣ 2 (ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ)

17. α. Οι κωδ. 327-328 συμπληρώνονται από όσους φορολογούμενους υποβάλλουν δήλωση με εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα για πρώτη φορά, προκειμένου να υπολογιστεί η προκαταβολή φόρου μειωμένη κατά 50%. Η προκαταβολή περιορίζεται στο μισό σε όσους αναγράφουν για πρώτη φορά εισοδήματα, ημεδαπής ή αλλοδαπής προέλευσης από επιχειρηματική δραστηριότητα, στους υποπίνακες Γ1 και Γ2 του έντυπου Ε1. Πιο συγκεκριμένα, θα περιορίζεται στο μισό, σε όσους δηλώσουν για πρώτη φορά εισόδημα αγροτικής ή επιχειρηματικής δραστηριότητας υπόχρεων σε υποβολή εντύπου Ε3 (φυσικά πρόσωπα με έναρξη στο Μητρώο), εισόδημα επιχειρηματικής δραστηριότητας μη υπόχρεων σε υποβολή εντύπου Ε3 (φυσικά πρόσωπα χωρίς έναρξη στο Μητρώο, μη επιτηδευματίες, όπως δημόσιοι υπάλληλοι αυτοεκδότες βιβλίων ή εισηγητές σεμιναρίων, καθώς επίσης και εισόδημα της παρ. 3 του άρθρου 21 του ΚΦΕ (φυσικά πρόσωπα που έχουν πραγματοποιήσει μεμονωμένη πράξη με σκοπό την επίτευξη κέρδους ή συστηματική διενέργεια πράξεων, 3 ομοειδείς κ.λ.π.). Ομοίως, η προκαταβολή θα περιορίζεται στο μισό και όταν προκύπτει για πρώτη φορά προστιθέμενη διαφορά τεκμηρίων, η οποία φορολογείται ως εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα.

β. Οι κωδ. 319-320 συμπληρώνονται από τη Φορολογική Διοίκηση, στην περίπτωση που ο/η φορολογούμενος/η είναι φορολογικός κάτοικος αλλοδαπής.

γ. Οι κωδικοί 015-016 συμπληρώνονται από φορολογούμενους, ανεξαρτήτως φορολογικής κατοικίας, που υπάγονται στις διατάξεις

της παρ. 4 του άρθρου 30 του ΚΦΕ και μόνο εφόσον συντρέχουν οι εξής προϋποθέσεις:

- i) πρόκειται για αλλοδαπό διπλωματικό ή προξενικό εκπρόσωπο, πρόσωπο που εργάζεται σε πρεσβεία, διπλωματική αποστολή, προξενείο ή αποστολή αλλοδαπού κράτους για τη διεκπεραίωση κρατικών υποθέσεων, ο οποίος είναι πολίτης του εν λόγω κράτους και κάτοχος διπλωματικού διαβατηρίου. Απαιτείται να προσκομίζεται, εφόσον ζητηθεί από την ΑΑΔΕ, κατά περίπτωση, δικαιολογητικό που αποδεικνύει την υπηκοότητα του προσώπου αυτού και το διπλωματικό του διαβατήριο ή βεβαίωση από την πρεσβεία/προξενείο που εργάζεται.
- ii) πρόκειται για πρόσωπο που εργάζεται σε θεσμικό όργανο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή Διεθνούς Οργανισμού που έχει εγκατασταθεί βάσει διεθνούς συνθήκης την οποία εφαρμόζει η Ελλάδα. Απαιτείται να προσκομίζεται, εφόσον ζητηθεί από την ΑΑΔΕ, κατά περίπτωση, δικαιολογητικό που αποδεικνύει την ιδιότητα αυτή, όπως είναι η βεβαίωση του θεσμικού οργάνου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Διεθνούς Οργανισμού στον οποίο εργάζεται.

δ. Οι κωδικοί 023-024 συμπληρώνονται από τους φορολογούμενους που απαλλάσσονται από την υποχρέωση πραγματοποίησης δαπανών με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής σύμφωνα με την περίπτωση γ) της παρ. 6 του άρθρου 15 ΚΦΕ.

Τα πρόσωπα που εμπίπτουν στην εν λόγω εξαίρεση είναι τα ακόλουθα:

- (i) Φορολογούμενοι που έχουν συμπληρώσει το εβδομηκοστό (70ό) έτος της ηλικίας τους ήτοι όσοι γεννήθηκαν έως και την 31-12-1953.
- (ii) Άτομα με ποσοστό αναπηρίας ογδόντα τοις εκατό (80%) και άνω.
- (iii) Όσοι βρίσκονται σε δικαστική συμπαράσταση.
- (iv) Οι φορολογικοί κάτοικοι αλλοδαπής, που υποχρεούνται σε υποβολή δήλωσης στην Ελλάδα.
- (v) Δημόσιοι λειτουργοί και δημόσιοι υπάλληλοι που υπηρετούν στην αλλοδαπή, καθώς και φορολογικοί κάτοικοι Ελλάδας που διαβιούν ή εργάζονται στην αλλοδαπή.

(vi) Ανήλικοι που υποχρεούνται σε υποβολή δήλωσης φορολογίας εισοδήματος (για το φορολογικό έτος 2023 όσοι γεννήθηκαν από την 1-1-2005 και έπειτα).

(vii) Οι υπηρετούντες την υποχρεωτική στρατιωτική τους θητεία.

(viii) Φορολογούμενοι που κατοικούν μόνιμα σε χωριά με πληθυσμό έως 500 κατοίκους και σε νησιά με πληθυσμό κάτω των 3.100 κατοίκων, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή, εκτός αν πρόκειται για τουριστικούς τόπους. Ως τουριστικοί τόποι ορίζονται όσοι περιλαμβάνονται στο π.δ. 899/1976, όπως τροποποιήθηκε με το π.δ. 664/1977.

(ix) Οι φορολογούμενοι που είναι δικαιούχοι του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος, του άρθρου 29 του ν.4659/2020 [(πρώην Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης (ΚΕΑ)].

(x) Οι φορολογούμενοι που βρίσκονται σε κατάσταση μακροχρόνιας νοσηλείας (πέραν των έξι (6) μηνών).

(xi) Όσοι διαμένουν σε οίκο ευγηρίας και σε ψυχιατρικό κατάστημα.

(xii) Οι φυλακισμένοι.

ε. Ο κωδ. 329 συμπληρώνεται στην περίπτωση που η δήλωση υποβάλλεται από κηδεμόνα σχολάζουσας κληρονομιάς, μεσεγγυούχο, προσωρινό διαχειριστή, σύνδικο πτώχευσης, ή δικαστικό εκκαθαριστή. Οι δηλώσεις αυτές υποβάλλονται στην αρμόδια για την παραλαβή τους υπηρεσία κατά τα αναφερόμενα στην παρ. 1γ του άρθρου 1 του παρόντος.

Σε περίπτωση διορισμού δικαστικού εκκαθαριστή κληρονομιάς, ο δικαστικός εκκαθαριστής έχει υποχρέωση να υποβάλει και τις σχετικές δηλώσεις φόρου εισοδήματος για τα εισοδήματα που αποκτήθηκαν μέχρι την ημερομηνία θανάτου (στον ΑΦΜ του αποβιώσαντος). Για τα εισοδήματα της κληρονομιάς που αποκτώνται μετά τον θάνατο του κληρονομούμενου, ο δικαστικός εκκαθαριστής υποβάλει στην αρμόδια υπηρεσία κατά τα αναφερόμενα στην παρ. 1γ του άρθρου 1 του παρόντος, τη δήλωση στον ΑΦΜ του κληρονόμου, ενώ παραμένει η υποχρέωση του κληρονόμου να υποβάλλει δήλωση με χρήση της διαδικτυακής Υπηρεσίας μέσω της ψηφιακής πύλης myAADE για τα μη κληρονομιαία εισοδήματά του.

στ. Ο κωδ. 331 συμπληρώνεται στην περίπτωση που η δήλωση υποβάλλεται από κληρονόμο του φορολογούμενου που απεβίωσε.

Ο εξ απογραφής κληρονόμος δηλώνει τα εισοδήματα που προέρχονται από την κληρονομιαιά περιουσία, η οποία έγινε αποδεκτή με το ευεργέτημα της απογραφής, από κοινού με τα εισοδήματα που προέρχονται από την ατομική του περιουσία (σε μια ενιαία δήλωση), αδιαφόρως εάν η κληρονομιά αποτελεί χωριστή ομάδα με πιθανότητα μερικής ή ολικής διάθεσης αυτής προς ικανοποίηση των κληρονομικών πιστωτών (Γνωμ. 474/1998 Ν.Σ.Κ.).

ζ. Οι κωδ. 017-018 συμπληρώνονται από όσους φορολογούμενους υποβάλλουν δήλωση και έχουν κάνει πρώτη δήλωση έναρξης επιτηδεύματος από 1.1.2021 και μετά, καθόσον για τα τρία (3) πρώτα έτη άσκησης της δραστηριότητας τους, εφαρμόζεται ο φορολογικός συντελεστής του πρώτου κλιμακίου της κλίμακας της παρ. 1 του άρθρου 15 μειωμένος κατά πενήντα τοις εκατό (50%), με την προϋπόθεση ότι το ετήσιο ακαθάριστο εισόδημα που προέρχεται από επιχειρηματική δραστηριότητα ή και αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα είναι μέχρι δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ.

η. Οι κωδ. 021-022 συμπληρώνονται όταν ασκείται επιχειρηματική δραστηριότητα και ο φορολογούμενος είναι ασφαλισμένος στον e-ΕΦΚΑ (πρώην ΟΓΑ) προκειμένου να υπολογιστεί η μείωση του φόρου που προβλέπεται στο άρθρο 16 του ΚΦΕ, για το μέρος του εισοδήματος που προέρχεται από την αγροτική δραστηριότητα.

θ. Στους κωδ. 037-038 καταχωρείται η ένδειξη ότι ο ασκών αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα είναι κατ' επάγγελμα αγρότης σύμφωνα με την επίσημη ταυτοποίηση από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (άρθρο 2 παρ. 1 του ν.3874/2010, Α' 151, όπως τροποποιήθηκε και διαμορφώθηκε με το άρθρο 53 του ν.5035/2023, Α'76).

ι. Οι κωδικοί 385-386 συμπληρώνονται προκειμένου να γίνει υπαγωγή στις εξαιρέσεις του άρθρου 20 του ΚΦΕ, σχετικά με τις μειώσεις φόρου των φορολογικών κατοίκων αλλοδαπής. Σε αυτούς τους κωδικούς καταχωρείται η ένδειξη όταν ο φορολογούμενος είναι κάτοικος χώρας - μέλους της Ε.Ε. ή ΕΟΧ και α) απέκτησε στην Ελλάδα τουλάχιστον το 90% του παγκόσμιου εισοδήματός του ή β) το φορολογητέο εισόδημά του είναι τόσο χαμηλό ώστε θα δικαιούταν

την μείωση του φόρου δυνάμει της φορολογικής νομοθεσίας του κράτους της κατοικίας του.

ια. Οι κωδικοί 029-030 συμπληρώνονται από τον φορολογούμενο στην περίπτωση που αποκτά εισοδήματα ή/και έχει περιουσία ή/και τηρεί χρηματοοικονομικό λογαριασμό στην αλλοδαπή και επιλέγεται ή συμπληρώνεται η χώρα, καθώς και μία από τις κάτωθι κατηγορίες:

1. εισόδημα στην αλλοδαπή

2. περιουσία στην αλλοδαπή

Ως περιουσία νοείται και επιλέγεται διακριτά: αα) ακίνητα και λοιπά περιουσιακά στοιχεία

ββ) χρηματοοικονομικός λογαριασμός στην αλλοδαπή (πχ. τραπεζικές καταθέσεις, χρηματοοικονομικές επενδύσεις)

γγ) χρηματοοικονομικά προϊόντα αλλοδαπού εκδότη που έχουν επενδυθεί μέσω ημεδαπού χρηματοπιστωτικού ιδρύματος (στην προκειμένη περίπτωση αναγράφεται ο ΑΦΜ του ημεδαπού χρηματοπιστωτικού ιδρύματος/ θεματοφύλακα)

Σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4428/2016 (Ενότητα Γ' του Τμήματος VIII του Παραρτήματος I του άρθρου τρίτου), ως χρηματοοικονομικός λογαριασμός της πιο πάνω περίπτωσης 2ββ) νοείται κάθε λογαριασμός που τηρείται σε Χρηματοπιστωτικό Ίδρυμα. Στον όρο περιλαμβάνονται οι Καταθετικοί Λογαριασμοί, οι Λογαριασμοί Θεματοφυλακής και:

αα) σε περίπτωση Επενδυτικής Οντότητας, κάθε συμμετοχικό ή συνδεδεμένο με οφειλή δικαίωμα επί του Χρηματοπιστωτικού Ιδρύματος,

ββ) κάθε συμμετοχικό ή συνδεδεμένο με οφειλή δικαίωμα επί του Χρηματοπιστωτικού Ιδρύματος και

γγ) κάθε Ασφαλιστήριο Συμβόλαιο με Αξία Εξαγοράς ή Συμβόλαιο Προσόδων που προσφέρεται από Χρηματοπιστωτικό Ίδρυμα ή τηρείται σε Χρηματοπιστωτικό Ίδρυμα, πλην των μη συνδεδεμένων με επενδύσεις και μη μεταβιβάσιμων συμβολαίων προσόδων άμεσης καταβολής που προσφέρονται σε φυσικά πρόσωπα και καλύπτουν παροχές σύνταξης ή αναπηρίας.

ιβ. Οι κωδικοί 905-906 συμπληρώνονται από άτομα που παρουσιάζουν αναπηρίες κάθε μορφής, με ποσοστό από ογδόντα τοις εκατό (80%) και άνω.

ιγ. Οι κωδ. 011-012 συμπληρώνονται από όσους ανήκουν στην κατηγορία της παρ. 5 του άρθρου 8 του ν. 3023/2002 (Α΄ 146) και αφορά τους βουλευτές και ευρωβουλευτές των οποίων τα ποσά της αποζημίωσης και των συντάξεων που διαθέτουν στα κόμματα ή σε συνασπισμούς κομμάτων δεν συμπεριλαμβάνονται στον υπολογισμό του ανώτατου ορίου ιδιωτικής χρηματοδότησης πολιτικού κόμματος ή συνασπισμού.

ιδ. Οι κωδ. 007-008 συμπληρώνονται από όσους φιλοξενούν ενήλικες υπόχρεους σε υποβολή δήλωσης, εκτός από αυτούς που αναφέρονται στον Πίνακα 8. Τα στοιχεία που συμπληρώνονται είναι ο ΑΦΜ του φιλοξενούμενου, τα τ.μ. του ακινήτου και οι μήνες φιλοξενίας. Οι κωδικοί αυτοί δεν συμπληρώνονται από τους έγγαμους φορολογούμενους που έχουν γνωστοποιήσει την επιλογή τους για υποβολή χωριστής δήλωσης, προκειμένου να δηλώσουν τον έτερο σύζυγο με τον οποίο συνοικούν και ο οποίος δεν έχει ποσοστό συνιδιοκτησίας στην κύρια κατοικία ή στη δωρεάν παραχωρημένη ή δεν συμμετέχει ως μισθωτής στη μισθωμένη κύρια κατοικία.

ιε. Οι κωδικοί 039-040 είναι προσυμπληρωμένοι και αφορούν στους φορολογούμενους που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του άρθρου 5Α ΚΦΕ, σχετικά με την εναλλακτική φορολόγηση εισοδήματος που προκύπτει στην αλλοδαπή φυσικών προσώπων που μεταφέρουν τη φορολογική τους κατοικία στην Ελλάδα. Για φορολογούμενους που υπάγονται στις εν λόγω διατάξεις και πραγματοποίησαν επενδύσεις, από την 12/12/2019 και μετά, οι οποίες αποτελούν προϋπόθεση για την ένταξή τους στο άρθρο 5Α και προκειμένου για την κάλυψη ή περιορισμό της διαφοράς που προκύπτει μεταξύ του τεκμαρτού και του συνολικού εισοδήματος του φορολογούμενου, κατά την παρ. 1 του άρθρου 30 ΚΦΕ, η Φορολογική Διοίκηση υποχρεούται να λάβει υπόψη της εισαγωγή συναλλάγματος που δεν εκχωρείται υποχρεωτικά στην Τράπεζα της Ελλάδος και δεν απαιτείται η δικαιολόγηση της απόκτησής του στην αλλοδαπή, κατά τα οριζόμενα στη υποπερ. δδ) της περ. δ) της παρ. 2 του άρθρου 34 του ΚΦΕ (σχετ. Α. 1036/2020 Απόφαση Υφυπουργού Οικονομικών και Διοικητή της ΑΑΔΕ). Η πράξη προσδιορισμού φόρου του άρθρου 5Α εκδίδεται από

τη Δ.Ο.Υ. Κατοίκων Εξωτερικού και Εναλλακτικής Φορολόγησης Φορολογικών Κατοίκων Ημεδαπής.

ιστ. Οι κωδικοί 041- 042, είναι προσυμπληρωμένοι και αφορούν στους φορολογούμενους που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του άρθρου 5B ΚΦΕ αναφορικά με την εναλλακτική φορολόγηση εισοδήματος που προκύπτει στην αλλοδαπή φυσικών προσώπων που λαμβάνουν σύνταξη από την αλλοδαπή και μεταφέρουν τη φορολογική τους κατοικία στην Ελλάδα κατά τα οριζόμενα με τις διατάξεις του άρθρου 5B του ΚΦΕ. Η υπαγωγή στις συγκεκριμένες διατάξεις αποδεικνύεται με την εγκριτική Απόφαση που εκδίδεται από τον Προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. Κατοίκων Εξωτερικού και Εναλλακτικής Φορολόγησης Φορολογικών Κατοίκων Ημεδαπής.

Οι φορολογούμενοι που υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 5B του ΚΦΕ, φορολογούνται αυτοτελώς με συντελεστή επτά τοις εκατό (7%) για το σύνολο του εισοδήματός τους που αποκτήθηκε στην αλλοδαπή, ακόμη κι αν αυτό φορολογείται σύμφωνα με άλλες διατάξεις του ΚΦΕ με χαμηλότερο συντελεστή ή απαλλάσσεται του φόρου, εκτός κι αν αυτό φορολογείται διαφορετικά δυνάμει διατάξεων των ΣΑΔΦ ή άλλων διεθνών συνθηκών.

Φορολογούμενοι που υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 5B του ΚΦΕ και αποκτούν εισοδήματα αλλοδαπής προέλευσης, δηλώνουν τα εν λόγω εισοδήματα στους κωδικούς εισοδημάτων αλλοδαπής προέλευσης των επιμέρους υποπινάκων του πίνακα 4 ακόμη και αν απαλλάσσονται του φόρου ή φορολογούνται με χαμηλότερο του 7% συντελεστή φόρου δυνάμει άλλων διατάξεων του ΚΦΕ προκειμένου να φορολογηθούν με βάση τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 5B. Στους ίδιους κωδικούς δηλώνονται και τα εισοδήματα αλλοδαπής προέλευσης που φορολογούνται με χαμηλότερο συντελεστή δυνάμει διατάξεων των ΣΑΔΦ ή άλλων διεθνών συνθηκών, προκειμένου να φορολογηθούν κατ' εφαρμογή αυτών. Τα εισοδήματα αλλοδαπής προέλευσης που απαλλάσσονται του φόρου δυνάμει διατάξεων ΣΑΔΦ ή άλλων διεθνών συνθηκών συμπληρώνονται στους σχετικούς κωδικούς του πίνακα 6.

Τυχόν φόρος που έχει καταβληθεί από τον φορολογούμενο στην αλλοδαπή για τα εισοδήματα που καλύπτονται από τον εναλλακτικό τρόπο φορολόγησης, εκπίπτει από τον φόρο της περίπτωσης αυτής με βάση τις διατάξεις του άρθρου 9 ΚΦΕ, μέχρι τον φόρο που αναλογεί

για το εισόδημα αυτό στην Ελλάδα, εφόσον είτε προβλέπεται από τις ΣΑΔΦ δικαίωμα φορολόγησης και στα δύο κράτη, είτε δεν υφίσταται ΣΑΔΦ με το κράτος πηγής του εισοδήματος. Τυχόν υπερβάλλον ποσό φόρου δεν επιστρέφεται.

Το εισόδημα που αποκτούν στην ημεδαπή οι ανωτέρω φορολογούμενοι, πραγματικό ή τεκμαρτό, φορολογείται με τις γενικές διατάξεις του ΚΦΕ.

ιζ. Οι κωδικοί 043-044 είναι προσυμπληρωμένοι και αφορούν στους φορολογούμενους που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του άρθρου 5Γ ΚΦΕ και αποκτούν εισόδημα από μισθωτή εργασία που προκύπτει στην ημεδαπή, από πλήρωση νέας θέσης εργασίας.

Η υπαγωγή στις συγκεκριμένες διατάξεις αποδεικνύεται με την εγκριτική απόφαση που εκδίδεται από τον Προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. Κατοίκων Εξωτερικού και Εναλλακτικής Φορολόγησης Φορολογικών Κατοίκων Ημεδαπής, όπου αναγράφεται η επωνυμία και το ΑΦΜ του εργοδότη για τον οποίο πληρούται η προϋπόθεση της νέας θέσης εργασίας.

Φυσικό πρόσωπο που υπάγεται στις διατάξεις του άρθρου 5Γ ΚΦΕ απαλλάσσεται από τον φόρο εισοδήματος για το πενήντα τοις εκατό (50%) του εισοδήματός του από μισθωτή εργασία στην Ελλάδα για επτά (7) συναπτά φορολογικά έτη.

ιη. Οι κωδικοί 013-014 συμπληρώνονται από φορολογούμενους που είναι συνταξιούχοι και γεννήθηκαν μέχρι την 31/12/1958 στους οποίους περιλαμβάνονται και οι φορολογούμενοι στους οποίους χορηγείται μηνιαία σύνταξη σύμφωνα με τον ν.1296/1982 και την περ. 5 της υποπαρ. ΙΑ6 του άρθρου πρώτου του ν.4093/2012, για την εφαρμογή της περ. ζ) του άρθρου 33 ΚΦΕ.

ιθ. Οι κωδικοί 035-036 συμπληρώνονται από τον φορολογούμενο που αποκτά εισόδημα από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα και υπάγεται στις διατάξεις του άρθρου 4 ή/και 15 του ν. 4935/2022 (Α'103).

κ. Οι νέοι κωδικοί 045-046 «Εμπίπτετε στις διατάξεις των περ. β ή δ της παρ. 6 του άρθρου 28Α ΚΦΕ και εξαιρείστε από την εφαρμογή του ελάχιστου καθαρού εισοδήματος από επιχειρηματική δραστηριότητα ή εμπίπτετε στην παρ.7 του άρθρου 28Α ΚΦΕ;» συμπληρώνονται από

το φορολογούμενο προκειμένου για την εξαίρεση του από τον προσδιορισμό του ελάχιστου καθαρού ποσού εισοδήματος των άρθρων 28Α - 28Δ του ΚΦΕ ή την αναλογική μείωση του τεκμαρτού εισοδήματος στην περίπτωση άσκησης επιχειρηματικής δραστηριότητας για περιορισμένο χρονικό διάστημα βάσει νομοθετικής ή κανονιστικής ρύθμισης. Στον υποπίνακα του κωδικού αυτού ο φορολογούμενος μπορεί να επιλέξει:

A) «Εμπίπτετε στις διατάξεις της περ. β΄ της παρ. 6 του άρθρου 28Α του ΚΦΕ; (εξαίρεση για ασφ. διαμεσολαβητές)»

B) «Εμπίπτετε στις διατάξεις της περ. δ΄ της παρ. 6 του άρθρου 28Α ΚΦΕ; (εξαίρεση για καφενεία σε οικισμούς <500 κατοίκους)»

Γ) «Ασκείτε επιχειρηματική δραστηριότητα για περιορισμένο χρονικό διάστημα βάσει νομοθετικής ή κανονιστικής ρύθμισης; (παρ.7 αρθρ.28Α)»

κα. Οι νέοι κωδικοί 047-048 «Εμπίπτετε στην παρ. 2 ή/και στην παρ. 3 του άρθρου 28Γ ΚΦΕ και δικαιούστε μείωση του ελάχιστου καθαρού εισοδήματος από επιχειρηματική δραστηριότητα;» συμπληρώνονται από το φορολογούμενο προκειμένου να λάβει την προβλεπόμενη κατά το ήμισυ μείωση του ελάχιστου ποσού καθαρού εισοδήματος των άρθρων 28Α - 28Δ του ΚΦΕ. Στον υποπίνακα των κωδικών αυτών ο φορολογούμενος μπορεί να επιλέξει μία ή περισσότερες από τις κατωτέρω ενδείξεις:

A) «Έχετε την ιδιότητα του πολύτεκνου ως γονέας ή απορφανισθέν τέκνο; (άρθρο πρώτο του ν.1910/1944) (Α΄75)»

B) «Είστε γονέας μονογονεϊκής οικογένειας με ανήλικα τέκνα;»

Γ) «Είστε εκμεταλλευτής ταξί με ποσοστό ιδιοκτησίας ≤ 25%;»

Δ) «Επαγγελματική έδρα και κύρια κατοικία σε οικισμό με πληθυσμό μικρότερο των πεντακοσίων (500) κατοίκων ή σε νησιά με πληθυσμό μικρότερο των τριών χιλιάδων εκατό (3.100) κατοίκων»

Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά καθορίζονται στο άρθρο 6 της παρούσας ενώ η εκκαθάριση των υπόψη δηλώσεων, κατόπιν ελέγχου των δικαιολογητικών, στις περιπτώσεις που απαιτείται θα

ολοκληρώνεται στην αρμόδια για την παραλαβή της δήλωσης υπηρεσία.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3 (ΜΕΙΩΣΗ ΦΟΡΟΥ ΛΟΓΩ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ)

18. Για τους κωδικούς 005-006 και όσον αφορά την συμπλήρωσή τους προκειμένου να πραγματοποιηθεί η πρόσθετη μείωση φόρου διακοσίων (200) ευρώ, που προβλέπεται από τις διατάξεις της περ. α) του άρθρου 17 ΚΦΕ, για τα εξαρτώμενα μέλη του φορολογούμενου, ορίζονται τα εξής:

α. Στις κοινές δηλώσεις έγγαμων ή ΜΣΣ που έχουν από κοινού εξαρτώμενα τέκνα με τουλάχιστον εξήντα επτά τοις εκατό (67%) αναπηρία, συμπληρώνεται ο κωδικός 005 από τον υπόχρεο κι αν ο φόρος του δεν επαρκεί για να πιστωθεί το ποσό των διακοσίων (200) ευρώ, αυτό πιστώνεται, κατά την εκκαθάριση της δήλωσης, στον φόρο του άλλου συζύγου/ΜΣΣ, εκτός κι αν την μείωση την έχει ήδη λάβει το εξαρτώμενο τέκνο.

Στις κοινές δηλώσεις έγγαμων ή ΜΣΣ, τα τέκνα καθένα εξ αυτών που δεν έχουν αποκτήσει από κοινού, δηλώνονται από τον γονέα είτε στον κωδικό 005 είτε στον κωδικό 006, κατά περίπτωση, υπό την προϋπόθεση ότι δεν έχουν ήδη περιληφθεί στους αντίστοιχους κωδικούς της δήλωσης του έτερου γονέα των τέκνων. Στην περίπτωση αυτή αν ο φόρος του έγγαμου ή ΜΣΣ γονέα που νομίμως δήλωσε στον αντίστοιχο κωδικό το τέκνο του, δεν επαρκεί για να πιστωθεί το ποσό των διακοσίων (200) ευρώ, αυτό δεν πιστώνεται στον φόρο του άλλου συζύγου/ΜΣΣ, δεδομένου ότι δεν πρόκειται για κοινό τέκνο.

Στις περιπτώσεις που διενεργείται εκ των υστέρων διασταύρωση και διαπιστώνεται από τον έλεγχο ότι η αναπηρία δηλώθηκε και η μείωση λήφθηκε και από το γονέα και από το εξαρτώμενο τέκνο, η μείωση φόρου δε χορηγείται στον γονέα και εκδίδεται νέα πράξη διοικητικού προσδιορισμού του φόρου, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 36 ΚΦΔ.

β. Στις περιπτώσεις που έγγαμοι φορολογούμενοι ή ΜΣΣ έχουν επιλέξει να υποβάλλουν χωριστές δηλώσεις και έχουν από κοινού εξαρτώμενα τέκνα με αναπηρία τουλάχιστον εξήντα επτά τοις εκατό (67%) η μείωση πραγματοποιείται άπαξ, σε κάθε περίπτωση μόνο σε

έναν σύζυγο/ ΜΣΣ, χωρίς να μεταφέρεται το δικαίωμα πίστωσης φόρου στον άλλο σύζυγο/ΜΣΣ. Στις περιπτώσεις που διενεργείται εκ των υστέρων διασταύρωση και διαπιστώνεται από τον έλεγχο ότι το τέκνο με αναπηρία δηλώθηκε και από τους δύο συζύγους/ΜΣΣ, η μείωση φόρου γίνεται στον σύζυγο/ΜΣΣ με τον μεγαλύτερο φόρο εισοδήματος. Η μείωση δεν χορηγείται στον γονέα εάν έχει ήδη χορηγηθεί στο εξαρτώμενο τέκνο και εκδίδεται νέα πράξη διοικητικού προσδιορισμού του φόρου, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 36 ΚΦΔ. Τα ανωτέρω ισχύουν και στην περίπτωση τέκνου που δηλώνεται ως εξαρτώμενο και από τους δύο γονείς, οι οποίοι δεν είναι έγγαμοι ή ΜΣΣ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4 (ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΙΩΣΕΙΣ)

19. Υποπίνακας 4Α (ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΜΙΣΘΩΤΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ)

α. Σε περίπτωση φυσικών προσώπων που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του άρθρου 5Γ του ΚΦΕ, στους κωδ. 301-302, 325-326 και 359-360 προσυμπληρώνεται από τη φορολογική διοίκηση βάσει των ηλεκτρονικών αρχείων που έχει στη διάθεση της (υπό στοιχεία Α.1099/2019 απόφαση) το πενήντα τοις εκατό (50%) του καθαρού εισοδήματος από μισθωτή εργασία που προέρχεται από την πλήρωση νέας θέσης εργασίας. Το υπόλοιπο πενήντα τοις εκατό (50%) του ως άνω καθαρού εισοδήματος απαλλάσσεται από τον φόρο εισοδήματος και προσυμπληρώνεται στους κωδ. 619-620 του Πίνακα 6.

β. Όταν συμπληρώνονται οι κωδικοί 307- 308 από φυσικά πρόσωπα που αποκτούν εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα της περ. στ) της παρ.2 του άρθρου 12 ΚΦΕ σε συνδυασμό με τους κωδικούς 019-020 του Πίνακα 2, απαιτείται η αναγραφή των ΑΦΜ των προσώπων που λαμβάνουν τις υπηρεσίες, ενώ αν πρόκειται για αλλοδαπό πρόσωπο που δεν διαθέτει ΑΦΜ στην Ελλάδα, ο φορολογούμενος καλείται στην αρμόδια για την παραλαβή της δήλωσης υπηρεσία για έλεγχο δικαιολογητικών. Σε περίπτωση φυσικών προσώπων που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του άρθρου 5Γ του ΚΦΕ, αντλείται και προσυμπληρώνεται από τους αντίστοιχους κωδικούς του Εντύπου Ε3 το πενήντα τοις εκατό (50%) του καθαρού εισοδήματος που προέρχεται από την πλήρωση νέας θέσης εργασίας. Το υπόλοιπο πενήντα τοις εκατό (50%) του ως άνω καθαρού

εισοδήματος απαλλάσσεται από τον φόρο εισοδήματος και συμπληρώνεται στους κωδ. 659-660.

γ. Όταν συμπληρώνονται εισοδήματα από μισθωτή εργασία και συντάξεις (κωδ. 343-344) χωρίς ηλεκτρονική πληροφόρηση, πρέπει να καταχωρούνται οι Α.Φ.Μ. εργοδοτών - ασφαλιστικών φορέων με τα αντίστοιχα ποσά, βάσει των βεβαιώσεων αποδοχών. Η Φορολογική Διοίκηση πραγματοποιεί ηλεκτρονικές διασταυρώσεις με βάση στοιχεία που έχει στη διάθεσή της και κατά περίπτωση καλεί τους φορολογούμενους για έλεγχο δικαιολογητικών. Στους ίδιους κωδικούς συμπληρώνεται το εισόδημα που προκύπτει από τα δικαιώματα προαίρεσης απόκτησης μετοχών, όταν πληρούνται οι προϋποθέσεις της παρ. 4 του άρθρου 13 ΚΦΕ (όπως αυτή ισχύει από το φορολογικό έτος 2020 και μετά), δηλαδή όταν οι μετοχές που αποκτώνται κατά την άσκηση των δικαιωμάτων μεταβιβάζονται πριν από τη συμπλήρωση είκοσι τεσσάρων (24) μηνών από την χορήγηση των δικαιωμάτων.

δ. Η διενεργούμενη παρακράτηση με συντελεστή 5% επί του καθαρού ποσού των αμοιβών που καταβάλλονται σε αμειβόμενους με ημερομίσθιο, οι οποίοι παρέχουν υπηρεσίες ορισμένου χρόνου αλλά διάρκειας μικρότερης από ένα έτος, καθώς και σε ξεναγούς που υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 37 του ν. 1545/1985 (Α' 91) δεν εξαντλεί τη φορολογική υποχρέωση για τις αμοιβές αυτές. Οι εν λόγω αμοιβές και οι παρακρατηθέντες φόροι δηλώνονται, όπως και οι αντίστοιχες αμοιβές και παρακρατηθέντες φόροι από μισθούς.

ε. Οι κωδικοί 325-326 προσυμπληρώνονται από τη Φορολογική Διοίκηση βάσει των ηλεκτρονικών αρχείων που έχει στη διάθεσή της (υπό στοιχεία Α. 1099/2019 απόφαση) και αφορούν στις κάτωθι περιπτώσεις:

- i) Αμοιβές μελών Δ.Σ. ανωνύμων εταιρειών για παροχή υπηρεσίας που σύμφωνα με την περ. δ) της παρ. 2 του άρθρου 12 ΚΦΕ αποτελούν εισόδημα από μισθωτή εργασία, μετά την αφαίρεση των ασφαλιστικών κρατήσεων που τους διενεργήθηκαν για την ιδιότητά τους αυτή κατά το φορολογικό έτος 2023.
- ii) Αμοιβές διαχειριστών και εταίρων Ι.Κ.Ε. που αποτελούν εισόδημα από μισθωτή εργασία.

- iii) Αμοιβές διαχειριστών και εταίρων Ε.Π.Ε. μετά την αφαίρεση των ασφαλιστικών κρατήσεων που τους διενεργήθηκαν για την ιδιότητά τους αυτή.
- iv) Αμοιβές εκπροσώπων και εταίρων προσωπικών εταιρειών για τις υπηρεσίες που παρέχουν με βάση την ιδιότητά τους αυτή προς τις υπόψη εταιρείες, οι οποίες είναι απαραίτητες για την εύρυθμη και αποτελεσματική λειτουργία της εταιρείας (υπό στοιχεία ΔΕΑΦΑ 1064780 ΕΞ

2015/11.5.2015 έγγραφο) και οι οποίες αποτελούν εισόδημα από μισθωτή εργασία. Οι αμοιβές μελών και διαχειριστών Ο.Ε. και Ε.Ε. αναγράφονται μετά την αφαίρεση των ασφαλιστικών κρατήσεων. Στους κωδικούς αυτούς δεν αναγράφονται οι τυχόν αμοιβές των πιο πάνω προσώπων που προέρχονται από διανομή κερδών, διότι αποτελούν μέρος.

στ. Οι κωδικοί 351-352 συμπληρώνονται από τον φορολογούμενο και αφορούν σε ασφαλιστικές εισφορές που καταβάλλονται από τους ίδιους τους μισθωτούς ή συνταξιούχους σε ασφαλιστικούς οργανισμούς υποχρεωτικής ασφάλισης εξαιτίας εξαγοράς χρόνου ασφάλισης, όπως χρόνου στρατιωτικής θητείας, και οι οποίες μειώνουν το εισόδημα από μισθωτή εργασία ή συντάξεις. Συμπληρώνονται ομοίως οι εισφορές ΝΑΤ, όπως και τα ποσά που καταβάλλονται από τους ίδιους τους μισθωτούς υπέρ ταμείων επαγγελματικής ασφάλισης (ΤΕΑ) ή/και υπέρ Ιδρυμάτων Επαγγελματικών Συνταξιοδοτικών Παροχών (Ι.Ε.Σ.Π.), κατά το μέρος που αφορούν τη μισθωτή τους εργασία (υπό στοιχεία ΠΟΛ.1227/2018 και Ε. 2235/2021). Στους ίδιους κωδικούς αναγράφονται οι ασφαλιστικές εισφορές που καταβάλλουν οι ασκούμενοι δικηγόροι από την εγγραφή τους στον οικείο Δικηγορικό Σύλλογο και την υπαγωγή τους υποχρεωτικά στην ασφάλιση των Τομέων Υγείας Δικηγόρων του Κλάδου Υγείας του πρώην ΕΤΑΑ και ήδη e-ΕΦΚΑ, εφόσον δεν υπάγονται στην υποχρεωτική ασφάλιση άλλου ασφαλιστικού οργανισμού για παροχές ασθένειας, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 3 του άρθρου 48 του ν. 3996/2011, καθώς το εισόδημα που αποκτούν οι ασκούμενοι δικηγόροι θεωρείται ότι προκύπτει από εργασιακή σχέση κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 12 ΚΦΕ (ΠΟΛ.1047/2015).

Επιπλέον, οι κωδικοί αυτοί συμπληρώνονται και στις περιπτώσεις που λαμβάνεται αμοιβή διαχείρισης από εταίρους πολυπρόσωπης ΙΚΕ που είναι και διαχειριστές, καθώς και από διαχειριστές και εταίρους μονοπρόσωπης ΙΚΕ, και δεδομένου ότι με τον ν. 4670/2020 (άρθρο 35) άλλαξε ο τρόπος υπολογισμού των ασφαλιστικών εισφορών των διαχειριστών των Ιδιωτικών Κεφαλαιουχικών Εταιρειών (ΙΚΕ) καθώς και του μοναδικού εταίρου μονοπρόσωπης ΙΚΕ. Συγκεκριμένα, τα εν λόγω πρόσωπα κατατάσσονται πλέον με ελεύθερη επιλογή τους υποχρεωτικά σε μία από τις έξι ορισμένες ασφαλιστικές κατηγορίες, χωρίς να γίνεται διάκριση μεταξύ του μέρους των ασφαλιστικών εισφορών που αφορά στη συμμετοχή τους στο κεφάλαιο της εταιρείας ή στην αμοιβή που λαμβάνουν ως διαχειριστές η οποία θεωρείται εισόδημα από μισθωτή εργασία. Οι καταβληθείσες ασφαλιστικές εισφορές μερίζονται από τον ίδιο τον φορολογούμενο αναλογικά και στις δύο κατηγορίες του εισοδήματός του (μέρισμα και μισθωτή εργασία) και στους κωδικούς 351 - 352 συμπληρώνεται μόνο το μέρος των ασφαλιστικών εισφορών που αναλογεί στο εισόδημα από μισθωτή εργασία (αμοιβή διαχείρισης) (ΠΟΛ.1113/2015 εγκύκλιος). Στην περίπτωση που δε διανέμεται μέρισμα από την ΙΚΕ και λαμβάνεται μόνο αμοιβή διαχείρισης εντός του φορολογικού έτους, εκπίπτει όλο το ποσό των εισφορών από την αμοιβή διοίκησης. Στους ίδιους κωδικούς αναγράφονται ομοίως και οι καταβληθείσες ασφαλιστικές εισφορές από διαχειριστές μονοπρόσωπης ή πολυπρόσωπης ΙΚΕ που δεν έχουν εταιρική ιδιότητα.

Κανένα άλλο ποσό καταβληθεισών ασφαλιστικών εισφορών δεν αναγράφεται στους κωδικούς αυτούς. Οι εισφορές αυτές, οι οποίες εκπίπτουν από το εισόδημα από μισθωτή υπηρεσία, αποδεικνύονται βάσει αποδεικτικών εγγράφων ή σχετικών δικαιολογητικών που οι φορολογούμενοι προσκομίζουν στη Φορολογική Διοίκηση, κατόπιν προσκλήσεώς τους.

ζ. Οι κωδικοί 311-312 συμπληρώνονται από τον φορολογούμενο και το εισόδημα της περίπτωσης αυτής προσδιορίζεται με βάση τις αναλυτικές καταστάσεις (οικοδομικών ενσήμων, αυτασφάλισης, κ.λπ.) του ασφαλιστικού φορέα (e-ΕΦΚΑ - πρώην Ι.Κ.Α.). Επιπλέον αναγράφονται και τα ποσά που καταβάλλει ο ασφαλιστικός φορέας στους δικαιούχους ως δωρόσημα, εκτός κι αν έχει ήδη περιληφθεί το ποσό αυτό στους κωδικούς 301 - 302.

η. Οι κωδικοί 389-390 συμπληρώνονται από τον φορολογούμενο που αποκτά μισθό ή σύνταξη κ.λπ. αλλοδαπής προέλευσης, όταν έχει και η Ελλάδα δικαίωμα φορολόγησης. Επίσης, στους κωδικούς αυτούς συμπληρώνεται και το ποσό των αποζημιώσεων και των συντάξεων που λαμβάνουν οι Ευρωβουλευτές της Ελλάδας κατ' εφαρμογή του άρθρου 9 της απόφασης 2005/684/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, επιλέγοντας ως χώρα προέλευσης, τη χώρα προσωρινής διαμονής κατά τον χρόνο άσκησης των καθηκόντων τους.

θ. Οι κωδικοί 393-394 προσυμπληρώνονται από τη Φορολογική Διοίκηση βάσει των ηλεκτρονικών αρχείων που έχει στη διάθεσή της (Α. 1099/2019 απόφαση) και αφορούν αποδοχές που καταβάλλονται από ημεδαπές εταιρείες για μισθωτές υπηρεσίες που παρέχονται στην αλλοδαπή από φορολογικό κάτοικο Ελλάδας και οι οποίες δεν υπόκεινται σε παρακράτηση φόρου στην Ελλάδα. Οι κωδικοί αυτοί συμπληρώνονται προκειμένου να συμψηφιστούν ποσά φόρου που εκ παραδρομής παρακρατήθηκαν στην Ελλάδα.

ι. Οι κωδικοί 395-396 συμπληρώνονται από τον φορολογούμενο και αφορούν ασφάλισμα που καταβάλλεται σε αυτόν από αλλοδαπούς φορείς, χωρίς μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα, στο πλαίσιο ομαδικού ασφαλιστηρίου συνταξιοδοτικού συμβολαίου που ο εργοδότης του είχε συνάψει με αυτούς τους φορείς. Το ασφάλισμα αυτό, για το οποίο δεν διενεργήθηκε η παρακράτηση της περ. ε) της παρ.1 άρθρου 64 ΚΦΕ από τους εν λόγω φορείς, φορολογείται αυτοτελώς σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 15 του ίδιου νόμου ανάλογα με τον τρόπο καταβολής (περιοδικά, εφάπαξ, πρόωρη εξαγορά) και οι φορολογούμενοι καλούνται στην αρμόδια υπηρεσία για έλεγχο δικαιολογητικών.

ια. Στους κωδικούς 359-360 προσυμπληρώνονται από τη Φορολογική Διοίκηση, σύμφωνα με την υπό στοιχεία Α. 1099/2019 απόφαση (όπως αυτή τροποποιήθηκε με την Α. 1261/2020 απόφαση), τα συνολικά εισοδήματα ημεδαπής προέλευσης που αποκτούν οι αμειβόμενοι αθλητές και οι προπονητές από τις ημεδαπές αθλητικές ανώνυμες εταιρείες, τα τμήματα αμειβόμενων αθλητών ή τα αναγνωρισμένα αθλητικά σωματεία καθώς και οι εκπαιδευτές των Διαιτητών Ομαδικών Αθλημάτων από τις Ομοσπονδίες (παρ. 2.α του άρθρου 15 του ΚΦΕ, σχετ. υπό στοιχεία Ε.2026/2020 και Ε.2169/2020 εγκύκλιοι). Ο φόρος που παρακρατήθηκε στην Ελλάδα για το εισόδημα της

περίπτωσης αυτής αναγράφεται στους κωδικούς 315 - 316 προκειμένου να πιστωθεί έναντι αυτού που αναλογεί.

ιβ. Στους κωδικούς 397-398 συμπληρώνονται τα συνολικά εισοδήματα που αποκτούν οι αμειβόμενοι αθλητές και οι προπονητές από αλλοδαπές αθλητικές ανώνυμες εταιρείες, από αλλοδαπά τμήματα αμειβόμενων αθλητών ή από αλλοδαπά αναγνωρισμένα αθλητικά σωματεία καθώς και οι εκπαιδευτές των Διαιτητών Ομαδικών Αθλημάτων από τις αλλοδαπές Ομοσπονδίες.

ιγ. Στους κωδικούς 387-388 συμπληρώνεται η εφάπαξ αποζημίωση που καταβάλλεται στην αλλοδαπή από οποιονδήποτε αλλοδαπό φορέα χωρίς μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα και για οποιονδήποτε λόγο διακοπής της σχέσεως εργασίας ή άλλης σύμβασης, η οποία συνδέει το φορέα με τον δικαιούχο της αποζημίωσης, όταν έχει και η Ελλάδα δικαίωμα φορολόγησης.

ιδ. Οι κωδικοί 651-652 συμπληρώνονται από το φορολογούμενο με το ποσό του φόρου που παρακρατήθηκε ή/και καταβλήθηκε στην αλλοδαπή για εισόδημα από μισθούς-συντάξεις αλλοδαπής προέλευσης στο οποίο η Ελλάδα έχει δικαίωμα φορολόγησης. Στην ίδια περίπτωση περιλαμβάνεται και το ποσό του φόρου που καταβλήθηκε υπέρ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, για το οποίο επιλέγεται η ένδειξη «Λοιπές περιπτώσεις».

Στους κωδικούς αυτούς αναγράφεται και ο φόρος που παρακρατήθηκε ή/και καταβλήθηκε στην αλλοδαπή για το εισόδημα που αποκτούν οι αμειβόμενοι αθλητές και οι προπονητές, από τις αθλητικές ανώνυμες εταιρείες, τα τμήματα αμειβόμενων αθλητών ή τα αναγνωρισμένα αθλητικά σωματεία αλλοδαπής καθώς και για το εισόδημα των εκπαιδευτών των Διαιτητών Ομαδικών Αθλημάτων από τις Ομοσπονδίες αλλοδαπής και θα επιλέγεται εάν το ποσό φόρου παρακρατήθηκε ή/και καταβλήθηκε σε χώρες με τις οποίες υφίσταται ΣΑΔΦ και στη ΣΑΔΦ προβλέπεται η μέθοδος της πίστωσης ή λοιπές περιπτώσεις.

Ομοίως αναγράφεται κι ο φόρος που αποδεδειγμένα παρακρατήθηκε ή/και καταβλήθηκε στην αλλοδαπή για εισπραξη αποζημίωσης που καταβλήθηκε στην αλλοδαπή από οποιονδήποτε αλλοδαπό φορέα χωρίς μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα και για οποιονδήποτε λόγο

διακοπής της σχέσεως εργασίας ή άλλης σύμβασης, η οποία συνδέει το φορέα με τον δικαιούχο της αποζημίωσης.

Τυχόν φόρος που έχει παρακρατηθεί στην αλλοδαπή ή/και έχει καταβληθεί από τον φορολογούμενο στην αλλοδαπή για τα εν λόγω εισοδήματα, εκπίπτει από τον φόρο της παρούσας περίπτωσης με βάση τις κείμενες διατάξεις του ΚΦΕ, ήτοι μέχρι τον φόρο που αναλογεί για το εισόδημα αυτό στην Ελλάδα. Τυχόν υπερβάλλον ποσό φόρου δεν επιστρέφεται. Δεν συμπληρώνεται στους κωδικούς αυτούς τυχόν ποσό φόρου που καταβλήθηκε ή/και παρακρατήθηκε στην αλλοδαπή, για εισόδημα από μισθούς-συντάξεις αλλοδαπής προέλευσης όπου η Ελλάδα, βάσει ΣΑΔΦ, έχει αποκλειστικό δικαίωμα φορολόγησης.

20. Υποπίνακας 4B (ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ ΑΞ/ΚΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΩΤ. ΠΛΗΡΩΜΑΤΟΣ Ε.Ν. ΚΑΙ ΛΟΙΠΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΜΙΣΘΩΤΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ ΠΟΥ ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΝΤΑΙ ΑΥΤΟΤΕΛΩΣ ΜΕ ΕΞΑΝΤΛΗΣΗ ΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗΣ)

α. Στον υποπίνακα 4B στους κωδικούς 255-256 συμπληρώνεται το εισόδημα που αποκτούν οι αξιωματικοί και το κατώτερο πλήρωμα που υπηρετούν σε πλοία του εμπορικού ναυτικού και σε πλωτά ναυπηγήματα του άρθρου 267 του ν.4555/2018 (Α'133), το οποίο φορολογείται με φορολογικό συντελεστή 15% και 10%, αντίστοιχα, καθώς και το εισόδημα από μισθωτή εργασία που αποκτούν οι κυβερνήτες, συγκυβερνήτες και οι μηχανικοί αεροσκαφών που είναι φορολογικοί κάτοικοι Ελλάδας και εργάζονται σε αεροπορικές εταιρείες με φορολογική κατοικία ή μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα, το οποίο φορολογείται με φορολογικό συντελεστή 15%. Τα ανωτέρω εισοδήματα φορολογούνται αυτοτελώς με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης των δικαιούχων μόνο για αυτά.

β. Στους κωδικούς 257-258, 259-260 του Υποπίνακα 4B που αφορούν τις αμοιβές αξιωματικών και κατώτερου πληρώματος εμπορικού ναυτικού και των πλωτών ναυπηγημάτων του άρθρου 267 του ν.4555/2018, το εισόδημα από μισθωτή εργασία που αποκτούν οι κυβερνήτες, συγκυβερνήτες και οι μηχανικοί αεροσκαφών αεροπορικών εταιρειών με φορολογική κατοικία ή μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα, αναγράφεται μόνο ο φόρος που παρακρατήθηκε με βάση τις βεβαιώσεις αποδοχών.

γ. Στους κωδικούς 263-264 αναγράφεται το καθαρό ποσό αποδοχών αλλοδαπής προέλευσης (σε ευρώ) μόνο των αξιωματικών και κατώτερου πληρώματος που υπηρετούν σε πλοία του εμπορικού ναυτικού. Στους κωδικούς 265-266 συμπληρώνεται από τον φορολογούμενο το ποσό του φόρου που καταβλήθηκε ή/και παρακρατήθηκε στην αλλοδαπή για εισόδημα πληρωμάτων πλοίων εμπορικού ναυτικού αλλοδαπής προέλευσης στο οποίο η Ελλάδα έχει δικαίωμα φορολόγησης, ενώ δεν συμπληρώνεται στους κωδικούς αυτούς τυχόν ποσό φόρου που καταβλήθηκε ή/και παρακρατήθηκε στην αλλοδαπή, για εισόδημα αλλοδαπής προέλευσης όπου η Ελλάδα, βάσει ΣΑΔΦ, έχει αποκλειστικό δικαίωμα φορολόγησης.

δ. Στους κωδικούς 267-268 αναγράφεται το καθαρό ποσό αποδοχών αλλοδαπής προέλευσης κατώτερου πληρώματος που την ίδια χρήση έχει και την ιδιότητα αξιωματικού εμπορικού ναυτικού.

ε. Στους κωδικούς 201-202 συμπληρώνεται η κατηγορία επαγγέλματος ή η ιδιότητα με συμπλήρωση του ανάλογου κωδικού ως εξής:

1: Αξιωματικός εμπορικού ναυτικού ή πλωτών ναυπηγημάτων του άρθρου 267 του ν. 4555/2018/λοιπά πρόσωπα που λαμβάνουν το επίδομα ΕΛΟΕΝ αξιωματικού του εμπορικού ναυτικού,

2: Κατώτερο πλήρωμα εμπορικού ναυτικού ή πλωτών ναυπηγημάτων του άρθρου 267 του ν. 4555/2018/λοιπά πρόσωπα που λαμβάνουν το επίδομα ΕΛΟΕΝ κατώτερου πληρώματος εμπορικού ναυτικού,

3: Κατώτερο πλήρωμα και αξιωματικός εμπορικού ναυτικού ή πλωτών ναυπηγημάτων του άρθρου 267 του ν. 4555/2018 στην ίδια χρήση/λοιπά πρόσωπα που λαμβάνουν το επίδομα ΕΛΟΕΝ κατώτερου πληρώματος και αξιωματικού του εμπορικού ναυτικού στην ίδια χρήση,

4: Κυβερνήτες, συγκυβερνήτες, μηχανικοί αεροσκαφών.

στ. Στους νέους κωδικούς 269-270 προσυμπληρώνονται από τη φορολογική διοίκηση βάσει των ηλεκτρονικών αρχείων που έχει στη διάθεσή της [υπό στοιχεία Α.1025/2024 (Β΄1063) απόφαση] ποσά που φορολογούνται αυτοτελώς με φορολογικό συντελεστή 15% ή 20% και αφορούν:

i. την αποζημίωση μελών των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών του άρθρου 5 του ν. 4375/2016 (Α' 51),

ii. τις απολαβές, παροχές και λοιπές αμοιβές από την Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργιών, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 52 του ν. 4871/2021(Α' 246),

iii. τις αμοιβές των πρώην δικαστικών λειτουργών και μελών του κύριου προσωπικού του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, καθώς και του Γενικού Προϊσταμένου που συμμετέχουν στις Επιτροπές Εξώδικης Επίλυσης Φορολογικών Διαφορών του πρώτου εδαφίου της παρ. 10 του άρθρου 16 του ν. 4714/2020 (Α' 148).

iv. τα αναδρομικά ποσά που έλαβαν εντός του 2023 μερισματούχοι των Μετοχικών Ταμείων Στρατού, Ναυτικού και Αεροπορίας και των Ειδικών Λογαριασμών Ενίσχυσης Μερισματούχων Στρατού, Ναυτικού και Αεροπορίας, τα οποία φορολογούνται στο έτος καταβολής τους με φορολογικό συντελεστή 20%, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 60 του ΚΦΕ, όπως αυτή ισχύει μετά την τροποποίησή της με το άρθρο 65 του ν. 5042/2023 (Α' 88).

ζ. Στους νέους κωδικούς 271-272 αναγράφεται ο φόρος που παρακρατήθηκε για τα εισοδήματα των κωδικών 269-270.

21. Υποπίνακας 4Γ1 (ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ) α. Το εισόδημα που αποκτάται από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα φορολογείται σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 21 ΚΦΕ.

Το εισόδημα από ατομική αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα προσδιορίζεται με λογιστικό τρόπο (έσοδα μείον έξοδα) ανεξάρτητα από την υποχρέωση τήρησης βιβλίων. Οι μη υπόχρεοι σε έκδοση στοιχείων που έχουν πραγματοποιήσει και λιανικές πωλήσεις, προσθέτουν στα ακαθάριστα έσοδά τους και τις πωλήσεις αυτές που αποδεικνύονται είτε με απλές αποδείξεις είσπραξης, είτε με οποιοδήποτε άλλο πρόσφορο μέσο.

Προκειμένου να δηλωθεί εισόδημα από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα, για το φορολογικό έτος 2023, είναι απαραίτητη η συμπλήρωση του εντύπου Ε3.

Τα κέρδη από ατομική αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα (λογιστικός προσδιορισμός) φορολογούνται πλέον αυτοτελώς με την κλίμακα της παρ. 1 του άρθρου 15 (κλίμακα μισθωτών), χωρίς δηλαδή τα εισοδήματα αυτά να αθροίζονται με τυχόν εισοδήματα από επιχειρηματική δραστηριότητα και από μισθούς και συντάξεις (παρ. 3 άρθρου 29 ΚΦΕ).

β. Ο χαρακτηρισμός του κατ' επάγγελμα αγρότη προκύπτει από επίσημη ταυτοποίηση του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (άρθρο 2 παρ. 1 ν. 3874/2010, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 56 του ν. 4811/2021 και το άρθρο 53 του ν.5035/2023). Για τους κατ' επάγγελμα αγρότες, όπως αυτοί ορίζονται στην κείμενη νομοθεσία, εφαρμόζονται οι μειώσεις του φόρου του άρθρου 16, εφόσον τουλάχιστον το πενήντα τοις εκατό (50%) του συνολικού εισοδήματός τους προέρχεται από αγροτική δραστηριότητα. Στο συνολικό εισόδημα του προηγούμενου εδαφίου δεν περιλαμβάνονται η κύρια σύνταξη από τον e-ΕΦΚΑ (πρώην ΟΓΑ), οι αμοιβές από παροχή εργασίας με εργόσημο, οι αμοιβές εργαζομένων υπαγομένων στην ασφάλιση e-ΕΦΚΑ (πρώην ΟΓΑ) σε τυποποιητήρια, συσκευαστήρια και σε συναφείς χώρους, για έως εκατόν πενήντα (150) ημερομίσθια ανά έτος, καθώς και οι αμοιβές μελών αγροτικών ή/και γυναικείων συνεταιρισμών, που απασχολούνται περιστασιακά και υπάγονται στην ασφάλιση e-ΕΦΚΑ (πρώην ΟΓΑ).

γ. Κατ' εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 29 ΚΦΕ και για το φορολογικό έτος 2023 τα φυσικά πρόσωπα με πρώτη δήλωση έναρξης δραστηριότητας από 1^η Ιανουαρίου 2021 και μετά, κατά τα τρία (3) πρώτα έτη άσκησης της δραστηριότητάς τους, έχουν τη μείωση του φορολογικού συντελεστή του πρώτου κλιμακίου του άρθρου 15 κατά πενήντα τοις εκατό (50%) εφόσον αθροιστικά τα ακαθάριστα έσοδα από επιχειρηματική και αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα δεν υπερβαίνουν τις δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ.

Επιπλέον, η παρ. 2 του άρθρου 29 ΚΦΕ έχει εφαρμογή για όποιον ασκεί ατομική αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα, ανεξάρτητα από το αν υπάρχει απαλλαγή ή όχι από την τήρηση βιβλίων με βάση τα Ε.Λ.Π. και την ένταξή του στα καθεστώτα του ΦΠΑ. Η εν λόγω μείωση εφαρμόζεται για το πρώτο έτος που δηλώνεται εισόδημα από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα μέσω Ε3 και για τα δύο (2)

επόμενα έτη για τα οποία δηλώνεται εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα (ΠΟΛ. 1205/2018 εγκύκλιος).

δ. Το εισόδημα από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα λογίζεται ανεξάρτητα από τον τόπο και τον τρόπο (λιανικώς ή χονδρικώς) πώλησης των ιδίων παραγόμενων αγροτικών προϊόντων (υπό στοιχεία Δ12 Α 1109216 ΕΞ2014/24.7.2014 έγγραφο). Κατ' εφαρμογή της περ. στ' της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 3874/2010 (Α' 151), όπως προστέθηκε με το άρθρο 116 του ν. 4316/2014 (Α' 270) και τροποποιήθηκε με το άρθρο 56 του ν.4811/2021, ο ορισμός της αγροτικής δραστηριότητας ισχύει και για λόγους φορολόγησης του κέρδους από τη διαχείριση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας έως 500 KW (υπό στοιχεία ΠΟΛ. 1116/2015 εγκύκλιος).

Από 1.1.2017 η δραστηριότητα της οικοτεχνίας όπως ορίζεται στις διατάξεις του ν. 3874/2010 (άρθρο 2 παρ. 1 περ. δ') και του ν. 4235/2014 (άρθρο 56 παρ. 2α), περιλαμβάνεται για φορολογικούς σκοπούς στην έννοια της αγροτικής επιχειρηματικής δραστηριότητας.

ε. Με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 33 του ν.4772/2021 τροποποιήθηκε η παρ. 4 του άρθρου 8 ΚΦΕ και ορίζεται συμπληρωματικά ότι κατ' εξαίρεση για τις αγροτικές ενισχύσεις και επιδοτήσεις ως χρόνος κτήσης του εισοδήματος θεωρείται ο χρόνος της είσπραξής τους, εκτός από την περίπτωση που εισπράττονται αναδρομικά κατόπιν ένστασης ή δικαστικής απόφασης, όπου χρόνος κτήσης τους δύναται να θεωρείται και ο χρόνος στον οποίο ανάγονται. Σύμφωνα δε με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 49 του ν.4772/2021, οι διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 33 ισχύουν για τις αγροτικές ενισχύσεις και επιδοτήσεις που εισπράττονται στα φορολογικά έτη που αρχίζουν από 1.1.2021 και μετά (σχετική η υπό στοιχεία Ε.2059/2021 Εγκύκλιος).

Για την ειδική περίπτωση όπου ως χρόνος κτήσης των αγροτικών ενισχύσεων επιλέγεται ο χρόνος στον οποίο ανάγονται (αναδρομική είσπραξη κατόπιν ένστασης ή δικαστικής απόφασης) δεν επιβάλλονται πρόστιμα και τόκοι για τις τροποποιητικές δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος που υποβάλλονται από όσους λαμβάνουν αυτές τις αγροτικές ενισχύσεις, εφόσον οι σχετικές βεβαιώσεις εκδόθηκαν καθυστερημένα από τον ΟΠΕΚΕΠΕ και εκ του λόγου αυτού δεν ήταν δυνατή η υποβολή δήλωσης για το εισόδημα αυτό εντός της

προβλεπόμενης προθεσμίας. Από το φορολογικό έτος 2018 και μετά οι τροποποιητικές δηλώσεις υποβάλλονται με χρήση της διαδικτυακής υπηρεσίας υποβολής δηλώσεων μέσω της ψηφιακής πύλης myAADE ενώ για τα προηγούμενα έτη υποβάλλονται στην αρμόδια για την παραλαβή των δηλώσεων υπηρεσία, κατά τα αναφερόμενα στην παρ. 1γ του άρθρου 1 της παρούσας, μέχρι το τέλος του φορολογικού έτους που εκδόθηκε η βεβαίωση. Η καταβολή του φόρου γίνεται σύμφωνα με όσα ορίζουν οι διατάξεις του τέταρτου εδαφίου της παρ. 6 του άρθρου 67 του ΚΦΕ.

στ. Για το φορολογικό έτος 2023 όλες οι κατηγορίες των εισοδηματικών αγροτικών επιδοτήσεων/ενισχύσεων, κατά το μέρος που δεν λήφθηκαν υπόψη κατά τον προσδιορισμό του κέρδους από ατομική αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα, συμπληρώνονται από τον φορολογούμενο στους κωδικούς 659-660 του εντύπου Ε1.

ζ. Τα ποσά που προέρχονται από πλεονάσματα Αγροτικών Συνεταιρισμών (ΑΣ) αποτελούν, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 27 του ν. 4673/2020, εισόδημα από αγροτική δραστηριότητα των μελών τους και περιλαμβάνονται ως ακαθάριστο έσοδό τους στο ατομικό Έντυπο Ε3 που υποβάλλουν, ενώ τα διανεμόμενα κέρδη των Αγροτικών Συνεταιρισμών αποτελούν, σύμφωνα με την παρ. 10β΄ του άρθρου 26 του ίδιου νόμου, εισόδημα από μερίσματα των μελών τους και αναγράφονται στις ατομικές δηλώσεις των μελών, ανάλογα με την κατηγορία των βιβλίων που τηρεί ο ΑΣ, είτε στους κωδικούς 431-432 του Πίνακα 6 είτε στους κωδικούς 291-292 του Υποπίνακα 4Δ1. Τα ανωτέρω πλεονάσματα φορολογούνται ως εισόδημα από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα, εφόσον ο δικαιούχος είναι φυσικό πρόσωπο που ασκεί αγροτική δραστηριότητα και τηρεί τις υποχρεώσεις του άρθρου 8 του ν. 4673/2020 (ο έλεγχος και η πιστοποίηση αυτών γίνεται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων).

η. Στους κωδ. 461-462 μεταφέρεται από τον πίνακα ΣΤ΄ του Εντύπου Ε3 το πενήντα τοις εκατό (50%) του εισοδήματος από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα φυσικών προσώπων που έχουν μεταφέρει τη φορολογική τους κατοικία στην Ελλάδα, και έχουν υπαχθεί στον ειδικό τρόπο φορολόγησης των διατάξεων του άρθρου 5Γ του ΚΦΕ. Το υπόλοιπο πενήντα τοις εκατό (50%) του ως άνω εισοδήματος απαλλάσσεται από τον φόρο εισοδήματος και συμπληρώνεται στους κωδ. 659-660.

θ. Οι κωδικοί 469-470 συμπληρώνονται από τον φορολογούμενο με το ποσό του φόρου που παρακρατήθηκε ή/και καταβλήθηκε στην αλλοδαπή για εισόδημα από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα αλλοδαπής προέλευσης.

22. Υποπίνακας 4Γ2 (ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ)

α. Το καθαρό εισόδημα (κέρδη) από επιχειρηματική δραστηριότητα ανεξάρτητα της τήρησης απλογραφικών/διπλογραφικών βιβλίων προκύπτει με λογιστικό προσδιορισμό, με βάση τα τηρούμενα βιβλία απεικόνισης των συναλλαγών της περιόδου κατά την οποία πραγματοποιούνται και αποδεικνύονται με τα κατάλληλα δικαιολογητικά και αποτυπώνονται στο έντυπο Ε3. Το καθαρό εισόδημα (κέρδη) από επιχειρηματική δραστηριότητα τεκμαίρεται ότι δεν υπολείπεται του ελάχιστου ποσού καθαρού εισοδήματος από την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 28Α -28Δ του ΚΦΕ.

Τα κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα φορολογούνται με την κλίμακα της παρ. 1 του άρθρου 15 του ΚΦΕ, αφού προστεθούν σε τυχόν εισοδήματα από μισθούς και συντάξεις. Για τα κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα δεν εφαρμόζονται οι μειώσεις του άρθρου 16 του ΚΦΕ.

β. Εάν δηλώνεται εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα και από μισθωτή εργασία/συντάξεις, η προκαταβολή φόρου υπολογίζεται στον φόρο κλίμακας που προκύπτει μόνο από το εισόδημα της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Η προκαταβολή φόρου υπολογίζεται χωριστά για την επιχειρηματική δραστηριότητα και χωριστά για την αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα, ενώ υπολογίζεται προκαταβολή και όταν η προστιθέμενη διαφορά αντικειμενικών δαπανών εντάσσεται στην κατηγορία του εισοδήματος της επιχειρηματικής ή της αγροτικής επιχειρηματικής δραστηριότητας.

γ. Στον υποπίνακα 4Γ2 δηλώνονται τα ακαθάριστα έσοδα (κωδ.425-426), τα καθαρά κέρδη/ζημιές (κωδ.401-402, 413-414), μεταφερόμενα από το έντυπο Ε3, οι παρακρατηθέντες (κωδ.605-606) και οι προκαταβλητέοι φόροι (κωδ. 601-602) των εισοδημάτων από επιχειρηματική δραστηριότητα για τα φυσικά πρόσωπα με έναρξη

δραστηριότητας είτε τηρούν βιβλία με βάση τα Ε.Λ.Π., είτε είναι απαλλασσόμενα από την ενημέρωση βιβλίων με βάση τα Ε.Λ.Π.

Περιλαμβάνονται και οι πρώην ελεύθεροι επαγγελματίες (πρώην Ζ΄ πηγή άρθρου 48 του ν.2238/1994), οι οποίοι πλέον θεωρούνται ασκούντες επιχειρηματική δραστηριότητα, αλλά μη έχοντες την εμπορική ιδιότητα.

δ. Το ελάχιστο ποσό καθαρού εισοδήματος από την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας των άρθρων 28Α -28Δ του ΚΦΕ προσυμπληρώνεται από τη Φορολογική Διοίκηση στους νέους κωδικούς 405-406. Στην ανάπτυξη του σχετικού εσωτερικού υποπίνακα εμφανίζονται αναλυτικά οι υπολογισμοί της Φορολογικής Διοίκησης ως προς τον προσδιορισμό του ελάχιστου ποσού καθαρού εισοδήματος.

ε. Στην περίπτωση αμφισβήτησης του ελάχιστου ποσού καθαρού εισοδήματος, για λόγους πέραν αυτών που αναφέρονται στην παρ. 3 του άρθρου 28Α του ΚΦΕ, ο φορολογούμενος έχει, σύμφωνα με την παρ. 4 του ίδιου άρθρου, τη δυνατότητα να ζητήσει τη διενέργεια ελέγχου του άρθρου 27 του ΚΦΔ για να αποδειχθεί η ακρίβεια της δήλωσής του για εισόδημα μικρότερο του τεκμαρτού, με την υποβολή εμπρόθεσμα της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος και επιλέγοντας τους νέους κωδικούς 443-444. Μετά την υποβολή της δήλωσης εκδίδεται πράξη διοικητικού προσδιορισμού του φόρου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 4 της παρούσας. Ο φορολογούμενος υποχρεούται το αργότερο εντός προθεσμίας εξήντα (60) ημερών από τη λήξη της προθεσμίας για την υποβολή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος να συμπληρώσει ερωτηματολόγιο κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 1 του άρθρου 27 του ΚΦΔ (άρθρο 4 παρ. 1 και 2 της υπό στοιχεία Α.1055/2024 απόφασης του Διοικητή της ΑΑΔΕ, Β΄2284).

Ως προς τον προσδιορισμό του ελάχιστου ποσού καθαρού εισοδήματος επισημαίνονται τα ακόλουθα:

Η προσαύξηση κατά δέκα τοις εκατό (10%) της περ. α΄ της παρ.2 του άρθρου 28Α υπολογίζεται επί του ποσού της προηγούμενης τριετίας όπως αυτό έχει διαμορφωθεί κατά περίπτωση μετά την εφαρμογή των προβλεπόμενων προσαυξήσεων. Για τον υπολογισμό της προσαύξησης δεν προσμετρώνται τα διαστήματα διακοπής της

επιχειρηματικής δραστηριότητας, ενώ για την ένταξη σε συγκεκριμένη τριετία απαιτείται συμπληρωμένο έτος.

Το ποσό του άρθρου 28Α του ΚΦΕ μειώνεται κατά το ήμισυ (1/2) για υπόχρεους που είναι πολύτεκνοι, για υπόχρεους που παρουσιάζουν αναπηρία ίση ή μεγαλύτερη του εξήντα επτά τοις εκατό (67%), για γονείς μονογονεϊκής οικογένειας με ανήλικα τέκνα και για γονείς με τέκνα με ποσοστό νοητικής ή σωματικής αναπηρίας τουλάχιστον εξήντα επτά τοις εκατό (67%), εφόσον είναι άγαμα, διαζευγμένα ή σε χηρεία που θεωρούνται εξαρτώμενα, κατά την περ. γ) της παρ. 1 του άρθρου 11 ΚΦΕ, για εκμεταλλευτές Επιβατηγών Δημόσιας Χρήσης οχημάτων (ΤΑΞΙ) με ποσοστό ιδιοκτησίας επί του οχήματος που δεν υπερβαίνει το είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) και για υπόχρεους που ασκούν τη δραστηριότητά τους και έχουν την κύρια κατοικία τους σε οικισμούς με πληθυσμό μικρότερο των πεντακοσίων (500) κατοίκων ή σε νησιά με πληθυσμό μικρότερο των τριών χιλιάδων εκατό (3.100) κατοίκων (άρθρο 28Γ ΚΦΕ). Η μείωση του εισοδήματος κατά το ήμισυ λαμβάνεται μόνο μία φορά ακόμα και εάν ισχύουν ταυτόχρονα περισσότερες από τις ανωτέρω αναφερόμενες συνθήκες.

Ειδικά, ως προς την προβλεπόμενη μείωση κατά το ήμισυ στους Εκμεταλλευτές Επιβατηγών Δημόσιας Χρήσης οχημάτων (ΤΑΞΙ), στις περιπτώσεις ύπαρξης περισσότερων του ενός οχημάτων, η μείωση χορηγείται εφόσον αθροιστικά τα ποσοστά κατοχής επί των οχημάτων δεν υπερβαίνουν το 25%. Η μείωση εφαρμόζεται αναλογικά για το χρονικό διάστημα του έτους που πληρούται η πιο πάνω προϋπόθεση.

Για την εφαρμογή του άρθρου 28Β του ΚΦΕ (Εισοδήματα που μειώνουν το ελάχιστο ποσό καθαρού εισοδήματος από επιχειρηματική δραστηριότητα), από το ποσό που προσδιορίζεται σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 28Α, αφαιρούνται όλα τα εισοδήματα, φορολογητέα και απαλλασσόμενα, από μισθωτή εργασία και συντάξεις και από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα.

Τα άρθρα 28Α και 28Β του ΚΦΕ δεν εφαρμόζονται για τα τρία (3) πρώτα έτη από την πρώτη έναρξη της άσκησης της επαγγελματικής δραστηριότητας των υπόχρεων της παρ. 1 του άρθρου 28Α. Για το τέταρτο έτος από την πρώτη έναρξη της άσκησης της επαγγελματικής τους δραστηριότητας, το ελάχιστο ποσό καθαρού εισοδήματος της παρ. 2 του άρθρου 28Α μειώνεται κατά δύο τρίτα

(2/3). Για το πέμπτο έτος από την πρώτη έναρξη της άσκησης της επαγγελματικής δραστηριότητας το τεκμαιρόμενο ποσό της παρ. 2 του άρθρου 28Α μειώνεται κατά ένα τρίτο (1/3) (παρ.1 αρθ.28Γ ΚΦΕ).

Για την εξεύρεση των χρονικών διαστημάτων της παρ.1 του άρθρου 28Γ λαμβάνεται υπόψη η πρώτη έναρξη, ανεξαρτήτως δραστηριότητας και δεν προσμετρώνται τα διαστήματα διακοπής.

Η αναλογική μείωση του τεκμαρτού εισοδήματος στην περίπτωση άσκησης επιχειρηματικής δραστηριότητας για περιορισμένο χρονικό διάστημα βάσει νομοθετικής ή κανονιστικής ρύθμισης (παρ.7 του άρθρου 28Α του ΚΦΕ) εφαρμόζεται όταν δεν ασκείται παράλληλα και άλλη δραστηριότητα για την οποία δεν υφίσταται χρονικός περιορισμός στην άσκησή της.

Περαιτέρω, αναφορικά με την εφαρμογή του άρθρου 28Δ του ΚΦΕ, περιπτώσεις ατομικών επιχειρήσεων με δηλωθείσα αδράνεια στο μητρώο αντιμετωπίζονται όπως οι επιχειρήσεις που έχουν προβεί σε διακοπή εργασιών, ενώ για τις περιπτώσεις πτώχευσης ισχύουν αναλογικά τα αναφερόμενα στην υπό στοιχεία Ε.2131/2019 εγκύκλιο για την απαλλαγή από το τέλος επιτηδεύματος.

Προκειμένου να διαπιστωθεί από τη Φορολογική Διοίκηση ότι τα δηλωθέντα εισοδήματα δεν υπολείπονται του ελάχιστου καθαρού ποσού εισοδήματος των άρθρων 28Α - 28Δ, όπως έχει διαμορφωθεί σύμφωνα με τα ανωτέρω, γίνεται σύγκριση μεταξύ των εισοδημάτων από επιχειρηματική δραστηριότητα είτε αυτά φορολογούνται σύμφωνα με την κλίμακα της παρ. 1 του άρθρου 15 του ΚΦΕ είτε απαλλάσσονται του φόρου και του ελάχιστου ποσού καθαρού εισοδήματος. Εφόσον το τεκμαρτό εισόδημα υπερβαίνει το ποσό των καθαρών κερδών από την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας, ο φόρος, κατά την έκδοση της πράξης προσδιορισμού φόρου, υπολογίζεται με βάση το ποσό αυτό μειωμένο κατά το ποσό τυχόν απαλλασσόμενου εισοδήματος επιχειρηματικής δραστηριότητας (κωδ 659-660, 619-620).

στ. Στους κωδ.401-402 μεταφέρεται από τον πίνακα ΣΤ΄ του Εντύπου Ε3 το πενήντα τοις εκατό (50%) του εισοδήματος από επιχειρηματική δραστηριότητα φυσικών προσώπων που έχουν μεταφέρει τη φορολογική τους κατοικία στην Ελλάδα, και έχουν υπαχθεί στον ειδικό τρόπο φορολόγησης των διατάξεων του άρθρου 5Γ του ΚΦΕ.

Το υπόλοιπο πενήντα τοις εκατό (50%) του ως άνω εισοδήματος απαλλάσσεται από τον φόρο εισοδήματος και συμπληρώνεται στους κωδ. 659-660.

ζ. Σημειώνεται ότι στους ως άνω κωδ. 601-602 καθώς και 605-606 δηλώνονται και οι παρακρατηθέντες και οι προκαταβλητέοι φόροι των εισοδημάτων από επιχειρηματική δραστηριότητα της περ. στ) της παρ. 2 του άρθρου 12 του ΚΦΕ που έχουν αναγραφεί στους κωδ. 307-308 του υποπίνακα 4Α.

η. Τα εισοδήματα από επιχειρηματική δραστηριότητα αλλοδαπής προέλευσης αναγράφονται στους κωδ. 411-412, ενώ ο φόρος που αποδεδειγμένα καταβλήθηκε ή/και παρακρατήθηκε στην αλλοδαπή στους κωδ. 653-654. Στους κωδικούς αυτούς αναγράφονται και το εισόδημα των παρ. 3 και 4 του άρθρου 66 ΚΦΕ και ο φόρος που αποδεδειγμένα καταβλήθηκε ή/και παρακρατήθηκε στην αλλοδαπή, αντίστοιχα (υπό στοιχεία Ε.2018/2022).

θ. Η μη συμψηφιζόμενη ζημία (κωδ. 415-416) μεταφέρεται από τον ίδιο τον φορολογούμενο στο επόμενο φορολογικό έτος, εφόσον στο τρέχον φορολογικό έτος δεν φορολογείται με προστιθέμενη διαφορά τεκμηρίων. Επισημαίνεται ότι κατά την υποβολή δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων γίνεται έλεγχος των δηλωθέντων ποσών μέσω της ηλεκτρονικής εφαρμογής χωρίς ωστόσο να γίνεται αυτόματη μεταφορά των ζημιών προηγούμενων χρήσεων στους αντίστοιχους κωδ. 415-416.

Σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 27 ΚΦΕ, όπως αυτή προστέθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 13 του ν.5073/2023, ο προσδιορισμός του ελάχιστου ποσού καθαρού εισοδήματος κατ' εφαρμογή των άρθρων 28Α έως 28Δ δεν επηρεάζει την εφαρμογή της παρ. 1 του ιδίου άρθρου και η πραγματοποιηθείσα ζημία δύναται να μεταφέρεται προς συμψηφισμό με το λογιστικό ποσό των δηλωθέντων επιχειρηματικών κερδών.

ι. Όταν συμπληρώνονται εισοδήματα από συντάξεις (κωδ. 303-304, 321-322) και ο φορολογούμενος παράλληλα αποκτά και εισόδημα από την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας για την οποία συντρέχουν οι προϋποθέσεις που αναφέρονται στην περίπτωση στ) της παρ. 2 του άρθρου 12 του ΚΦΕ, τότε το εισόδημα που αποκτά από την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας φορολογείται ως

εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες (σχετ. το υπό στοιχεία ΔΕΑΦ Α 1159118/24.11.2015 έγγραφο).

ια. Όταν αποκτάται εισόδημα από την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας, για την οποία συντρέχουν οι προϋποθέσεις που αναφέρονται στην περίπτωση στ) της παρ. 2 του άρθρου 12 του ΚΦΕ και παράλληλα αποκτάται και εισόδημα από παροχή σε είδος, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13 του ΚΦΕ, τότε το εισόδημα που προέρχεται από την άσκηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας εντάσσεται για τη φορολόγησή του στο εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις.

ιβ. Στους κωδ. 403-404 αναγράφεται το εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα που δηλώνεται από τους μη υπόχρεους σε υποβολή Ε3, δηλαδή φυσικά πρόσωπα χωρίς έναρξη στο Μητρώο, τα οποία δεν είναι υπόχρεα σε τήρηση βιβλίων κατά τις διατάξεις των Ε.Λ.Π. και αμείβονται με τίτλο κτήσης, φορολογούνται επί των ακαθαρίστων εσόδων τους, αφού αφαιρεθούν οι ασφαλιστικές εισφορές που έχουν παρακρατηθεί από τις αμοιβές τους όπου προβλέπεται, ενώ δεν αναγνωρίζονται προς έκπτωση από το εισόδημά τους λοιπές δαπάνες. Στην περίπτωση αυτή υπάγεται ενδεικτικά το εισόδημα δημόσιων ή ιδιωτικών υπαλλήλων ή συνταξιούχων που είναι αυτοεκδότες συγγραφείς ή εισηγητές εκπαιδευτικών προγραμμάτων και σεμιναρίων. Ως αυτοεκδότες νοούνται οι συγγραφείς που έχουν απαλλαγεί από την τήρηση βιβλίων και στοιχείων και συγγράφουν, τυπώνουν, εκδίδουν και προωθούν τα βιβλία τους, χωρίς να έχουν παραχωρήσει την εκμετάλλευση σε κάποιο εκδοτικό οίκο (υπό στοιχεία ΔΕΑΦ Α 1118624 ΕΞ2016/25.7.2016 έγγραφο).

ιγ. Προβλέπονται ειδικοί κωδικοί για να αναγραφούν ακαθάριστα έσοδα από την απόκτηση εισοδήματος από επιχειρηματική δραστηριότητα όταν ο καταβάλλων τις αμοιβές δεν αποστέλλει ηλεκτρονικά την πληροφορία για τον δικαιούχο του ανάλογου εισοδήματος (κωδ. 409-410), καθώς επίσης και ειδικοί κωδικοί για να αναγραφούν οι αντίστοιχοι παρακρατηθέντες φόροι (κωδ. 611-612).

ιδ. Για τις περιπτώσεις της παρ. 3 του άρθρου 21 του ΚΦΕ συμπληρώνονται οι κωδ. 427-428 (Ε. 2031/2023).

ιε. Τα απαλλασσόμενα εισοδήματα ή τα εισοδήματα που φορολογούνται με ειδικό τρόπο και προέρχονται από επιχειρηματική

δραστηριότητα αναγράφονται στον Πίνακα 6 της δήλωσης στους κωδ. 659-660.

ιστ. Στους κωδ. 607-608 «Φόρος που προσδιορίστηκε με τις διατάξεις του άρθρου 5 του ν.δ. 1146/1972» (Α΄ 64) αναγράφεται διακεκριμένα ο αυτοτελής φόρος που προκύπτει βάσει των διατάξεων της παρ. 2 του άρθρου 5 του ν.δ.1146/1972, κατά την πώληση αυτοκινήτου που αποτελεί πάγιο στοιχείο επιχείρησης, όταν η πωλήτρια επιχείρηση επιθυμεί σύμφωνα με τα οριζόμενα στις ανωτέρω διατάξεις να συμπεριλάβει το υπερτίμημα από την εν λόγω πώληση στα λοιπά της εισοδήματα, προκειμένου αυτό να φορολογηθεί με τις γενικές διατάξεις φορολογίας εισοδήματος.

ιζ. Οι κωδικοί 437-438 και 439-440 αφορούν στα φυσικά πρόσωπα που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας (περιοχές Κοζάνης, Καστοριάς, Γρεβενών και Φλώρινας) και στην περιφερειακή ενότητα Αρκαδίας της Περιφέρειας Πελοποννήσου και παράγουν ηλεκτρικά οχήματα και αγαθά ή είδη σχετικά με τα ηλεκτρικά οχήματα. Αναγράφεται κατά περίπτωση το κέρδος ή η ζημιά που προσδιορίζεται από την δραστηριότητα αυτή. Ο φορολογικός συντελεστής κάθε κλιμακίου της παρ. 1 του άρθρου 29 μειώνεται κατά πέντε (5) ποσοστιαίες μονάδες μόνο στο εισόδημα που αποκτάται από τη δραστηριότητα αυτήν, αρχής γενομένης από το φορολογικό έτος μέσα στο οποίο πραγματοποιήθηκαν για πρώτη φορά κέρδη από την παραγωγή αυτήν και έως τη συμπλήρωση πέντε (5) κερδοφόρων φορολογικών ετών (παρ. 1 άρθρου 71Z του ΚΦΕ, σχετ. υπό στοιχεία Ε. 2051/2021 εγκύκλιος).

ιη. Στους νέους κωδικούς 407-408 μεταφέρονται από τον κωδ. 665 του πίνακα Η΄ του Εντύπου Ε3 τα καθαρά (τεκμαρτά) κέρδη των οικοδομικών επιχειρήσεων για τις οποίες με βάση τη μεταβατική διάταξη της παρ.23 του άρθρου 72 του ΚΦΕ εφαρμόζονται οι προϊσχύουσες διατάξεις του άρθρου 34 του ν.2238/1994. Τα εν λόγω κέρδη δεν συμψηφίζονται με τυχόν λογιστικές ζημιές (κωδ 413-414), καθώς και ζημιές προηγούμενων χρήσεων (κωδ 415-416).

23. Υποπίνακας 4Δ1 (ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ ΤΟΚΟΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ)

Στον υποπίνακα Δ1 δηλώνονται τα εισοδήματα της κατηγορίας εισοδήματος από κεφάλαιο που αποκτήθηκαν κατά το φορολογικό έτος 2023, ο φόρος που παρακρατήθηκε στην Ελλάδα στις

περιπτώσεις που προβλεπόταν παρακράτηση, ο φόρος που παρακρατήθηκε στην αλλοδαπή εφόσον και η αλλοδαπή χώρα και η Ελλάδα είχαν δικαίωμα φορολόγησης.

Η συμπλήρωση των εισοδημάτων είναι υποχρεωτική, είτε αποκτήθηκαν στην Ελλάδα είτε στην αλλοδαπή, ανεξάρτητα από το γεγονός ότι τα χρηματικά ποσά παρέμειναν στην αλλοδαπή. Δεν υποχρεούνται σε υποβολή δήλωσης τα φυσικά πρόσωπα που είναι φορολογικοί κάτοικοι αλλοδαπής και αποκτούν εισόδημα αποκλειστικά από τόκους κρατικών ομολόγων και εντόκων γραμματίων του Ελληνικού Δημοσίου, καθώς και από τόκους εταιρικών ομολογιών της παρ. 5 του άρθρου 37 ΚΦΕ (άρθ. 67 παρ. 1 ΚΦΕ).

Με βάση τα ηλεκτρονικά αρχεία που αποστέλλονται στη Γ.Δ.ΗΛΕ.Δ (υπό στοιχεία Α. 1025/2024 και Α. 1100/2019 αποφάσεις Διοικητή ΑΑΔΕ και υπό στοιχεία ΠΟΛ. 1033/2014 απόφαση Γ.Γ.Δ.Ε. όπως αυτή τροποποιήθηκε με τις ΠΟΛ. 1054/2015, 1260/2015, υπό στοιχεία Α.1177/2019 και Α.1271/2021 αποφάσεις), για τα εισοδήματα ημεδαπής προέλευσης οι φορολογούμενοι ενημερώνονται μέσω πίνακα για τα ποσά των εισοδημάτων τους και των παρακρατηθέντων φόρων.

Στον εν λόγω υποπίνακα δηλώνονται τα κέρδη που διανέμουν οι εταιρείες όλων των νομικών μορφών που τηρούν διπλογραφικά βιβλία, περιλαμβανομένων και των προσωπικών εταιρειών. Ο φορολογικός συντελεστής για τα μερίσματα που αποκτώνται κατά το φορολογικό έτος 2023 είναι πέντε τοις εκατό (5%).

α. Στους κωδικούς 291-292 αναγράφονται τα μερίσματα των εισηγμένων και μη εισηγμένων εταιρειών (εκτός από αυτά που απαλλάσσονται του φόρου, με βάση ειδικές διατάξεις), τα κέρδη που διανέμουν νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες που τηρούν διπλογραφικά βιβλία, οι προσωρινές απολήψεις εταίρων, καθώς και οι αμοιβές που καταβάλλονται με οποιαδήποτε μορφή στα μέλη ΔΣ, διαχειριστές και εργατοϋπαλληλικό προσωπικό από τα κέρδη του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας, εφόσον είναι ημεδαπής προέλευσης.

Τα προμερίσματα ΑΕ, καθώς και οι προσωρινές απολήψεις ΕΠΕ και ΙΚΕ, αναγράφονται μόνο αν αποτελούν εισόδημα του φορολογικού

έτους 2023, δηλαδή έχουν καταβληθεί κατά το φορολογικό έτος 2022 αλλά εγκρίθηκαν από το αρμόδιο όργανο κατά το φορολογικό έτος 2023. Αυτά που καταβλήθηκαν μέσα στο φορολογικό έτος 2023, αλλά θα εγκριθούν κατά το 2024 δεν αναγράφονται, διότι θα αποτελέσουν εισόδημα του φορολογικού έτους 2024.

Οι προσωρινές απολήψεις των εταίρων προσωπικών εταιρειών με διπλογραφικά βιβλία αναγράφονται, εφόσον καταβλήθηκαν κατά το φορολογικό έτος 2023 (σχετ. υπό στοιχεία ΠΟΛ. 1223/2015 εγκύκλιος).

Στους ίδιους κωδικούς αναγράφονται και οι υπεραποδόσεις των μαθηματικών αποθεματικών από ατομικά ασφαλιστήρια συμβόλαια των ασφαλιστικών εταιρειών (σχετ. υπό στοιχεία ΠΟΛ.

1042/2015 εγκύκλιος). Στην περίπτωση λήξης ή πρόωρης εξαγοράς ατομικού συμβολαίου ασφάλισης ζωής, το μέρος που αναλογεί στην επιστροφή καταβεβλημένων ασφαλιστρών, αποτελεί επενδεδυμένο κεφάλαιο που επιστρέφεται και όχι εισόδημα και δεν καλύπτει τεκμήρια.

β. Στους κωδικούς 295-296 αναγράφονται τα μερίσματα και προμερίσματα των εισηγμένων και μη εισηγμένων μετοχών αλλοδαπής, οι υπεραποδόσεις των μαθηματικών αποθεματικών από ατομικά ασφαλιστήρια συμβόλαια ασφαλιστικών εταιρειών αλλοδαπής, οι διανομές κερδών προσωπικών εταιρειών με διπλογραφικά αλλοδαπής, οι προσωρινές απολήψεις αλλοδαπής, οι διανομές κερδών των καταπιστευμάτων και των εξωχώριων εταιρειών, η διανομή κερδών αμοιβαίων κεφαλαίων που είναι εγκατεστημένα σε τρίτες χώρες και οι αμοιβές που καταβάλλονται με οποιαδήποτε μορφή στα μέλη ΔΣ, διαχειριστές και εργατοϋπαλληλικό προσωπικό από τα κέρδη του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας αλλοδαπής προέλευσης. Αν έχει παρακρατηθεί στο εξωτερικό φόρος, εξετάζεται ποια χώρα προβλέπεται με βάση τις διμερείς συμβάσεις να φορολογήσει κι αν μπορούν και οι δύο χώρες να φορολογήσουν ή αν δεν υπάρχει σύμβαση με την χώρα προέλευσης του εισοδήματος, συμπληρώνεται ολόκληρο το ποσό του φόρου στους κωδικούς 683-684 και κατά την εκκαθάριση πιστώνεται ποσό κατά ανώτατο μέχρι και το ποσό του φόρου που αναλογεί για το εισόδημα αυτό στην ημεδαπή. Η καταβολή του ποσού του φόρου στην αλλοδαπή ή η παρακράτησή του, αποδεικνύεται με τα δικαιολογητικά

έγγραφα που ορίστηκαν με την ΠΟΛ. 1026/2014 απόφαση Γ.Γ.Δ.Ε. (Β΄ 170). Ειδικά για την πίστωση του εταιρικού φόρου που προβλέπεται στους όρους των ΣΑΔΦ με τις χώρες που αναφέρονται στην υπό στοιχεία Ε. 2018/2019 εγκύκλιο, όσον αφορά στη φορολογία μερισμάτων, προκειμένου να συμπληρωθούν οι κωδικοί 683-684 με το ποσό του εταιρικού αλλοδαπού φόρου που αναλογεί στον μέτοχο, έτσι ώστε ο φόρος αυτός να πιστωθεί από αυτόν που αναλογεί για το μέρος αυτό στην Ελλάδα, απαιτούνται τα δικαιολογητικά που προβλέπονται στην ως άνω εγκύκλιο.

γ. Στην περίπτωση που εκ παραδρομής έχει παρακρατηθεί φόρος για τα αλλοδαπά μερίσματα και στην ημεδαπή, ενώ δεν προβλέπεται (ΠΟΛ. 1042/2015 εγκύκλιος), αυτός συμπληρώνεται στους κωδικούς 297-298.

Αν δεν συμπληρωθεί κανένα ποσό παρακρατηθέντος φόρου ενώ έχει συμπληρωθεί εισόδημα σε κάποιον από τους κωδικούς του Υποπίνακα αυτού, υπολογίζεται ο φόρος που αναλογεί και επιβάλλεται με την πράξη διοικητικού ή διορθωτικού προσδιορισμού φόρου που εκδίδεται κατά περίπτωση.

δ. Προκειμένου να κριθεί αν το εισόδημα από μερίσματα ή λοιπά διανεμόμενα ποσά από νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα αποτελεί εισόδημα ημεδαπής ή αλλοδαπής προέλευσης, έχουν εφαρμογή οι διατάξεις των περιπτώσεων ι) και ια), κατά περίπτωση, της παρ. 1 και οι διατάξεις της παρ.2 του άρθρου 5 του ΚΦΕ.

ε. Στους κωδικούς 299-300 με περιγραφή «Εισαχθέντα μερίσματα πλοιοκτητριών εταιρειών που υπάγονται στο ν. 4607/2019 και μερίσματα πλοιοκτητριών επιχειρήσεων που φορολογούνται με το άρθρο 57 του ν. 4646/2019», αναγράφονται:

ι) Τα ποσά των εισαχθέντων στην Ελλάδα μερισμάτων φυσικών προσώπων μετόχων ή εταίρων πλοιοκτητριών εταιρειών ή εταιρειών χαρτοφυλακίου αυτών, ναυλωτριών εταιρειών υπό γυμνή ναύλωση πλοίων ή μισθωτριών εταιρειών πλοίων υπό χρηματοδοτική μίσθωση που υπάγονται

στο νέο Συνυποσχετικό οικειοθελούς παροχής που υπογράφηκε ανάμεσα στο Ελληνικό Δημόσιο και τη ναυτιλιακή κοινότητα, αόριστης χρονικής διάρκειας που κυρώθηκε με το άρθρο 56 του ν.

4607/2019 (Α΄65), όπως τροποποιήθηκε με την Πρόσθετη Πράξη του νέου Συνυποσχετικού που κυρώθηκε με το άρθρο 6 του ν. 5000/2022 (Α΄226), με την οποία επιβάλλεται από το φορολογικό έτος 2022 και εφεξής εθελούσια καταβολή πέντε τοις εκατό (5%) στα μερίσματα αυτά.

ii) Τα ποσά των μερισμάτων που λαμβάνουν οι μέτοχοι/εταίροι των επιχειρήσεων οποιασδήποτε νομικής μορφής, ανεξαρτήτως εάν οι επιχειρήσεις αυτές τηρούν απλογραφικά ή διπλογραφικά βιβλία, από τη διανομή των κερδών που προκύπτουν από την εκμετάλλευση των πλοίων του άρθρου 57 του ν. 4646/2019, τα οποία, σύμφωνα με το άρθρο 49 του ν.5036/2023 (Α΄77), φορολογούνται εφεξής και παγίως με τον συντελεστή φόρου μερισμάτων πέντε τοις εκατό (5%) της παρ.1 του άρθρου 40 του ΚΦΕ.

στ. Στους κωδικούς 667-668 και 669-670 του υποπίνακα αυτού δηλώνονται οι τόκοι που εισπράττονται ανάλογα με την προέλευσή τους (ημεδαπής ή αλλοδαπής) και επιλέγεται, κατά την υποβολή με τη χρήση της διαδικτυακής υπηρεσίας υποβολής δηλώσεων μέσω της ψηφιακής πύλης myAADE, αν προέρχονται από τραπεζικές καταθέσεις ή από οποιαδήποτε άλλη αιτία.

Στις περιπτώσεις κοινών τραπεζικών λογαριασμών σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (κάθε μορφής στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό) υπάρχει υποχρέωση δήλωσης των ποσών των τόκων καταθέσεων που αναλογούν στους πραγματικούς δικαιούχους, οι οποίοι καθορίζονται με βάση τις πραγματικές περιστάσεις. Ο Προϊστάμενος της αρμόδιας για την παραλαβή της δήλωσης υπηρεσίας έχει, σε κάθε περίπτωση, τη διακριτική ευχέρεια να κρίνει αιτιολογημένα διαφορετικά.

ζ. Αναφορικά με τα μερίσματα και τους τόκους αλλοδαπής προέλευσης που προκύπτουν από επενδύσεις που πραγματοποιούνται μέσω ημεδαπού θεματοφύλακα, δεν απαιτείται η αναγραφή της χώρας προέλευσής τους για το καθένα ξεχωριστά και δεν επιλέγεται αλλοδαπή χώρα, αναγράφεται όμως ο ΑΦΜ του ημεδαπού θεματοφύλακα.

η. Στους κωδικούς 671-672 και 673-674, ανάλογα με την προέλευσή τους, δηλώνονται τα δικαιώματα, όταν δεν εισπράττονται στο

πλαίσιο επιχειρηματικής δραστηριότητας. Όσον αφορά στα συγγραφικά δικαιώματα, αυτά αποτελούν εισόδημα αυτής της κατηγορίας όταν η εκμετάλλευση των βιβλίων έχει ανατεθεί σε εκδοτικούς οίκους, οι οποίοι καταβάλλουν δικαιώματα σε συγγραφείς που δεν ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα σχετική με την είσπραξη των δικαιωμάτων (σχετ. το υπό στοιχεία ΔΕΑΦ Α 1118624/25.7.2016 έγγραφο).

θ. Το ποσό του φόρου που παρακρατήθηκε ή/και καταβλήθηκε στην αλλοδαπή αναγράφεται στους κωδικούς 683-684 και επιλέγεται η κατηγορία, καθόσον προβλέπονται διαφορετικοί συντελεστές φορολόγησης για την κάθε μία.

24. Υποπίνακας 4Δ2 (ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΑΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ)

α. Στον υποπίνακα 4Δ2 δηλώνεται το ακαθάριστο εισόδημα σε χρήμα ή σε είδος που προκύπτει από την εκμίσθωση ή υπεκμίσθωση ή από ιδιοχρησιμοποίηση ή παραχώρηση χρήσης γαιών - γης και ακινήτων σε τρίτους, εγκαταστάσεων ή κατασκευών, χώρων τοποθέτησης διαφημιστικών επιγραφών καθώς επίσης και από εκμίσθωση, υπεκμίσθωση, ιδιοχρησιμοποίηση, δωρεάν παραχώρηση κοινοχρήστων χώρων που ανήκουν σε ιδιοκτήτες διηρημένων ιδιοκτησιών (κωδ. 131-132, 133-134) και από ανείσπρακτα εισοδήματα (κωδ. 125-126). Τα ως άνω ποσά μεταφέρονται στους αντίστοιχους κωδικούς της δήλωσης Ε1 από τα συνολικά ποσά των στηλών του εντύπου Ε2, κατά κατηγορία ακινήτου. Επίσης, δηλώνεται το ακαθάριστο εισόδημα για το οποίο δεν βεβαιώνεται χαρτόσημο (κωδ. 741-742) καθώς και από αποζημίωση λόγω πρόωρης λύσης εμπορικής μίσθωσης καταβληθείσα από τον μισθωτή. Επιπλέον, συμπληρώνονται και τα ποσά της άυλης αξίας (δικαίωμα εμπορικής εκμετάλλευσης) που καταβλήθηκαν από τον μισθωτή, πέρα από τα ενοίκια, κατά την εκμίσθωση γης ή ακινήτου (κωδ. 121-122).

β. Τα ανείσπρακτα εισοδήματα από εκμίσθωση ακίνητης περιουσίας (παρ. 4 άρθρου 39 ΚΦΕ) που δηλώθηκαν στα φορολογικά έτη 2015-2022 στους κωδικούς 125-126 και εισπράχθηκαν κατά το έτος 2023, δηλώνονται ανά κατηγορία ακινήτου και είδος μίσθωσης στο έντυπο Ε2 και τα επιμέρους ποσά μεταφέρονται κατά κατηγορία γαιών - γης ή ακινήτου στους αντίστοιχους κωδικούς της δήλωσης Ε1.

γ. Για όσους ασκούν ατομική αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα δεν υπολογίζεται τεκμαρτό εισόδημα από ιδιοχρησιμοποίηση ή δωρεάν παραχώρηση προς ανιόντες, κατιόντες και συζύγους, αγροτικών εκτάσεων στις οποίες περιλαμβάνονται λιβάδια, καλλιεργήσιμες γαίες, βοσκήσιμες γαίες και κάθε είδους κατασκευές ή εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούνται για την άσκηση της δραστηριότητας αυτής.

δ. Το εισόδημα από ιδιοχρησιμοποίηση ή δωρεάν παραχώρηση τεκμαίρεται ότι συνίσταται στο τρία τοις εκατό (3%) της αντικειμενικής αξίας του ακινήτου σύμφωνα με τις ισχύουσες τιμές κατά την 31/12/2023. Δεν αποφέρει εισόδημα η χρήση θέσης στάθμευσης ή αποθήκης σε άλλη οικοδομή, πλησίον αυτής που βρίσκεται η κύρια κατοικία.

ε. Αναγνωρίζεται ποσοστό 5% επί του ακαθάριστου εισοδήματος ημεδαπής και αλλοδαπής προέλευσης ως δαπάνες επισκευής, συντήρησης, ανακαίνισης, ή άλλες πάγιες και λειτουργικές δαπάνες όσων ακινήτων αποφέρουν φορολογητέο εισόδημα, ανεξάρτητα από το είδος και τη χρήση αυτών. Οι δαπάνες γαιών για αντιπλημμυρικά έργα και έργα αποξήρανσης (κωδ. 159-160), εκπίπτουν σε ποσοστό 10% επί του ακαθάριστου εισοδήματος από εκμίσθωση, υπεκμίσθωση, δωρεάν παραχώρηση και ιδιόχρηση γαιών. Για την απόδειξη του ποσού της αποζημίωσης που καταβάλλει, βάσει νόμου, ο εκμισθωτής στον μισθωτή (κωδ. 163164) για τη λύση της μισθωτικής σχέσης ακινήτου, καθώς και του ποσού για τις δαπάνες για αντιπλημμυρικά έργα και έργα αποξήρανσης, τα δικαιολογητικά εκδίδονται σύμφωνα με τις διατάξεις των Ε.Λ.Π., όπως αυτές ισχύουν κάθε φορά.

στ. Το τεκμαρτό εισόδημα από δωρεάν παραχώρηση κατοικίας μέχρι διακόσια τετραγωνικά μέτρα (200 τμ) προκειμένου να χρησιμοποιηθεί ως κύρια κατοικία προς ανιόντες ή κατιόντες εξ αίματος ή εξ αγχιστείας, το οποίο απαλλάσσεται από τον φόρο, δεν αναγράφεται στη δήλωση. Αντίθετα, αναγράφεται στη δήλωση το τεκμαρτό εισόδημα 3% της αντικειμενικής αξίας των επιφανειών της ως άνω κατοικίας που υπερβαίνουν τα διακόσια (200τμ) τετραγωνικά μέτρα. Δεν δύναται να δηλωθεί μέρος της κατοικίας ως δωρεάν παραχωρούμενο και το υπόλοιπο να δηλωθεί ως κενό.

Στην επιφάνεια των διακοσίων τετραγωνικών μέτρων προσμετρώνται εκτός από κύριους και οι βοηθητικοί χώροι (θέσεις στάθμευσης, αποθήκες κ.λπ.), ακόμη κι αυτοί που βρίσκονται σε διαφορετική οικοδομή από αυτή που βρίσκεται η κύρια κατοικία, πλησίον αυτής και εφόσον δεν υπάρχουν στην οικοδομή της κύριας κατοικίας τέτοιοι χώροι.

Ομοίως, απαλλάσσεται από τον φόρο εισοδήματος και το τεκμαρτό εισόδημα που προκύπτει από τη δωρεάν παραχώρηση χρήσης ακινήτων στο Ελληνικό Δημόσιο ή σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, το οποίο επίσης δεν αναγράφεται στη δήλωση.

ζ. Στο εισόδημα από ακίνητη περιουσία δεν περιλαμβάνεται το ποσό της αποζημίωσης που καταβάλλεται στους λογαριασμούς των δικαιούχων σύμφωνα με τις διατάξεις της περ. α΄ της παρ. 2 του άρθρου 13 του ν. 4690/2020 (Α΄104), καθόσον σύμφωνα με την περ. β΄ της παρ. 2 του ανωτέρω άρθρου, το εν λόγω ποσό δεν εμπίπτει σε καμία κατηγορία εισοδήματος, δεν υπόκειται σε οποιονδήποτε φόρο, τέλος, εισφορά ή άλλη κράτηση υπέρ του Δημοσίου, κατά περίπτωση και συμπληρώνεται στον Πίνακα 6 (κωδ. 781-782).

η. Οι κωδικοί 175-176 συμπληρώνονται από τον φορολογούμενο με το ποσό του φόρου που παρακρατήθηκε ή/και καταβλήθηκε στην αλλοδαπή για εισόδημα ακίνητης περιουσίας που βρίσκεται στην αλλοδαπή για το οποίο και η Ελλάδα έχει δικαίωμα φορολόγησης.

25. Υποπίνακας 4Ε (ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΥΠΕΡΑΞΙΑ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ)

Στον υποπίνακα 4Ε δηλώνεται το εισόδημα που προκύπτει από μεταβιβάσεις τίτλων του άρθρου 42 του ΚΦΕ που πραγματοποιούνται από επαχθή αιτία. Οι μεταβιβάσεις από χαριστική αιτία δεν αποτελούν αντικείμενο του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος.

Στον υποπίνακα αυτόν επίσης δεν συμπληρώνεται η υπεραξία από μεταβιβάσεις εισηγμένων μετοχών όταν ο μεταβιβάζων συμμετέχει στην εταιρεία με ποσοστό συμμετοχής μικρότερο του 0,5% ή από μεταβιβάσεις τίτλων που αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης σε οργανωμένη αγορά οι οποίοι έχουν αποκτηθεί πριν από την 1/1/2009. Τα εισοδήματα αυτά είναι αφορολόγητα και δηλώνονται στον Πίνακα 6.

Ως τιμή κτήσης για τίτλους που έχουν αποκτηθεί λόγω κληρονομικής διαδοχής ή μεταβίβασης με χαριστική αιτία, λαμβάνεται η αξία βάσει της οποίας υπολογίστηκε ο φόρος κληρονομιάς, δωρεάς ή γονικής παροχής ή χορηγήθηκε απαλλαγή από αυτόν (εδ. δ΄ της παρ. 4 του άρθρου 42 ΚΦΕ, όπως προστέθηκε με την παρ. 9 του άρθρου 115 του ν. 4549/2018, Α΄105).

Στον εν λόγω Υποπίνακα συμπληρώνεται και το εισόδημα του άρθρου 42Α του ΚΦΕ. Ειδικότερα συμπληρώνονται ανά κωδικό τα ακόλουθα εισοδήματα:

α. Κωδικοί 829-830:

Συμπληρώνεται κατά περίπτωση:

αα) το κέρδος του φορολογικού έτους 2023 από την πώληση τίτλων του άρθρου 42 ΚΦΕ, όταν οι τίτλοι έχουν εκδοθεί από ημεδαπή επιχείρηση και η υπεραξία τους φορολογείται. Κατά τη συμπλήρωση των ανωτέρω κωδικών δεν αφαιρείται από τον φορολογούμενο η μεταφερόμενη ζημία προηγούμενων ετών, καθώς αυτή αναγράφεται στους κωδικούς 873-874 και αφαιρείται από το κέρδος του τρέχοντος έτους κατά την εκκαθάριση.

ββ) Το εισόδημα που προκύπτει κατά την παρ. 1 του άρθρου 42Α ΚΦΕ για έναν εργαζόμενο ή εταίρο ή μέτοχο από νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα με τη μορφή δικαιωμάτων προαίρεσης απόκτησης μετοχών, όπως αυτό προσδιορίστηκε κατά τον χρόνο άσκησης του δικαιώματος προαίρεσης και ανεξαρτήτως εάν συνεχίζει να ισχύει η εργασιακή σχέση, εφόσον μεταβιβάστηκαν οι μετοχές εντός του 2023 και μετά από τη συμπλήρωση είκοσι τεσσάρων (24) μηνών από την απόκτηση των δικαιωμάτων προαίρεσης. Κατά το φορολογικό έτος άσκησης των δικαιωμάτων οι φορολογούμενοι έχουν διαθέσιμη την αναρτημένη ηλεκτρονική πληροφόρηση για το εισόδημα που προσδιορίστηκε κατά την άσκηση των δικαιωμάτων (προσυμπλήρωση στους κωδικούς 423-424 του πίνακα 6), καθώς και τον χρόνο χορήγησης των δικαιωμάτων για να υπολογίσουν τον χρόνο διακράτησης, αλλά το αναγράφουν στη δήλωση για να φορολογηθεί κατά το φορολογικό έτος μεταβίβασης των μετοχών.

γγ) Το εισόδημα που προκύπτει κατά την παρ. 2 του άρθρου 42Α του ΚΦΕ για έναν εργαζόμενο ή εταίρο ή μέτοχο από νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα με τη μορφή δικαιωμάτων προαίρεσης απόκτησης μετοχών, όπως αυτά προσδιορίζονται κατά τον χρόνο άσκησης του δικαιώματος προαίρεσης και ανεξαρτήτως εάν συνεχίζει να ισχύει η εργασιακή σχέση, εφόσον μεταβιβάστηκαν οι μετοχές, εντός του 2023 και πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθοι όροι:

( ) τα ως άνω δικαιώματα αποκτώνται εντός πέντε (5) ετών μετά από τη σύσταση της εταιρείας,

(i) η εταιρεία δεν έχει συσταθεί μέσω συγχώνευσης και

(ii) οι μετοχές μεταβιβαστούν μετά από τη συμπλήρωση τριάντα έξι (36) μηνών από την απόκτηση των δικαιωμάτων προαίρεσης. Κατά το φορολογικό έτος άσκησης των δικαιωμάτων οι φορολογούμενοι έχουν διαθέσιμη την αναρτημένη ηλεκτρονική πληροφόρηση για το εισόδημα που προσδιορίστηκε κατά την άσκηση των δικαιωμάτων (προσυμπλήρωση στους κωδικούς 423 -424 του πίνακα 6), καθώς και τον χρόνο χορήγησης των δικαιωμάτων για να υπολογίσουν τον χρόνο διακράτησης, αλλά το αναγράφουν στη δήλωση για να φορολογηθεί κατά το φορολογικό έτος μεταβίβασης των μετοχών.

δδ) Το εισόδημα που προκύπτει κατά την παρ. 3 του άρθρου 42Α του ΚΦΕ για έναν εργαζόμενο ή εταίρο ή μέτοχο με τη μορφή μετοχών που του χορηγούνται από νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα στο πλαίσιο προγραμμάτων δωρεάν διάθεσης μετοχών, στα οποία τίθεται ως προϋπόθεση η επίτευξη συγκεκριμένων στόχων ή η επέλευση συγκεκριμένου γεγονότος, προκειμένου να πραγματοποιηθεί η διάθεση των μετοχών, το οποίο αποτελεί εισόδημα από υπεραξία εφόσον μεταβιβαστούν οι μετοχές οποτεδήποτε μετά από την απόκτησή τους από τον δικαιούχο του προγράμματος. Κατά το φορολογικό έτος που διατίθενται οι δωρεάν μετοχές οι φορολογούμενοι έχουν διαθέσιμη την αναρτημένη ηλεκτρονική πληροφόρηση με τον αριθμό των μετοχών που τους χορηγήθηκαν και την αξία των μετοχών κατά τον χρόνο της δωρεάν διάθεσής τους (προσυμπλήρωση στους κωδικούς 423 -424 του πίνακα 6), αλλά το αναγράφουν στη δήλωση για να φορολογηθεί κατά το έτος μεταβίβασης των

μετοχών αυτών, υπολογίζοντάς το σύμφωνα με τις διατάξεις των παρ. 4α και 4β του άρθρου 42Α.

Για κάθε μία από τις ως άνω περιπτώσεις αα', ββ', γγ', δδ' αναγράφεται ο ΑΦΜ της εταιρείας της οποίας μεταβιβάστηκαν οι μετοχές.

Στις περιπτώσεις που εντός του ίδιου φορολογικού έτους προκύπτει παράλληλα και εισόδημα του άρθρου 42 και εισόδημα του άρθρου 42Α, συμπληρώνονται τα ποσά διακριτά, καθώς επίσης και όταν συμπληρώνεται εισόδημα του άρθρου 42Α, ο φορολογούμενος επιλέγει αν τυχόν πληρούνται οι προϋποθέσεις της παρ. 2 του άρθρου αυτού, προκειμένου να φορολογηθεί το εισόδημα αυτό με συντελεστή πέντε τοις εκατό (5%), σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο του άρθρου 43 του ΚΦΕ.

β. Κωδικοί 865-866:

Συμπληρώνεται κατά περίπτωση:

αα) Το κέρδος από την πώληση τίτλων του άρθρου 42 ΚΦΕ, όταν οι τίτλοι έχουν εκδοθεί από αλλοδαπή επιχείρηση και η υπεραξία τους φορολογείται

ββ) Το εισόδημα που προκύπτει σύμφωνα με τις παρ. 1 και 3 του άρθρου 42Α ΚΦΕ, όταν οι τίτλοι εκδίδονται στην αλλοδαπή από αλλοδαπή επιχείρηση.

γ. Κωδικοί 867-868: Συμπληρώνεται ο φόρος που τυχόν παρακρατήθηκε ή καταβλήθηκε στην αλλοδαπή για το εισόδημα των άρθρων 42 και 42Α (παρ. 1 και 3) του ΚΦΕ και γίνεται διάκριση αν ο φόρος αλλοδαπής αφορά εισόδημα του άρθρου 42 ή του άρθρου 42Α (παρ. 1 και 3). Στην περίπτωση που το εισόδημα που αποκτήθηκε στην αλλοδαπή εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των παρ. 1 και 3 του άρθρου 42Α του ΚΦΕ, ο φόρος που παρακρατήθηκε ή καταβλήθηκε στην αλλοδαπή εκπίπτει από τον φόρο που αναλογεί για το εισόδημα αυτό στην Ελλάδα κατά τον χρόνο φορολογίας του στην Ελλάδα, σύμφωνα με τις συνδυασμένες διατάξεις του άρθρου 9 του ΚΦΕ και της ισχύουσας ΣΑΔΦ που εφαρμόζεται, ανεξάρτητα από το ενδεχόμενο να έχει πραγματοποιηθεί η φορολόγηση στην αλλοδαπή σε προγενέστερο έτος.

δ. Κωδικοί 871-872: Συμπληρώνεται η ζημία από την πώληση τίτλων του άρθρου 42 ΚΦΕ του ίδιου φορολογικού έτους, η οποία δύναται να μεταφέρεται για πέντε (5) έτη προκειμένου να συμψηφιστεί με κέρδη από την ίδια αιτία και γίνεται διάκριση της ζημιάς σε ημεδαπής/αλλοδαπής. Ως ζημιά νοείται μόνο αυτή που προκύπτει αποκλειστικά από τίτλους που κατονομάζονται στην παρ. 1 του άρθρου 42 ΚΦΕ και όχι από τους τίτλους των οποίων η υπεραξία από τη μεταβίβασή τους απαλλάσσεται της φορολογίας.

ε. Στους κωδικούς 873-874 αναγράφονται οι μεταφερόμενες ζημιές από την πώληση τίτλων του άρθρου 42 ΚΦΕ των προηγούμενων φορολογικών ετών, οι οποίες δεν έχουν συμψηφιστεί με κέρδη από την ίδια αιτία και γίνεται διάκρισή τους σε ημεδαπής/αλλοδαπής.

στ. Στους κωδικούς 875-876 «Εισαχθείσα υπεραξία από την πώληση μετοχών πλοιοκτητριών εταιρειών που υπάγονται στο ν. 4607/2019» αναγράφεται η εισαχθείσα υπεραξία από την πώληση μετοχών πλοιοκτητριών εταιρειών ή εταιρειών χαρτοφυλακίου αυτών, ναυλωτριών εταιρειών υπό γυμνή ναύλωση πλοίων ή μισθωτριών εταιρειών πλοίων υπό χρηματοδοτική μίσθωση που υπάγονται στο νέο Συνυποσχετικό οικειοθελούς παροχής ανάμεσα στο Ελληνικό Δημόσιο και τη ναυτιλιακή κοινότητα, αόριστης χρονικής διάρκειας που κυρώθηκε με το άρθρο 56 του ν. 4607/2019 (Α'65), όπως τροποποιήθηκε με την Πρόσθετη Πράξη του νέου Συνυποσχετικού, που κυρώθηκε με το άρθρο 6 του ν. 5000/2022 (Α'226), στην οποία επιβάλλεται από το φορολογικό έτος 2022 και εφεξής εθελούσια καταβολή πέντε εκατό (5%) αν εισαχθεί στην Ελλάδα .

ζ. Προκειμένου να κριθεί αν το εισόδημα από τη μεταβίβαση τίτλων αποτελεί εισόδημα ημεδαπής ή αλλοδαπής προέλευσης, έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της περ. θ) της παρ. 1 του άρθρου 5 του ΚΦΕ.

η. Όταν προσδιορίζονται κέρδη από αγοραπωλησίες τίτλων προερχόμενων από πολλές διαφορετικές αλλοδαπές χώρες, επιλέγεται η χώρα που βρίσκεται ο θεματοφύλακας των τίτλων. Σε περίπτωση που έχει παρακρατηθεί φόρος στην αλλοδαπή και οι τίτλοι τηρούνται σε αλλοδαπό θεματοφύλακα εξετάζεται η χώρα που βρίσκεται ο θεματοφύλακας προκειμένου να επιλεγθεί εάν το ποσό φόρου παρακρατήθηκε σε χώρα με την οποία υφίσταται ΣΑΔΦ και στη ΣΑΔΦ προβλέπεται η μέθοδος της πίστωσης ή, αν δεν συντρέχει η περίπτωση αυτή, λοιπές περιπτώσεις.

Αν πρόκειται για ημεδαπό θεματοφύλακα δεν απαιτείται η αναγραφή της χώρας προέλευσης και δεν επιλέγεται αλλοδαπή χώρα, συμπληρώνεται όμως ο Α.Φ.Μ. του.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5 (ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΕΤΗΣΙΑΣ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΗΣ ΔΑΠΑΝΗΣ)

26. Αναγράφεται υποχρεωτικά: α) ο ταχυδρομικός κώδικας (Τ.Κ.) της κύριας και των δευτερευουσών κατοικιών και β) ο ΑΦΜ του ιδιοκτήτη που παραχωρεί κύρια ή δευτερεύουσα κατοικία, για όσους φορολογούμενους δηλώνουν ότι διαμένουν σε δωρεάν παραχωρούμενη κατοικία.

27. Σε περίπτωση που εξαρτώμενο μέλος, κατά την έννοια της παρ. 1 του άρθρου 11 του ΚΦΕ, μισθώνει κατοικία ή οποιουδήποτε τύπου και για οσοδήποτε χρόνο κατάλυμα, εξαιρουμένων των καταλυμάτων βραχυχρόνιας μίσθωσης στο πλαίσιο της οικονομίας του διαμοιρασμού (αρ. 111 ν. 4446/2016, σχετ υπό στοιχεία Ε.2141/2019), εκτός από αυτήν της κύριας κατοικίας της οικογένειας (φοιτητής που σπουδάζει σε διαφορετικό τόπο, τέκνο που υπηρετεί τη στρατιωτική του θητεία κ.λπ.) και εφόσον δεν έχει υποχρέωση υποβολής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 11 και 67 του ΚΦΕ (σχετ. υπό στοιχεία ΠΟΛ 1067/2015 εγκύκλιος), η κατοικία αυτή δηλώνεται ως δευτερεύουσα από τον γονέα που δηλώνει το τέκνο ως εξαρτώμενο μέλος, προκειμένου να υπαχθεί στις διατάξεις του άρθρου 31 του ΚΦΕ, ακόμη και στην περίπτωση που το μισθωτήριο συντάσσεται στο όνομα του τέκνου. Σε περίπτωση διαμονής σε φοιτητική εστία πανεπιστημίου δεν προκύπτει τεκμαρτή δαπάνη διαβίωσης.

Ακολούθως, στον Πίνακα 6 αναγράφεται το καθαρό ποσό του ενοικίου που καταβάλλεται για την ενοικίαση κατοικίας ή άλλου καταλύματος, η οποία χρησιμοποιείται για την ικανοποίηση των στεγαστικών αναγκών κάθε παιδιού που σπουδάζει σε σχολές ή σχολεία του εσωτερικού, εφόσον τα παιδιά αυτά αναγράφονται στον Πίνακα 8 της δήλωσης.

28. Για την περίπτωση βοηθητικών χώρων που δεν βρίσκονται στην ίδια οικοδομή με την κύρια ή τις δευτερεύουσες κατοικίες, η επιφάνεια και η διεύθυνση τους συμπληρώνονται στα αντίστοιχα πεδία της κύριας ή των δευτερευουσών κατοικιών.

Επιπρόσθετα για την δήλωση χρήσης αυτοτελών βοηθητικών χώρων χωρίς στοιχεία κύριας ή δευτερεύουσας κατοικίας, η επιφάνεια συμπληρώνεται στο πεδίο των βοηθητικών χώρων και στην χρήση επιλέγεται λοιπές κατοικίες/αυτοτελείς βοηθητικοί χώροι. Η αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης αυτών των αυτοτελών βοηθητικών χώρων υπολογίζεται με 40 ευρώ επί του συνόλου των τ.μ., σύμφωνα με την περ. α΄ της παρ. 1 άρθρο 31 του ΚΦΕ.

29. Η προστιθέμενη διαφορά τεκμηρίων, που τυχόν προκύπτει για φορολογούμενους που ήταν άνεργοι κατά το εκάστοτε εξεταζόμενο φορολογικό έτος, φορολογείται σύμφωνα με την κλίμακα της παρ. 1 του άρθρου 15 (κλίμακα των μισθωτών), ανεξαρτήτως της διάρκειας εντός του έτους της ανεργίας τους (υπό στοιχεία ΠΟΛ. 1109/2016 εγκύκλιος).

30. Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη και η δαπάνη απόκτησης περιουσιακών στοιχείων δεν εφαρμόζονται προκειμένου για αγορά επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης, οχήματος τύπου L, μοτοποδηλάτου, μοτοσυκλέτας, καθώς και οχήματος παντός εδάφους ή άλλου μικρού οχήματος με τρεις ή τέσσερις τροχούς, μηδενικών ρύπων με Λιανική Τιμή Προ Φόρων (Λ.Τ.Π.Φ.) έως πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ. Για τα αυτοκίνητα του προηγούμενου εδαφίου ορίζεται μηδενική ετήσια αντικειμενική δαπάνη, ενώ για τα άνω του ορίου αυτού η ετήσια αντικειμενική δαπάνη ορίζεται σε τέσσερις χιλιάδες (4.000) ευρώ (άρθρο 33 περ. θ΄ του ΚΦΕ). Η αγορά των ως άνω οχημάτων με ΛΤΠΦ άνω των 50.000 ευρώ δεν εμπίπτει στις διατάξεις του άρθρου 33 του ΚΦΕ και κατ' επέκταση υπάγεται στις διατάξεις του άρθρου 32 του ΚΦΕ ολόκληρο το ποσό που καταβλήθηκε για την αγορά ενός αυτοκινήτου της συγκεκριμένης κατηγορίας. Δεν επιβάλλεται στα αυτοκίνητα αυτά φόρος πολυτελούς διαβίωσης.

31. Όσον αφορά επιβατικά Ι.Χ. αυτοκίνητα με ημερομηνία πρώτης άδειας κυκλοφορίας στην Ελλάδα πριν τις 4.3.2004, τα οποία δεν βρίσκονται πλέον στην κατοχή των ιδιοκτητών τους, οι τελευταίοι, προκειμένου να μην επιβαρυνθούν με την ετήσια αντικειμενική δαπάνη του άρθρου 31 του ΚΦΕ, οφείλουν να προβούν σε διαγραφή αυτών από το Μητρώο Αδειών Κυκλοφορίας Οχημάτων του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται (προσκόμιση υπεύθυνης δήλωσης καταστροφής,

διάλυσης ή ακρήστευσης) από την παρ. 6 του άρθρου 8 του π.δ. 116/2004 (Α΄ 81), όπως προστέθηκε με το άρθρο 69 του ν. 4484/2017.

32. Δεν υπολογίζεται αντικειμενική δαπάνη αυτοκινήτων Ε.Ι.Χ. καθώς και σκαφών αναψυχής προκειμένου για αυτοκίνητα ή σκάφη αναψυχής που βρίσκονται στην κατοχή ή κυριότητα νομικών προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα (άρθρο 31 ΚΦΕ).

33. Στους κωδικούς 765-766 εμφανίζεται το συνολικό ποσό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης εξωτερικής ή εσωτερικής δεξαμενής κολύμβησης που προκύπτει για τον κύριο ή κάτοχο αυτής (μισθωτή κ.λπ.) για τη συντήρηση και χρήση αυτής. Στον σχετικό πίνακα αναγράφονται οι μήνες κυριότητας ή κατοχής της δεξαμενής κολύμβησης εντός του έτους για τον υπολογισμό της αντικειμενικής δαπάνης κατά τους μήνες αυτούς, ανεξαρτήτως εάν η δεξαμενή βρίσκεται σε κύρια, δευτερεύουσα ή κενή κατοικία, εκτός της περίπτωσης καταστροφής που αποδεικνύεται με σχετικό πιστοποιητικό. Για κοινόχρηστες δεξαμενές κολύμβησης που βρίσκονται σε πολυκατοικίες, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης επιμερίζεται στους κυρίους ή κατόχους (μισθωτές κ.λπ.) των ακινήτων με βάση τα χιλιοστά κάθε διαμερίσματος επί του οικοπέδου. Αν η δεξαμενή κολύμβησης χρησιμοποιείται από τους ενοίκους επιπλωμένων δωματίων ή ξενοδοχείων (ατομικές επιχειρήσεις), από την εκμετάλλευση των οποίων αποκτάται εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα, η αντικειμενική δαπάνη αυτής δεν υπολογίζεται (σχετ. υπό στοιχεία ΠΟΛ 1076/2015 εγκύκλιος).

34. Με βάση την περ. ε΄ του άρθρου 33 του ΚΦΕ, δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις περί τεκμηρίου απόκτησης περιουσιακών στοιχείων για την αγορά παγίου εξοπλισμού επαγγελματικής χρήσης από πρόσωπα που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα. Στην έννοια του επαγγελματικού εξοπλισμού δεν περιλαμβάνεται η αγορά ή ανέγερση ακινήτου καθώς και η απόκτηση Ι.Χ. επιβατικού αυτοκινήτου, για τα οποία ισχύει σε κάθε περίπτωση το τεκμήριο απόκτησης.

Οι καταβληθείσες δόσεις επιχειρηματικών δανείων που έχουν καταχωρηθεί στα λογιστικά αρχεία των ατομικών επιχειρήσεων και αφορούν σε δανειακές συμβάσεις που συνήψαν τα εν λόγω πρόσωπα για επιχειρηματικούς σκοπούς, δεν αποτελούν δαπάνη απόκτησης περιουσιακών στοιχείων κατά τις διατάξεις του άρθρου 32 ΚΦΕ (περ. στ΄ της παρ. 1 του άρθρου αυτού), οπότε δεν αναγράφονται στους

κωδικούς 727-728 του εντύπου Ε1. Το ίδιο ισχύει και για τις δόσεις που καταβάλλονται από τα παραπάνω πρόσωπα στο πλαίσιο συμβάσεων που χαρακτηρίζονται από τα πιστωτικά ιδρύματα ως «δάνεια κεφαλαίου κίνησης» ή ως «σύμβαση πίστωσης δι' ανοιχτού λογαριασμού».

Η απόσβεση δανείου που έχει ληφθεί από φυσικό πρόσωπο για αγορά ή ανέγερση ακινήτου που χρησιμοποιείται ως έδρα ατομικής επιχείρησης βαρύνεται με τεκμήριο, διότι η αγορά ή ανέγερση ακινήτου από φυσικό πρόσωπο προσμετράται στα τεκμήρια απόκτησης περιουσιακών στοιχείων, ακόμη κι αν αφορά την ατομική του επιχείρηση. Το δάνειο αυτό θεωρείται στεγαστικό και η αποπληρωμή του βαρύνεται με τεκμήριο.

Η απόσβεση δανείου που έχει ληφθεί από φυσικό πρόσωπο για την (αποδεδειγμένη) αγορά ταξί δεν βαρύνεται με τεκμήριο, διότι το ταξί που αγοράστηκε με το δάνειο χρησιμοποιείται ως πάγιο ατομικής επιχείρησης κι όχι ως επιβατικό ιδιωτικής χρήσης αυτοκίνητο που σε κάθε περίπτωση θα προσμετρούνταν στα τεκμήρια απόκτησης περιουσιακών στοιχείων. Το δάνειο αυτό, κατά το μέρος που αντιστοιχεί στην αξία αγοράς του αυτοκινήτου και της άδειας, όπως αυτή προκύπτει από τα λογιστικά αρχεία του εκμεταλλευτή, θεωρείται επιχειρηματικό, οπότε δεν αναγράφεται στη δήλωση. Τυχόν υπερβάλλον ποσό δανείου δεν αντιμετωπίζεται ως επαγγελματικό δάνειο.

Ο φορολογούμενος που δεν συμφωνεί με τον χαρακτηρισμό που έχει γίνει για το δάνειό του κατά την ηλεκτρονική αποστολή των αρχείων από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα ή θεωρεί ότι εμφανίζεται λανθασμένα ως υπόχρεος ή θεωρεί ότι τα ποσοστά που βαρύνουν τον κάθε συνοφειλέτη του δανείου είναι διαφορετικά ή θεωρεί ότι έχει γίνει λάθος στο καταβληθέν ποσό κ.λπ. έχει τη δυνατότητα καταρχήν να απευθυνθεί στο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα που έστειλε τα στοιχεία για λογαριασμό του, προκειμένου να του χορηγηθεί έντυπη βεβαίωση. Η βεβαίωση της τράπεζας, ή οποιοδήποτε άλλο πρόσφορο μέσο που αποδεικνύει τους ισχυρισμούς του φορολογούμενου, προσκομίζεται ή αποστέλλεται στην αρμόδια για την παραλαβή της δήλωσης υπηρεσία, η οποία έχει την αρμοδιότητα του ελέγχου των δικαιολογητικών, της οριστικοποίησης της δήλωσης και της ορθής εκκαθάρισής της.

Στους κωδικούς 727-728 αναγράφονται αθροιστικά τα ποσά που κατέβαλε ο ίδιος ο φορολογούμενος και η συνεισφορά του Δημοσίου της παρ. 1 του άρθρου 71 του ν.4714/2020 (πρόγραμμα «Γέφυρα»), για τις δόσεις που αφορούν στην αποπληρωμή των πάσης φύσεως δανείων προς χρηματοδοτικούς φορείς, τα οποία εξασφαλίζονται με εμπράγματη ασφάλεια στην κύρια κατοικία του οφειλέτη. Η συνεισφορά του Δημοσίου με το πρόγραμμα «Γέφυρα» αναγράφεται και στους κωδικούς 781-782 στην επιλογή «Λοιπές περιπτώσεις».

Στους κωδικούς 727-728 αναγράφεται και το ποσό της ενίσχυσης με την μορφή της επιστρεπτέας προκαταβολής το οποίο επιστρέφεται από τις επιχειρήσεις εντός του έτους 2023 (καταβληθέν ποσό), δεδομένου ότι η επιστρεπτέα προκαταβολή αντιμετωπίζεται ως κρατικό δάνειο σύμφωνα με τις οδηγίες που έχουν δοθεί με τη υπό στοιχεία ΣΛΟΤ 957/2020 (σχετ. υπό στοιχεία Ε.2046/2022 εγκύκλιος).

35. Το συνολικό ποσό όλων των αγορών χρεογράφων (μετοχών κλπ.) γενικά που πραγματοποιήθηκαν εντός του ίδιου φορολογικού έτους δηλώνεται στους κωδικούς 743-744 της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος. Εκεί αναγράφονται και οι καταβολές που πραγματοποιούνται για τα ασφαλιστικά επενδυτικά συμβόλαια, κατά το μέρος που αποτελούν επενδυτικό προϊόν (άρθρο 32 περ. β΄ ΚΦΕ, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 115 παρ. 7 ν. 4549/2018). Εάν ο φορολογούμενος αποκτήσει τίτλους μη εισηγμένους σε οργανωμένη αγορά συμπληρώνει και τον ΑΦΜ του εκδότη τους. Στους κωδικούς αυτούς αναγράφονται και οι εισφορές κεφαλαίου που υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 70Α ΚΦΕ.

36. Στην περίπτωση δήλωσης αποβιώσαντος, η ελάχιστη ετήσια αντικειμενική δαπάνη, της περ. θ΄ της παρ. 1 του άρθρου 31 του ΚΦΕ, περιορίζεται σε δωδέκατα, βάσει του αριθμού των μηνών που ο φορολογούμενος ήταν εν ζωή.

37. Για τους κωδικούς της περ. 2 του πίνακα 5 οι οποίοι αφορούν σε δαπάνες του φορολογούμενου που λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης, υπάρχει διάκριση αν πρόκειται για δαπάνη που πραγματοποιήθηκε στην ημεδαπή ή στην αλλοδαπή ή για δαπάνη ημεδαπής που το τίμημα καταβλήθηκε στην αλλοδαπή. Επίσης, ζητείται ο ΑΦΜ του αντισυμβαλλόμενου όταν έχει ΑΦΜ στην Ελλάδα.

38. Στους κωδικούς 735-736 στις περιπτώσεις ανέγερσης/προσθηκών οικοδομών/ δεξαμενών κολύμβησης, απαιτείται η συμπλήρωση όλων των ποσών που δαπανήθηκαν και αποδεικνύονται με παραστατικά καθώς και η αναγραφή του ΑΦΜ του εκδότη του φορολογικού στοιχείου.

39. Στον κωδικό 769 αναγράφεται η δαπάνη για δίδακτρα σε ιδιωτικά σχολεία και εμφανίζεται πίνακας προς διευκόλυνση της συμπλήρωσης με τα ποσά που έχει στην διάθεσή της η Φορολογική Διοίκηση από την ηλεκτρονική πληροφόρηση της υπό στοιχεία ΠΟΛ. 1033/2014 απόφασης. Για τον προσδιορισμό της αντικειμενικής δαπάνης διαβίωσης, λαμβάνεται υπόψη η ετήσια δαπάνη που καταβάλλεται για ιδιωτικά σχολεία στοιχειώδους και μέσης εκπαίδευσης, όπως αυτή προκύπτει από τις σχετικές αποδείξεις παροχής υπηρεσιών. Εξαιρούνται οι δαπάνες που καταβάλλονται σε εσπερινά γυμνάσια και λύκεια, καθώς και στα ειδικά σχολεία ατόμων με ειδικές ανάγκες. Στην περίπτωση διαζευγμένων γονέων όπου άλλος γονέας βαρύνεται με τα τέκνα και άλλος καταβάλλει τις δαπάνες διδασκτρών των τέκνων, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη διαβίωσης θα βαρύνει τον γονέα που καταβάλλει τις δαπάνες αυτές. Εάν τα δίδακτρα κλπ. καταβάλλονται από εταιρεία που εργάζεται γονέας, η αντικειμενική δαπάνη εξακολουθεί να βαρύνει τον γονέα αυτόν (υπό στοιχεία ΠΟΛ. 1076/2015 εγκύκλιος). Στην περίπτωση των κοινών δηλώσεων έγγαμων φορολογούμενων η δαπάνη αυτή επιμερίζεται και στους δύο συζύγους, ενώ στην περίπτωση χωριστών δηλώσεων η δαπάνη αναγράφεται στη δήλωση του γονέα που βαρύνεται με την καταβολή του ποσού. Σχολεία στοιχειώδους και μέσης εκπαίδευσης θεωρούνται τα νηπιαγωγεία, τα δημοτικά, τα γυμνάσια και τα λύκεια, όχι οι παιδικοί σταθμοί, τα πανεπιστήμια, τα κολλέγια, τα παραρτήματα ξένων πανεπιστημίων, τα ιδιωτικά ΙΕΚ, τα εργαστήρια ελευθέρων σπουδών, τα ινστιτούτα σπουδών και οι επαγγελματικές και τεχνικές σχολές, τα δίδακτρα των οποίων δεν συνιστούν δαπάνη υπαγόμενη σε τεκμήρια.

40. Από το φορολογικό έτος 2019 και εξής, εξαιρούνται από την επιβολή του φόρου πολυτελούς διαβίωσης και τα επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης πολυτέκνων με τέσσερα (4) τουλάχιστον εξαρτώμενα τέκνα κατά την έννοια της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 11 του ΚΦΕ. Η απαλλαγή θα χορηγείται στα επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης των έξι και άνω θέσεων και με βάση τα

στοιχεία των εξαρτώμενων τέκνων που αναγράφονται στον Πίνακα 8.1., όπως αυτά ορίζονται παραπάνω.

41. Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη δεν εφαρμόζεται:

- α) για τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται, από φυσικά πρόσωπα, στον Οργανισμό (Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος ΑΕ-ΚΠΙΣΝ-) ή στην Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος (Ε.Β.Ε.) ή στην Εθνική Λυρική Σκηνή (Ε.Λ.Σ.) από φορολογούμενους λόγω δωρεάς ή χορηγίας στους φορείς αυτούς (παρ. 3 αρ. 28 της σύμβασης δωρεάς που κυρώνεται με το άρθρο δεύτερο του ν. 3785/2009) και
- β) για φυσικά πρόσωπα που υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 5Γ, και μόνο για το ποσό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης, η οποία προκύπτει βάσει της κατοικίας ή του επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης (περ. ι' αρ. 33 ΚΦΕ).

ΠΙΝΑΚΑΣ 6 (ΠΡΟΣΘΕΤΑ ΠΟΣΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ)

42. α. Κωδικοί 655-656: Οι εν λόγω κωδικοί δεν συμπληρώνονται κατά την υποβολή των αρχικών δηλώσεων για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2023, παρά μόνο με υποβολή τροποποιητικής δήλωσης στην υπηρεσία εκκαθάρισης της αρχικής δήλωσης. Οι ανωτέρω κωδικοί είναι ανενεργοί και ενεργοποιούνται από την παραπάνω υπηρεσία όταν ο φορολογούμενος υποβάλλει εμπρόθεσμα αίτηση (μέχρι 30 Σεπτεμβρίου) για μείωση προκαταβολής σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 70 του ΚΦΕ, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις για την εφαρμογή των προηγούμενων διατάξεων.

Σε περίπτωση διακοπής εργασιών ατομικής επιχειρηματικής δραστηριότητας (συμπεριλαμβανομένης και της αγροτικής) κατά το φορολογικό έτος 2023 και εφόσον δεν έχει υποβληθεί εκ νέου έναρξη εργασιών μέχρι την υποβολή της δήλωσης (αρχικής ή τροποποιητικής), δεν απαιτείται η συμπλήρωση των παραπάνω κωδικών, διότι δεν βεβαιώνεται προκαταβολή φόρου καθόσον δεν υφίσταται εισόδημα στο διανυόμενο αυτό έτος (έτος υποβολής της δήλωσης).

Εάν ο φορολογούμενος έχει προβεί σε διακοπή εργασιών ατομικής επιχειρηματικής ή και ατομικής αγροτικής δραστηριότητας κατά το φορολογικό έτος 2023 και συνεχίσει την επιχειρηματική του

δραστηριότητα ως αγρότης ειδικού καθεστώτος, δεν βεβαιώνεται προκαταβολή μόνο για το εισόδημα της επιχειρηματικής του δραστηριότητας.

Εάν φυσικό πρόσωπο προβεί σε διακοπή των εργασιών της επιχειρηματικής του δραστηριότητας (συμπεριλαμβανομένης και της αγροτικής) εντός του φορολογικού έτους 2023 αλλά στο ίδιο φορολογικό έτος έχει αποκτήσει και άλλα εισοδήματα από επιχειρηματική δραστηριότητα για τα οποία δεν απαιτείται έναρξη και συνεπώς και διακοπή εργασιών (π.χ. εισόδημα από τεκμήρια, εισοδήματα με τίτλους κτήσης, εισοδήματα αλλοδαπής προέλευσης) για τα εισοδήματα αυτά βεβαιώνεται προκαταβολή φόρου.

Δεν υπολογίζεται προκαταβολή για το εφάπαξ ποσό που εισπράττει ενήλικο τέκνο υπαλλήλου ΟΤΕ από τον λογαριασμό νεότητας, το οποίο φορολογείται ως εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα.

β. Κωδικοί 659-660 ή 619-620

αα) Στους κωδικούς αυτούς, ανάλογα με το αν υπάρχει ηλεκτρονική πληροφόρηση, συμπληρώνονται τα εισοδήματα που απαλλάσσονται του φόρου ή φορολογούνται με ειδικό τρόπο και εμφανίζεται πίνακας στον οποίο αναλύονται ανάλογα με την προέλευσή τους:

Εισόδημα φορολογικών κατοίκων αλλοδαπής που εργάζονται σε πρεσβείες, προξενεία κλπ.

Διατροφή συζύγου και τέκνων που λαμβάνεται είτε με δικαστική απόφαση είτε με συμβολαιογραφικό έγγραφο.

Συντάξεις αναπήρων πολέμου ή θυμάτων πολέμου ή αναπήρων που υπέστησαν βλάβη κατά την εκτέλεση της υπηρεσίας τους.

Επιδόματα αναγνωρισμένων πολιτικών προσφύγων.

Ποσοστό 65% της από 11.10.2018 καταβαλλόμενης πτητικής αποζημίωσης στους πιλότους πολιτικής αεροπορίας και της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας.

Ποσοστό 100% των επιδομάτων επικίνδυνης εργασίας

- Κέρδη από την διάθεση παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας μέχρι 10 KW.
- Κέρδη από πώληση προϊόντων για την παραγωγή των οποίων χρησιμοποιήθηκε ευρεσιτεχνία διεθνώς αναγνωρισμένη (άρθ.71Α ΚΦΕ).
- Τόκοι ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου ή έντοκων γραμματίων Ελληνικού Δημοσίου.
- Κέρδη πώλησης εισηγμένων μετοχών με ποσοστό συμμετοχής μικρότερο του 0,5%.
- Κέρδη μεταβίβασης εισηγμένων κινητών αξιών (απόκτηση πριν από 1.1.2009).
- Αφορολόγητα κέρδη από ημεδαπά ΕΕ/ΕΟΧ/ΕΖΕΖ αμοιβαία κεφάλαια.
- Μερίσματα πλοιοκτητριών εταιρειών πλοίων δεύτερης κατηγορίας του ν. 27/1975, πλοιοκτητριών εταιρειών που φορολογούνται με το άρθρο 26α του ν. 27/1975 και εταιρειών που φορολογούνται με το άρθρο 26δ του ν. 27/1975.
- Μερίσματα εταιρειών ναύλωσης γυμνού πλοίου δεύτερης κατηγορίας και μισθωτριών εταιρειών πλοίων υπό χρηματοδοτική μίσθωση δεύτερης κατηγορίας.
- Κέρδη από ατομικές πλοιοκτήτριες επιχειρήσεις πλοίων δεύτερης κατηγορίας του ν. 27/1975 και πλοιοκτήτριες επιχειρήσεις ρυμουλκών πλοίων και αυτοκινούμενων βυθοκόρων που φορολογούνται με το άρθρο 57 του ν. 4646/2019.
- Υπεραξία από πώληση μετοχών πλοιοκτητριών εταιρειών πλοίων δεύτερης κατηγορίας κ.λπ. του ν. 27/1975 και πλοιοκτητριών εταιρειών του άρθρου 57 του ν. 4646/2019.
- Κέρδη από ατομικές πλοιοκτήτριες επιχειρήσεις αλιευτικών πλοίων που φορολογούνται με το άρθρο 57 του ν. 4646/2019.
- Είσπραξη ασφαλιστικής αποζημίωσης ή οικονομικής ενίσχυσης λόγω διάλυσης αλιευτικού σκάφους.

□ Κέρδη ατομικών επιχειρήσεων ναύλωσης γυμνού πλοίου και χρηματοδοτικής μίσθωσης πλοίου.

□ Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα άρθρου 235 ν. 4389/2016 και άρθρου 29 ν. 4659/2020.

□ Κέρδη μεταβίβασης τίτλων φορολογικού κατοίκου χώρας με την οποία υπάρχει ΣΑΔΦ και είναι υπόχρεος για υποβολή δήλωσης από άλλη αιτία με βάση το άρθρο 67 του ΚΦΕ.

□ Ασφάλισμα ομαδικών ασφαλιστηρίων συνταξιοδοτικών συμβολαίων ημεδαπής προέλευσης.

> Πράσινες και συνδεδεμένες αγροτικές ενισχύσεις μέχρι 12.000 ευρώ αθροιζόμενες.

> Λοιπές εισοδηματικές αγροτικές ενισχύσεις.

> Αγροτική επιδότηση πρόωρης συνταξιοδότησης.

> Κέρδος από μεταβίβαση εταιρικών ομολόγων του ν. 3156/2003, καθώς και εταιρικά ομόλογα εταιρειών ΕΕ και ΕΟΧ/ΕΖΕΖ.

> Κέρδος που προκύπτει κατά την ημερομηνία λήξης ομολόγων, μεταξύ της αξίας κτήσης και της ονομαστικής αξίας τους, όταν αυτά διακρατούνται μέχρι τη λήξη τους.

> Ποσά που καταβάλλονται με βάση τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 166 του ν. 4001/2011 (Α' 179), στο πλαίσιο της εγκατάστασης του αγωγού φυσικού αερίου (σχετ. το υπό στοιχεία ΔΕΑΦ 1019566/5.2.2018 έγγραφο).

> Μερίσματα εισηγμένων σε χρηματιστήριο μετοχών που απαλλάσσονται του φόρου [(πχ. ΑΕΕΑΠ, ΑΕΕΧ, ΕΚΕΣ - ν. 2778/1999-Α' 295), ν. 3371/2005, (Α' 178) ν. 2367/1995, (Α' 261)].

> Εισόδημα από κεφαλαιοποίηση αποθεματικών βάσει της παρ.1 άρθρου 71Β ΚΦΕ.

> Εισόδημα από κεφαλαιοποίηση αποθεματικών βάσει της παρ.1 άρθρου 71Γ ΚΦΕ.

- > Εισόδημα από κεφαλαιοποίηση ή διανομή αφορολόγητων αποθεματικών της παρ. 6 του άρθρου 8 του ν. 3299/2004, μετά την παρέλευση δέκα ετών από το χρόνο σχηματισμού τους.
- > Αμοιβές που καταβάλλονται από την Παγκόσμια Ένωση Αναπήρων Καλλιτεχνών σε φορολογικούς κάτοικους Ελλάδος.
- > Μισθοί, συντάξεις και πάγια αντιμισθία ατόμων με ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω.
- > Αποζημίωση λόγω διακοπής εργασιακής σχέσης ημεδαπής προέλευσης.
- > Αμοιβές και συντάξεις υπαλλήλων της Ε.Ε. (Διατάξεις Προνομίων - Ασυλιών της Ε.Ε.).
- > Αμοιβές των εργαζόμενων στην Τράπεζα Εμπορίου και Ανάπτυξης του Εύξεινου Πόντου (Διατάξεις του άρθρου 52 της Ιδρυτικής Συμφωνίας της Τράπεζας).
- > Αποδοχές που καταβάλλει ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) και λοιποί διεθνείς οργανισμοί στους υπαλλήλους τους που απολαμβάνουν τα προνόμια και τις ασυλίες των διατάξεων της Σύμβασης για τα Προνόμια και Ασυλίες των Ηνωμένων Εθνών.
- > Μισθοί και εν γένει αποδοχές των υπάλληλων του ΝΑΤΟ.
- > Επίδομα παιδιού του άρθρου 214 του ν. 4512/2018 (Α' 5).
- > Οικονομική ενίσχυση αναδοχής (άρθρο 12 ν. 4538/2018).
- > Εκλογική αποζημίωση (παρ. 3 του άρθρου 108 του π.δ.26/2012, Α' 57).
- > Ανταποδοτικές υποτροφίες της παρ.11 του άρθρου 237 και της παρ. 2 του άρθρου 283 του ν. 4957/2022 για την παροχή ερευνητικού, επιστημονικού, διοικητικού, τεχνικού και λοιπού υποστηρικτικού έργου των δραστηριοτήτων των ΑΕΙ και ερευνητικών/τεχνολογικών φορέων.
- > Επίδομα εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης ανέργων, καθώς και το επίδομα αναζήτησης εργασίας στο πλαίσιο δράσεων συμβουλευτικής (άρθρο 64, ν.4756/2020).

> Μηνιαία ισόβια τιμητική παροχή στους Έλληνες οπλίτες του άρθρου 95 του ν.4714/2020 και ειδική σύνταξη των παθόντων και των οικογενειών όσων απεβίωσαν στο σιδηροδρομικό δυστύχημα των Τεμπών της 28^{ης} Φεβρουαρίου 2023 (άρθρο 57 του ν. 5039/2023).

> Παροχές που καταβάλλονται από τη ΔΥΠΑ (ΟΑΕΔ) (άρθρο 67 ν.4756/2020).

> Αποζημίωση πιστοποιημένων επαγγελματιών που συμπράττουν στην απονομή συνταξιοδοτικών παροχών του e-ΕΦΚΑ [άρθρο 255 του ν. 4798/2021 και υπ. αρ. 67154/2021 (Β΄4245) κοινή υπουργική απόφαση].

> Αμοιβές ιδιωτών ιατρών με έκδοση Δελτίου Παροχής Υπηρεσιών που συνεργάζονται με δημόσια νοσοκομεία της παρ.1 του δέκατου τέταρτου άρθρου της από 13.4.2020 ΠΝΠ (άρθρο 1 ν. 4690/2020).

> Μερίσματα από ναυλομεσιτικές εταιρείες της παρ. 5 του άρθρου 43 του ν. 4111/2013 (Α΄ 18) καθώς και οι έκτακτες αμοιβές και τα ποσοστά (bonus) που οι εταιρείες αυτές διανέμουν σε μέλη Δ.Σ. ή σε διευθυντές, στελέχη και υπαλλήλους τους. Στον ίδιο κωδικό αναγράφονται και οι έκτακτες αμοιβές και τα ποσοστά (bonus) που οι εταιρείες του άρθρου 25 του ν.27/1975, που ασχολούνται με την διαχείριση πλοίων και είναι εγκατεστημένες στην Ελλάδα, διανέμουν σε μέλη Δ.Σ. ή σε διευθυντές, στελέχη και υπαλλήλους τους.

> Εισόδημα που με βάση τις ΣΑΔΦ απαλλάσσεται από τον φόρο εισοδήματος.

> Αντιστάθμισμα Νησιωτικού Κόστους {Α.ΝΗ.ΚΟ., άρθρο 7ν. 4551/2018, (Α΄ 116), άρθρο 21 του ν.4832/2021, (Α΄ 172)}.

> Αγροτικές ενισχύσεις που καταβάλλονται από τον ΟΠΕΚΕΠΕ σε ατομικές επιχειρήσεις κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων (άρθρο 61 του ν.4919/2022).

> Έκτακτες αμοιβές, αποζημιώσεις, επιχορηγήσεις και οικονομικές ενισχύσεις που χορηγήθηκαν στους μη ασκούντες επιχειρηματική/αγροτική δραστηριότητα, στο πλαίσιο αντιμετώπισης των συνεπειών του κινδύνου διασποράς του COVID-19.

> Έκτακτες αμοιβές αποζημιώσεις, επιχορηγήσεις και οικονομικές ενισχύσεις που χορηγήθηκαν στους ασκούντες επιχειρηματική δραστηριότητα, στο πλαίσιο αντιμετώπισης των συνεπειών του κινδύνου διασποράς του COVID-19.

> Έκτακτες αμοιβές, επιχορηγήσεις και οικονομικές ενισχύσεις που χορηγήθηκαν στους ασκούντες αγροτική δραστηριότητα στο πλαίσιο αντιμετώπισης των συνεπειών του κινδύνου διασποράς του COVID-19.

> Εισόδημα φορολογικών κατοίκων αλλοδαπής που με βάση τις ΣΑΔΦ παρακρατείται φόρος με χαμηλότερο συντελεστή από αυτόν που προβλέπεται στον ΚΦΕ.

> Εισόδημα από κεφαλαιοποίηση αποθεματικών βάσει της παρ.6 άρθρου 71B ΚΦΕ.

> Απαλλασσόμενο από το φόρο εισόδημα από μισθωτή εργασία κατ' άρθρο 5Γ ΚΦΕ.

> Απαλλασσόμενο από το φόρο εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα κατ' άρθρο 5Γ ΚΦΕ.

> Απαλλασσόμενο από το φόρο εισόδημα από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα κατ' άρθρο 5Γ ΚΦΕ.

> Λοιπές περιπτώσεις.

ββ) Ως προς τα εισοδήματα που συμπληρώνονται στον ανωτέρω πίνακα επισημαίνεται ότι:

i) Στην υποπερίπτωση «επιδόματα αναγνωρισμένων πολιτικών προσφύγων» αναγράφονται, εφόσον υφίσταται υποχρέωση βάσει των σχετικών διατάξεων του ΚΦΕ, τα χρηματικά ποσά που δίνονται με τη μορφή μηνιαίου οικονομικού βοηθήματος για την κάλυψη βασικών αναγκών των πολιτών τρίτων χωρών που αιτούνται ή/και λαμβάνουν διεθνή προστασία και εντάσσονται σε προγράμματα παροχής προσωρινής στέγασης ή/και οικονομικού βοηθήματος που πραγματοποιούνται από την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, καθόσον αποτελούν εισόδημα απαλλασσόμενο του φόρου, βάσει των διατάξεων της παρ. 2 του άρθρου 14 του ΚΦΕ. Αν υπάρχει για

αυτά τα ποσά ηλεκτρονική πληροφόρηση από τους φορείς που τα καταβάλλουν, τότε εμφανίζονται στους κωδικούς 619620.

- ii) Στα μερίσματα πλοιοκτητριών εταιρειών πλοίων δεύτερης κατηγορίας του ν. 27/1975, πλοιοκτητριών εταιρειών που φορολογούνται με το άρθρο 26α του ν. 27/1975 και εταιρειών που φορολογούνται με το άρθρο 26δ του ν. 27/1975, εντάσσονται οι διανομές κερδών νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων προερχόμενα από επαγγελματικά πλοία αναψυχής, τουριστικά ημερόπλοια, ρυμουλκά, επιβατηγά, φορτηγά και λοιπά πλοία του ν. 27/1975, η υπεραξία πραγματοποιούμενη από εκποίηση πλοίου, η είσπραξη ασφαλιστικής αποζημίωσης ή είσπραξη από οποιαδήποτε άλλη αιτία σύμφωνα με το άρθρο 2 του νόμου αυτού.
- iii) Τα μερίσματα από εταιρείες ναύλωσης γυμνού πλοίου δεύτερης κατηγορίας και μισθωτριών εταιρειών πλοίων υπό χρηματοδοτική μίσθωση δεύτερης κατηγορίας βάσει των άρθρων 26β και 26γ του ν.27/1975, αναγράφονται στην αντίστοιχη υποπερίπτωση.
- iv) Όσον αφορά στα κέρδη από ατομικές πλοιοκτήτριες επιχειρήσεις του ν. 27/1975 αναγράφονται τα ποσά των ίδιων ως άνω περιπτώσεων, όταν προέρχονται από ατομικές επιχειρήσεις των πιο πάνω πλοίων καθώς και των ατομικών πλοιοκτητριών επιχειρήσεων ρυμουλκών πλοίων και αυτοκινούμενων βυθοκόρων του άρθρου 57 του ν. 4646/2019.
- v) Στην υπεραξία από πώληση μετοχών πλοιοκτητριών εταιρειών πλοίων δεύτερης κατηγορίας κλπ. του ν. 27/1975, πλοιοκτητριών εταιρειών του άρθρου 57 του. 4646/2019, αναγράφονται η υπεραξία από την πώληση μετοχών πλοιοκτητριών εταιρειών ή εταιρειών χαρτοφυλακίου αυτών πλοίων δεύτερης κατηγορίας, ναυλωτριών εταιρειών υπό γυμνή ναύλωση πλοίων δεύτερης κατηγορίας ή μισθωτριών εταιρειών πλοίων δεύτερης κατηγορίας υπό χρηματοδοτική μίσθωση του ν. 27/1975, πλοιοκτητριών εταιρειών που φορολογούνται με το άρθρο 26α του ν. 27/1975 και εταιρειών που φορολογούνται με το άρθρο 26δ του ν. 27/1975, καθώς και η υπεραξία από την πώληση μετοχών πλοιοκτητριών εταιρειών του άρθρου 57 του ν. 4646/2019.
- vi) Στα κέρδη από ατομικές πλοιοκτήτριες επιχειρήσεις αλιευτικών πλοίων που φορολογούνται με το άρθρο 57 του ν. 4646/2019 αναγράφονται τα κέρδη που προκύπτουν από την εκμετάλλευση

των πλοίων του άρθρου 57 του ν. 4646/2019, στα οποία περιλαμβάνεται και η υπεραξία πραγματοποιούμενη από εκποίηση πλοίου, είσπραξη ασφαλιστικής αποζημίωσης ή είσπραξη από οποιαδήποτε άλλη αιτία.

Με την καταβολή του τέλους των ίδιων πλοίων βάσει του άρθρου 57 του ν.4646/2019, εξαντλείται κάθε υποχρέωση του πλοιοκτήτη φυσικού ή νομικού προσώπου από φόρο εισοδήματος, εισφορά, τέλος, κράτηση ή οποιαδήποτε άλλη φορολογικής φύσης επιβάρυνση.

vii) Κέρδη ατομικών επιχειρήσεων ναύλωσης γυμνού πλοίου και χρηματοδοτικής μίσθωσης πλοίου, βάσει των άρθρων 26β και 26γ του ν.27/1975, αναγράφονται στην αντίστοιχη υποπερίπτωση. Τα εισοδήματα αυτά απαλλάσσονται από τον φόρο εισοδήματος.

viii) Όσον αφορά στο ασφάλισμα ομαδικών ασφαλιστηρίων συνταξιοδοτικών συμβολαίων ημεδαπής προέλευσης, δε θεωρείται πρόωρη εξαγορά συμβολαίου κάθε καταβολή που:

(α) πραγματοποιείται σε εργαζόμενο ο οποίος έχει θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα ή έχει υπερβεί το 60ό έτος της ηλικίας του,

(β) γίνεται χωρίς τη βούληση του εργαζόμενου, όπως σε περίπτωση απόλυσης του εργαζόμενου, πτώχευσης του εργοδότη, ή

(γ) πραγματοποιείται λόγω συμμετοχής του εργαζόμενου σε πρόγραμμα εθελουσίας εξόδου.

Οι εν λόγω καταβολές καταχωρούνται επίσης, κατά περίπτωση, στους κωδικούς 659 - 660 ή 619 - 620.

ix) Τα ποσά που αφορούν στο επίδομα παιδιού δεν προσμετρώνται στο φορολογητέο εισόδημα κανενός μέλους της οικογένειας, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 214 του ν.4512/2018. Τα ανωτέρω ισχύουν και για το Αντιστάθμισμα Νησιωτικού Κόστους, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 7 του ν.4551/2018 και του άρθρου 21 του ν.4832/2021, για τα επιδόματα εκπαίδευσης, επαγγελματικής κατάρτισης και αναζήτησης εργασίας στο πλαίσιο δράσεων συμβουλευτικής (παρ. 5 του άρθρου 30 του ν.4144/2013 όπως αυτό τροποποιήθηκε με την παρ.1 του άρθρου 64 του ν.4756/2020),

για την εφάπαξ οικονομική ενίσχυση συνταξιούχων του άρθρου 3 του ν. 5045/2023 (Α' 136), καθώς και για την έκτακτη εφάπαξ οικονομική ενίσχυση των συνταξιούχων του άρθρου 123 του ν.5078/2023 (Α' 211), για τις αγροτικές ενισχύσεις που καταβάλλονται από τον ΟΠΕΚΕΠΕ στο πλαίσιο δράσεων αντιμετώπισης των επιπτώσεων του κορωνοϊού COVID-19 στον πρωτογενή τομέα (άρθρο 146 ν.4764/2020) και της ουκρανικής και ενεργειακής κρίσης (άρθρο 61 ν.4919/2022, άρθρο 113 του ν.4926/2022, άρθρο 95 του ν.4982/2022), καθώς και για την ισόβια τιμητική παροχή του άρθρου 95 του ν.4714/2020, οι οποίες δεν υπολογίζονται στα εισοδηματικά όρια για την καταβολή οποιασδήποτε παροχής κοινωνικού ή προνοιακού χαρακτήρα. Όμοια αντιμετώπιση έχει η αμοιβή ιδιωτών ιατρών, με έκδοση Δελτίου Παροχής Υπηρεσιών, που συνεργάζονται με δημόσια νοσοκομεία της παρ.1 του δέκατου τέταρτου άρθρου της από 13.4.2020 Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου, η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4690/2020 (Α' 104).

Στην επιλογή «Αγροτικές ενισχύσεις που καταβάλλονται από τον ΟΠΕΚΕΠΕ σε ατομικές επιχειρήσεις κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων (άρθρο 61 του ν.4919/2022)» αναγράφονται και οι λοιπές αγροτικές ενισχύσεις που συμπληρώνονται στον κωδικό 083 του εντύπου Ε3.

χ) Στην επιλογή: «Έκτακτες αμοιβές, αποζημιώσεις, επιχορηγήσεις και οικονομικές ενισχύσεις που χορηγήθηκαν στους μη ασκούντες/ασκούντες επιχειρηματική/αγροτική δραστηριότητα, στο πλαίσιο αντιμετώπισης των συνεπειών του κινδύνου διασποράς του COVID-19 κλπ» και ανάλογα αν ο φορολογούμενος είναι μισθωτός ή ασκεί επιχειρηματική/αγροτική δραστηριότητα, αναγράφονται ενδεικτικά:

• Εφάπαξ οικονομική ενίσχυση συνταξιούχων του άρθρου 3 του ν. 5045/2023 (Α' 136), καθώς και έκτακτη εφάπαξ οικονομική ενίσχυση των συνταξιούχων του άρθρου 123 του ν.5078/2023 (Α' 211).

• Αμοιβές και οικονομικές ενισχύσεις που χορηγήθηκαν σε επιτηδευματίες στο πλαίσιο αντιμετώπισης των συνεπειών του κινδύνου διασποράς του COVID-19.

• Αγροτικές ενισχύσεις που καταβάλλονται από τον ΟΠΕΚΕΠΕ στο πλαίσιο δράσεων αντιμετώπισης των επιπτώσεων του κορωνοϊού COVID-19 στον πρωτογενή τομέα (άρθρο 146 ν. 4764/2020).

• Οικονομικές ενισχύσεις στο πλαίσιο των συγχρηματοδοτούμενων από το ΕΣΠΑ δράσεων, σύμφωνα με το άρθρο 73 του ν. 4864/2021 (επιχειρήσεις λογιστικών, φορολογικών υπηρεσιών) και το άρθρο 9 του ν. 4890/2022 (επιχειρήσεις ψυχαγωγίας, εκδηλώσεων, γυμναστηρίων και σχολών χορού, πληγείσες από φυσικές καταστροφές επιχειρήσεις), που δεν προσμετρώνται στα εισοδηματικά όρια για την χορήγηση άλλων παροχών.

• Οικονομικές ενισχύσεις (επιχορήγηση) του άρθρου 68 του ν. 4949/2022 σε επιχειρήσεις που έχουν πληγεί από τον πόλεμο στην Ουκρανία, καθώς και οι οικονομικές ενισχύσεις του άρθρου 122 του ν.5043/2023 (Α' 91) σε επιχειρήσεις του κλάδου γούνας που επιχορηγούνται για τον ίδιο λόγο.

xi) Στην επιλογή «Παροχές που καταβάλλονται από τον ΟΑΕΔ και ήδη ΔΥΠΑ (άρθρο 67 του ν.4756/2020, Α'235)» αναγράφονται οι παροχές που καταβάλλονται από τον ΟΑΕΔ και ήδη ΔΥΠΑ, οι οποίες σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 67 του ν. 4756/2020, μεταξύ άλλων, απαλλάσσονται από φόρους και εισφορές. Οι παροχές αυτές καταβάλλονται από τον ΟΑΕΔ και ήδη ΔΥΠΑ, δυνάμει της παρ. 5 του άρθρου 27 του ν. δ. 2961/1954, (παροχή λόγω καταγγελίας σχέσης εργασίας ή αποχής του μισθωτού λόγω επίσχεσης ή όταν ο εργοδότης θέτει τους μισθωτούς σε διαθεσιμότητα), του άρθρου 16 του ν. 1836/1989 (παροχή λόγω αφερεγγυότητας του εργοδότη), του άρθρου 22 του ν. 1836/1989 (ειδικό εποχικό βοήθημα), της περ. β' της υποπερ. εε' της παρ. 6 του άρθρου 34 του ν. 4144/2013 (παροχές που καλύπτουν δαπάνες για κοινωνικούς σκοπούς) και του άρθρου 142 του ν. 3655/2008 (ειδική παροχή προστασίας μητρότητας).

xii) Επειδή κατά τη συμπλήρωση ποσών στους μισθούς, συντάξεις και πάγια αντιμισθία αναπήρων 80% και άνω απαιτείται η αναγραφή των ΑΦΜ των φορέων που καταβάλλουν τα ποσά, αν πρόκειται για αλλοδαπό φορέα που δε διαθέτει ΑΦΜ στην Ελλάδα, ο φορολογούμενος αποστέλλει με τους προβλεπόμενους τρόπους τα δικαιολογητικά στην αρμόδια υπηρεσία, κατόπιν πρόσκλησής του για έλεγχο των δικαιολογητικών.

- xiii) Όσον αφορά στις λοιπές περιπτώσεις των κωδικών 659-660 και 619-620, ενδεικτικά περιλαμβάνεται η πρόσθετη αποζημίωση ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού που μετακινείται λόγω έκτακτων υπηρεσιακών αναγκών (άρθρο 170 του ν. 4759/2020).
- γγ) Στους κωδικούς αυτούς δεν αναγράφονται τα κάτωθι ποσά που δεν αποτελούν εισόδημα: i) Το εξωιδρυματικό επίδομα και κάθε συναφές ποσό που καταβάλλεται σε ειδικές κατηγορίες ατόμων με αναπηρίες, ανεξαρτήτως του φορέα που το χορηγεί, καθώς από το φορολογικό έτος 2022 τα ποσά αυτά δεν αποτελούν εισόδημα (περ. ιθ παρ.1 άρθρο 14 ΚΦΕ).
- ii) Οι προνοιακές παροχές σε χρήμα που διαχειρίζεται και χορηγεί ο ΟΠΕΚΑ σε άτομα με αναπηρία που αποσκοπούν στην κάλυψη των αναγκών της αναπηρίας τους και οι οποίες σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 81 του ν.4611/2019 (Α΄73) δεν εμπίπτουν σε καμία κατηγορία εισοδήματος (υποπερ. αα΄, ββ΄, γγ΄, δδ΄, εε΄, στστ΄, ζζ΄, ηη΄, θθ΄, ιι΄ της περ. ε΄ του άρθρου 4 του ν.4520/2018, Α΄ 30).
- iii) Οι προνοιακές παροχές, οικονομικές και εισοδηματικές ενισχύσεις και κοινωνικές υπηρεσίες για την οικονομική στήριξη - ενίσχυση ειδικών και ευπαθών ομάδων (υποπερ. αα΄, ββ΄, γγ΄ της περ. στ΄ της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν.4520/2018, δηλ. το Επίδομα Στεγαστικής Συνδρομής σε ανασφάλιστους υπερήλικες, η εισοδηματική ενίσχυση Οικογενειών Ορεινών Μειονεκτικών Περιοχών, η Κάρτα μετακίνησης Πολυτέκνων κ.λπ).
- iv) Το επίδομα στέγασης που χορηγείται με βάση τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 4472/2017 (Α΄ 74) και το οποίο σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 4 του ίδιου άρθρου και νόμου δεν εμπίπτει σε καμία κατηγορία εισοδήματος.
- v) Οι παροχές και υπηρεσίες του Λογαριασμού Αγροτικής Εστίας σύμφωνα με τον ν. 3050/2002 (Α΄ 214) (περ. δ΄ του άρθρ. 4 του ν. 4520/2018).
- vi) Το επίδομα ομογενών προσφύγων που χορηγείται βάσει των διατάξεων του ν.δ. 57/1973 (Α΄149) στο πλαίσιο παροχής προγραμμάτων Κοινωνικής Προστασίας του οποίου η διαδικασία χορήγησης προβλέπεται από τις υπό στοιχεία Γ1α/οικ842/19.4.1988 (Β΄ 242), Π3οικ/603/23.2.1994 (Β΄ 148),

Π3οικ.2091/6.6.1995 (Β΄ 537), Π3/οικ.3427/5.10.1995 (Β΄ 868)
υπουργικές αποφάσεις.

vii) Οι έκτακτες εφάπαξ οικονομικές ενισχύσεις σε δικαιούχους που επλήγησαν από φυσικές καταστροφές, οι οποίες δεν αποτελούν εισόδημα.

Τα ανωτέρω ποσά δύνανται ωστόσο να αναγράφονται στους κωδικούς 781 - 782, εφόσον αποδεικνύονται με οποιοδήποτε πρόσφορο μέσο [πλην πρώτης αρωγής για στεγαστική συνδρομή (επισκευή και ανακατασκευή κατοικίας) και για οικοσκευή λόγω φυσικών καταστροφών].

γ. Στους νέους κωδικούς 445-446 προσυμπληρώνεται από τη Φορολογική Διοίκηση το απαλλασσόμενο από το φόρο εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα κατ' άρθρο 5Γ ΚΦΕ στην περίπτωση προσδιορισμού ελάχιστου καθαρού εισοδήματος των άρθρων 28Α-28Δ ΚΦΕ.

δ. Στους κωδικούς 649-650 «Μη εισαχθέντα μερίσματα πλοιοκτητριών εταιρειών πλοίων δεύτερης κατηγορίας κ.λπ. του ν. 27/1975» αναγράφονται τα ποσά των μη εισαχθέντων μερισμάτων αλλοδαπής προέλευσης πλοιοκτητριών εταιρειών πλοίων δεύτερης κατηγορίας του ν. 27/1975, πλοιοκτητριών εταιρειών που φορολογούνται με το άρθρο 26α του ν. 27/1975 και εταιρειών που φορολογούνται με το άρθρο 26δ του ν. 27/1975. Τα μερίσματα της περίπτωσης αυτής απαλλάσσονται από τον φόρο εισοδήματος με βάση τις διατάξεις του ν. 27/1975 και καλύπτουν δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων στην αλλοδαπή ή απόκτησης περιουσιακών στοιχείων στην ημεδαπή, στην περίπτωση που το τίμημα καταβλήθηκε στην αλλοδαπή. Όταν το τίμημα καταβάλλεται στην αλλοδαπή, ενώ το περιουσιακό στοιχείο βρίσκεται στην ημεδαπή, επιλέγεται, κατά την υποβολή της δήλωσης με τη χρήση της διαδικτυακής Υπηρεσίας υποβολής δηλώσεων μέσω της ψηφιακής πύλης myAADE, στη συμπλήρωση των κωδικών του Πίνακα 5.2., η ένδειξη «καταβολή του τιμήματος στην αλλοδαπή».

ε. Κωδικοί 661-662: Αναγράφεται το επίδομα ανεργίας της ΔΥΠΑ, ΓΕΝΕ και πρώην ΕΤΑΠ-ΜΜΕ του φορολογικού έτους 2023. Με βάση τις διατάξεις της περ. στ' της παρ. 2 του άρθρου 14 ΚΦΕ, το επίδομα ανεργίας απαλλάσσεται από τον φόρο, εφόσον το άθροισμα των λοιπών εισοδημάτων του φορολογούμενου δεν υπερβαίνει ετησίως

τις δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ. Εάν δηλώνεται επίδομα ανεργίας στους ανωτέρω κωδικούς και τα λοιπά εισοδήματα του φορολογουμένου (πραγματικό, τεκμαρτό, απαλλασσόμενο ή φορολογούμενο με ειδικό τρόπο) υπερβαίνουν τις δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ, τότε το ποσό του επιδόματος ανεργίας προστίθεται στο φορολογητέο εισόδημά του.

στ. Κωδικοί 431-432: Αναγράφονται τα συνολικά καθαρά κέρδη που αναλογούν στα φυσικά πρόσωπα-εταίρους προσωπικών εταιρειών που τηρούν απλογραφικά βιβλία (Ο.Ε., Ε.Ε., κοινωνίες αστικού δικαίου που ασκούν επιχείρηση ή επάγγελμα, αστικές εταιρείες, κοινοπραξίες, συνεταιρισμοί, ναυτικές εταιρείες του ν. 959/1979, Α΄ 192, ΝΕΠΑ κ.λπ.), μετά την αφαίρεση του φόρου του νομικού προσώπου. Τα εισοδήματα αυτά φορολογούνται μόνο στο όνομα των νομικών προσώπων. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 29 ΚΦΕ εξαντλείται με τον φόρο του νομικού προσώπου η φορολογική υποχρέωση των εταίρων και περαιτέρω δεν πραγματοποιείται παρακράτηση φόρου στα κέρδη που διανέμονται. Τα ποσά των μερισμάτων που λαμβάνουν οι μέτοχοι/εταίροι των επιχειρήσεων οποιασδήποτε νομικής μορφής από τη διανομή των κερδών που προκύπτουν από την εκμετάλλευση των πλοίων του άρθρου 57 του ν. 4646/2019, αναγράφονται στην υποπερ. ii) των κωδικών 299-300 του υποπίνακα Δ1 ακόμη και στην περίπτωση που τηρούν απλογραφικά βιβλία και όχι στους παρόντες κωδικούς.

ζ. Κωδικοί 781-782

αα) Συμπληρώνονται τα ποσά που δεν αποτελούν εισόδημα, εμφανίζεται πίνακας για την ανάλυσή τους ενώ κατά περίπτωση απαιτείται η συμπλήρωση περαιτέρω πληροφοριών απαραίτητων για την διασταύρωση των ποσών που αναγράφονται:

> Πώληση ακινήτου.

> Εφάπαξ καταβαλλόμενη παροχή από ταμεία πρόνοιας και ασφαλιστικούς οργανισμούς του Δημοσίου και επαγγελματικά ταμεία που έχουν συσταθεί με νόμο.

> Διάθεση λοιπών περιουσιακών στοιχείων.

> Εισαγωγή συναλλάγματος από νυν ή πρώην κατοίκους αλλοδαπής.

> Δάνεια.

> Κληρονομίες.

> Δωρεές ή γονικές παροχές χρηματικών ποσών (δωρεοδόχος).

> Κέρδη από λαχεία, ΠΡΟΠΟ, ΛΟΤΤΟ κ.λπ.

> Χρηματική αποζημίωση που καταβάλλεται με βάση τις διατάξεις της παρ. 1 άρθρου 168 του ν. 4001/2011 για την αποκατάσταση ζημιάς ή φθοράς που προκλήθηκε από την εγκατάσταση του αγωγού φυσικού αερίου (σχετ. το ΔΕΑΦ 1019566/5.2.2018 έγγραφο).

> Αποζημίωση για ηθική βλάβη.

> Υποτροφίες που δεν φέρουν τα εννοιολογικά χαρακτηριστικά του εισοδήματος και της παρ. 6 του άρθρου 24 του ν. 4386/2016.

> Υποτροφίες αριστείας και τα βραβεία που χορηγούν ΑΕΙ σύμφωνα με την παρ. 11 του άρθρου 237 και την παρ. 1 του άρθρου 283 του ν. 4957/2022 (Α' 141).

> Επιστροφές καταβεβλημένων κεφαλαίων/δανείων.

> Έκτακτες εφάπαξ οικονομικές ενισχύσεις ευάλωτων προσώπων (παρ. 1, 2 και 5 άρθρου 118 του ν.5072/2023, Α' 198) / έκτακτη οικονομική ενίσχυση μακροχρόνια ανέργων {υπ' αρ. 120578/2022 (Β'6331) κοινή υπουργική απόφαση}.

> Εφάπαξ χρηματική παροχή που καταβάλλεται από τη ΔΥΠΑ σε πρόσωπα που καταρτίζουν Ψηφιακό Ατομικό Σχέδιο Δράσης ύψους 300 ευρώ (παρ. 4 άρθρο 17 του ν. 4921/2022, Α'75).

> Εισπραττόμενα από συζύγους χρηματικά ποσά, δυνάμει του άρθρου 1400 του Α.Κ., λόγω αξίωσης συμμετοχής στα αποκτήματα του γάμου (σχετ. το υπό στοιχεία ΔΕΑΦ 1017570/1.2.2018 έγγραφο).

> Ποσό που προκύπτει από τον πλειστηριασμό κατοικιών, προκειμένου να καλυφθεί το τεκμήριο της ολοσχερούς τοκοχρεωλυτικής απόσβεσης του στεγαστικού δανείου (κωδικοί 727-728 του Πίνακα 5).

> Προνοιακές παροχές ΟΠΕΚΑ σε χρήμα.

> Εξωιδρυματικό επίδομα και κάθε συναφές ποσό που καταβάλλεται σε ειδικές κατηγορίες ατόμων με αναπηρίες, ανεξαρτήτως του φορέα που το χορηγεί.

> Επίδομα γέννησης άρθρα 1 και 10 του ν.4659/2020 (Α' 21).

> Έκτακτη οικονομική ενίσχυση ως αποζημίωση ειδικού σκοπού του άρθρου 79 του ν. 4949/2022 καθώς και το επίδομα εορτών Πάσχα 2023 του άρθρου 92 του ν. 5018/2023 (Α' 25) εργαζομένων στον κλάδο γουνοποιίας, που τέθηκαν σε αναστολή οι συμβάσεις εργασίας τους.

> Ποσά που εισπράχθηκαν εντός του έτους 2023 ως προσωρινό μέτρο ενίσχυσης με τη μορφή επιστρεπτέας προκαταβολής σε επιχειρήσεις που επλήγησαν οικονομικά λόγω της εμφάνισης και διάδοσης του κορωνοϊού.

> Αποζημιώσεις και λοιπές παροχές ειδικού σκοπού που χορηγήθηκαν εξαιτίας των συνεπειών φυσικών καταστροφών, όπως πλημμύρες, σεισμοί και λοιπές θεομηνίες [πλην πρώτης αρωγής για στεγαστική συνδρομή (επισκευή και ανακατασκευή κατοικίας) και για οικοσκευή λόγω φυσικών καταστροφών].

> Ποσά που καταβλήθηκαν εντός του φορολογικού έτους 2023, σε εκμισθωτές ακινήτων λόγω μερικής ή μη καταβολής μισθωμάτων κατ' εφαρμογή των μέτρων για την αντιμετώπιση των συνεπειών του COVID-19 (περ. α' παρ. 2 άρθρου 13 του ν. 4690/2020 - Α'104).

> Λοιπές περιπτώσεις (στις περιπτώσεις αυτές συγκαταλέγονται και ποσά που δεν έχουν τα εννοιολογικά γνωρίσματα του εισοδήματος ήτοι δεν υπάρχει περιοδικότητα και μόνιμη πηγή προέλευσης).

ββ) Ως προς τα ποσά που συμπληρώνονται στον ανωτέρω πίνακα επισημαίνεται ότι:

i) Τα ποσά που έχουν καταβληθεί εντός του φορολογικού έτους 2023 ανεξαρτήτως του χρόνου στο οποίο ανάγονται και τα οποία σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις δεν αποτελούν εισόδημα και αφορούν σε κάθε είδους αποζημιώσεις και παροχές ειδικού σκοπού που χορηγήθηκαν στο πλαίσιο αντιμετώπισης των συνεπειών του κινδύνου διασποράς του COVID-19 ή εξαιτίας των συνεπειών διαφόρων φυσικών καταστροφών (με την επιφύλαξη

της περ. vi) κατωτέρω), δύναται να αποδεικνύονται με κάθε πρόσφορο μέσο.

- ii) Κατά την υποβολή της δήλωσης με τη χρήση της διαδικτυακής Υπηρεσίας υποβολής δηλώσεων μέσω της ψηφιακής πύλης myAADE, κατά τη συμπλήρωση των κωδικών 781-782 της δήλωσης, όταν συμπληρώνονται ποσά που προέρχονται από πώληση ακινήτου, διάθεση λοιπών περιουσιακών στοιχείων, δάνεια, κληρονομίες, δωρεές ή γονικές παροχές χρηματικών ποσών ή λοιπές περιπτώσεις, επιλέγεται αν αυτά εισπράχθηκαν στην ημεδαπή ή την αλλοδαπή και στη συνέχεια αν εισπράχθηκαν στην αλλοδαπή επιλέγεται αν έχουν εισαχθεί ή όχι στην Ελλάδα. Τα ποσά που εισπράχθηκαν στην αλλοδαπή αλλά δεν έχουν εισαχθεί στην Ελλάδα καλύπτουν μόνο δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων στην αλλοδαπή ή δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων στην ημεδαπή στις περιπτώσεις που το τίμημα καταβλήθηκε στην αλλοδαπή.
- iii) Επιστροφή καταβεβλημένων κεφαλαίων/δανείων κλπ. μπορεί να συμπληρωθεί μόνο όταν το έτος που καταβλήθηκαν τα ποσά, υπάγονταν σε τεκμήριο. Συγκεκριμένα, μπορεί να δηλωθεί επιστροφή εταιρικού ή Μετοχικού Κεφαλαίου ή χρηματικού ποσού δανείου που επιστρέφεται από τον δανειολήπτη, μόνο εφόσον τα έτη που καταβλήθηκαν αυτά τα ποσά (ως καταβεβλημένο κεφάλαιο για αγορά επιχείρησης, σύσταση ή συμμετοχή σε αύξηση κεφαλαίου, για αγορά χρεογράφων, για χορήγηση δανείων προς οποιονδήποτε), αποτελούσαν δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων και είχαν δηλωθεί ορθά και συνεπώς είχαν ληφθεί υπόψη κατά τον προσδιορισμό του εισοδήματος του έτους που καταβλήθηκαν. Σε αντίθετη περίπτωση, κάθε ποσό που καταβλήθηκε για την απόκτησή τους μειώνει τα ποσά αυτά και αναγράφεται μόνο η τυχόν διαφορά που προκύπτει. Στην περίπτωση πώλησης μετοχών εντός του εξεταζόμενου φορολογικού έτους, αναγράφεται το ποσό που αντιστοιχεί στην επιστροφή του επενδεδυμένου κεφαλαίου, υπό την προϋπόθεση ότι αυτές αποκτήθηκαν από 1.1.2014 και μετά, ενώ το τυχόν κέρδος, το οποίο αποτελεί εισόδημα, αναγράφεται είτε στον υποπίνακα 4Ε (αν φορολογείται) είτε στον Πίνακα 6 (αν δεν φορολογείται) κατά περίπτωση. Το ίδιο ισχύει και για τα μικτά ασφαλιστικά συμβόλαια τα οποία είναι συνδεδεμένα με επενδύσεις, όπου κατά τη λήξη τους ή την πρόωρη εξαγορά τους,

δύναται να χρησιμοποιηθεί για κάλυψη τεκμηρίου, μόνο το μέρος του επιστραφέντος επενδεδυμένου κεφαλαίου που αναλογεί σε κεφάλαιο που καταβλήθηκε μετά την 1.1.2018 (ημερομηνία έναρξης ισχύος της διάταξης που ορίζει ότι οι καταβολές για ασφαλιστικά επενδυτικά συμβόλαια, κατά το μέρος που αποτελούν επενδυτικό προϊόν, υπάγονται σε τεκμήριο απόκτησης) και συνεπώς να αναγραφεί στους κωδικούς 781-782, καθόσον μόνο ποσά που αποτελούσαν δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων, είχαν ληφθεί υπόψη κατά τον προσδιορισμό του εισοδήματος του έτους που καταβλήθηκαν και είχαν δηλωθεί ως τεκμήριο όταν καταβλήθηκαν, μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την κάλυψη τεκμηρίων κατά την επιστροφή τους.

Ομοίως, δύναται να περιληφθεί στους κωδικούς αυτούς και το ποσό φόρου που τυχόν επιστράφηκε σε φορολογούμενο, ως αχρεωστήτως καταβληθέν, ενώ είχε δηλωθεί και συμπεριληφθεί στις δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων του φορολογικού έτους που καταβλήθηκε.

- iv) Οι προνοιακές παροχές ΟΠΕΚΑ σε χρήμα που χορηγούνται σε άτομα με αναπηρία (σχετ. υπό στοιχεία Ε.2077/2020), σε ανασφάλιστους υπερήλικες και το μηνιαίο χρηματικό βοήθημα που χορηγείται σε ομογενείς πρόσφυγες, μπορούν να καλύψουν τεκμήρια και να αναγραφούν στους κωδικούς 781-782 χρησιμοποιώντας ως αποδεικτικό στοιχείο οποιοδήποτε πρόσφορο μέσο.
- v) Δεν αναγράφονται στους κωδικούς αυτούς, συνεπώς δεν καλύπτουν τεκμήρια, τα ποσά που χορηγήθηκαν αποκλειστικά και μόνο για την κάλυψη συγκεκριμένων και ειδικών αναγκών του φορολογούμενου, όπως ενδεικτικά είναι τα έξοδα κηδείας της περίπτωσης γ' του άρθρου 4 του ν.4520/2018, ή η παροχή της περίπτωσης θ' του άρθρου 4 του ν.4520/2018 (η χορήγηση ασφαλιστικής ικανότητας σε ορισμένους μοναχούς, κληρικούς κ.λπ).
- vi) Στις αποζημιώσεις και λοιπές παροχές ειδικού σκοπού που χορηγήθηκαν εξαιτίας των συνεπειών διαφόρων φυσικών καταστροφών, δεν περιλαμβάνονται τα ποσά που καταβλήθηκαν εντός του έτους 2023 έναντι πρώτης αρωγής για στεγαστική συνδρομή (επισκευή και ανακατασκευή κατοικίας) λόγω φυσικών

καταστροφών κατ' εφαρμογή των διατάξεων των ν. 4824/2021 (Α' 156), 4839/2021 (Α' 181) και των άρθρων 24Α και 24Β του ν. 4797/2021 (Α' 66) και λοιπών ειδικών διατάξεων, καθώς τα ποσά που δαπανώνται για επισκευή και ανακατασκευή κατοικίας κατά την έννοια των ανωτέρω διατάξεων από τους δικαιούχους δεν αποτελούν τεκμήριο απόκτησης εισοδήματος του άρθρου 32 ΚΦΕ. Δεν περιλαμβάνονται επίσης ποσά που δόθηκαν για αντιμετώπιση συγκεκριμένων αναγκών και αύξησης λειτουργικού κόστους ατομικών επιχειρήσεων (ενδεικτικά Fuel Pass, Samos και Evia Pass, Power Pass, αποζημίωση ειδικού σκοπού εκμεταλλευτών και οδηγών ταξί, έκτακτη επιχορήγηση επιχειρήσεων πληγείσων από τον πόλεμο στην Ουκρανία, οικονομική ενίσχυση προγράμματος «Τουρισμός για όλους»). Ομοίως δεν περιλαμβάνονται και τα ποσά που καταβλήθηκαν με τις ίδιες διατάξεις ως πρώτη αρωγή για αποζημίωση οικοσκευής, καθώς δεν αφορούν σε δαπάνες που αποτελούν τεκμήριο απόκτησης εισοδήματος του άρθρου 32 ΚΦΕ. Τα ανωτέρω ποσά, δεδομένου ότι δεν αποτελούν εισόδημα δεν αναγράφονται σε οποιοδήποτε κωδικό του Εντύπου Ε1.

η. Κωδικοί 783-784: Δηλώνεται μόνο το τυχόν υπόλοιπο αχρησιμοποίητο μέρος των ποσών που είχαν ενταχθεί στις διατάξεις των άρθρων 38 του ν. 3259/2004 (Α' 149) και 18 του ν. 3842/2010 (Α' 58), το οποίο χρησιμοποιήθηκε κατά το εξεταζόμενο έτος. Οι φορολογούμενοι που θα δηλώσουν ποσά στους κωδικούς αυτούς, δύνανται να οδηγηθούν στις αρμόδιες για την παραλαβή της δήλωσης υπηρεσίες για έλεγχο. Οι κωδικοί αυτοί χρησιμοποιούνται μόνο για κάλυψη δαπανών απόκτησης περιουσιακών στοιχείων.

θ. Κωδικοί 787-788: Ανάλωση κεφαλαίου που ήδη φορολογήθηκε ή απαλλασσόταν από τον φόρο.

ι. Οι κωδικοί 423-424 προσυμπληρώνονται με το ποσό εισοδήματος που προσδιορίστηκε κατά την άσκηση δικαιωμάτων προαίρεσης εντός του 2023 στο πλαίσιο υφιστάμενης ή παρελθούσας εργασιακής σχέσης, καθώς και την αξία των μετοχών που χορηγήθηκαν δωρεάν εντός του 2023 στο πλαίσιο προγραμμάτων διάθεσης μετοχών, στα οποία τίθεται ως προϋπόθεση η επίτευξη συγκεκριμένων στόχων ή η επέλευση συγκεκριμένου γεγονότος. Οι κωδικοί προσυμπληρώνονται, για πληροφοριακούς λόγους, με βάση την ηλεκτρονική πληροφόρηση που θα λάβει η ΑΑΔΕ από τις εταιρείες,

αλλά δεν θα συμμετέχουν στην εκκαθάριση, καθόσον τελεί υπό αίρεση το πότε και πώς θα φορολογηθεί το προσδιοριζόμενο κατά περίπτωση εισόδημα (σχετ. Ε. 2208/2020 εγκύκλιος).

ια. Στους κωδικούς 429-430 «Λοιπά πληροφοριακά στοιχεία - χρηματικά ποσά που δεν μειώνουν την ετήσια δαπάνη», αναγράφονται χρηματικά ποσά τα οποία έχουν εισπραχθεί, αλλά με βάση τις ισχύουσες διατάξεις δεν καλύπτουν τεκμήρια. Ποσά που δεν αποτελούν εισόδημα αναγράφονται προαιρετικά. Τα ποσά που αναγράφονται πρέπει να αποδεικνύονται με τα κατάλληλα δικαιολογητικά, κατά περίπτωση. Στους κωδικούς αυτούς δύναται να αναγραφεί το επίδομα αλλοδαπής της περ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 14 του ΚΦΕ, το οποίο δεν καλύπτει τεκμήρια, διότι χορηγείται αποκλειστικά και μόνο για να ανταποκριθούν οι δημόσιοι λειτουργοί που υπηρετούν στο εξωτερικό, κατά τη ρητή διάταξη του νόμου, στην ανάγκη διαβίωσης στην αλλοδαπή χώρα και συνεπώς έχει αποζημιωτικό χαρακτήρα και χορηγείται για κάλυψη συγκεκριμένων δαπανών, στις οποίες αυτοί υποβάλλονται εξαιτίας της υπηρεσίας που τους έχει ανατεθεί. Στους ίδιους κωδικούς αναγράφονται και τα ποσά που καταβάλλονται ως αποζημίωση των εξόδων παράστασης που χορηγείται με τις διατάξεις της παρ. Α6 του άρθρου 30 και της παρ. Α6 του άρθρου 33 του ν. 3205/2003, στους δικαστές που φέρουν βαθμό Προέδρου, Αντιπροέδρου και Συμβούλου Επικρατείας ή αντίστοιχους και στα μέλη του κύριου προσωπικού του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους που φέρουν το βαθμό του Προέδρου, Αντιπροέδρου και Συμβούλου, αντίστοιχα (σχετ υπό στοιχεία Ε.2087/2021).

ιβ. Στους κωδικούς 435-436 «Μη εισαχθέντα μερίσματα και μη εισαχθείσα υπεραξία από πώληση μετοχών πλοιοκτητριών εταιρειών που υπάγονται στον ν. 4607/2019», αναγράφονται τα μερίσματα και η μη εισαχθείσα υπεραξία από πώληση μετοχών, πλοιοκτητριών εταιρειών ή εταιρειών χαρτοφυλακίου αυτών, ναυλωτριών εταιρειών υπό γυμνή ναύλωση πλοίων ή μισθωτριών εταιρειών πλοίων υπό χρηματοδοτική μίσθωση που υπάγονται στο νέο Συνυποσχετικό οικειοθελούς παροχής ανάμεσα στο Ελληνικό Δημόσιο και τη ναυτιλιακή κοινότητα, αόριστης χρονικής διάρκειας που κυρώθηκε με το άρθρο 56 του ν. 4607/2019, όπως τροποποιήθηκε με την Πρόσθετη Πράξη του νέου Συνυποσχετικού που κυρώθηκε με το άρθρο 6 του ν. 5000/2022, αλλά δεν έχουν εισαχθεί στην Ελλάδα. Τα

ποσά αυτά απαλλάσσονται από τον φόρο εισοδήματος με βάση τις διατάξεις του ν.27/1975 και καλύπτουν δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων στην αλλοδαπή ή απόκτησης περιουσιακών στοιχείων στην ημεδαπή, στην περίπτωση που το τίμημα καταβλήθηκε στην αλλοδαπή. Όταν το τίμημα καταβάλλεται στην αλλοδαπή, ενώ το περιουσιακό στοιχείο βρίσκεται στην ημεδαπή, επιλέγεται, κατά την υποβολή της δήλωσης με τη χρήση της διαδικτυακής Υπηρεσίας υποβολής δηλώσεων μέσω της ψηφιακής πύλης myAADE, στη συμπλήρωση των κωδικών του Πίνακα 5.2, η ένδειξη «καταβολή του τιμήματος στην αλλοδαπή».

ιγ. Για τη δήλωση της κατοικίας προσώπων που διαμένουν σε διαμερίσματα που έχουν εκμισθωθεί από υπεργολάβους της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ (π.χ. ΜΚΟ, Δήμοι κ.λπ.), δηλαδή πολιτών τρίτων χωρών που αιτούνται ή/και λαμβάνουν διεθνή προστασία και εντάσσονται σε προγράμματα παροχής προσωρινής στέγασης ή/και οικονομικού βοηθήματος που πραγματοποιούνται από την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, συμπληρώνεται, εφόσον υφίσταται υποχρέωση βάσει των σχετικών διατάξεων του ΚΦΕ, η ένδειξη «φιλοξενία», καθώς και ο κωδικός 801 με τον ΑΦΜ του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας που έχει εκμισθώσει το εκάστοτε διαμέρισμα. Ευνόητο είναι ότι εν προκειμένω δεν τίθεται θέμα αποδοχής της φιλοξενίας από την πλευρά του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας, καθόσον δεν υποχρεούνται σε υποβολή εντύπου Ε1. Στην περίπτωση που οι επωφελούμενοι των σχετικών προγραμμάτων φιλοξενούνται σε Ανοιχτή Δομή Προσωρινής Υποδοχής (containers), συμπληρώνουν στον Πίνακα 6 του εντύπου Ε1 την ένδειξη «σκηνίτης».

ιδ. Στις στήλες των πινάκων των περ. 9, 10 και 11 με τίτλο «Αριθμός Δήλωσης Μίσθωσης», συμπληρώνεται ο αριθμός της Δήλωσης Πληροφοριακών Στοιχείων Μίσθωσης Ακίνητης Περιουσίας της αντίστοιχης σύμβασης μίσθωσης και στη στήλη του πίνακα της περ. 10 με τίτλο «Αριθμός παροχής ρεύματος», συμπληρώνεται ο αριθμός της παροχής ρεύματος της μισθωμένης κατοικίας των εξαρτώμενων τέκνων που σπουδάζουν στο εσωτερικό. Οι κωδικοί 818, 820 και 822 συμπληρώνονται σε περίπτωση που στη συγκεκριμένη μίσθωση έχει συμβληθεί ο/η σύζυγος/ΜΣΣ ή αυτή αφορά σε κατοικία εξαρτώμενου τέκνου που δεν έχει αποκτήσει από κοινού με τον/την υπόχρεο.

ιε. Στις περιπτώσεις έγγαμων φορολογούμενων που έχουν γνωστοποιήσει την επιλογή τους για υποβολή χωριστής δήλωσης και ο ένας εκ των δύο συζύγων δεν έχει ποσοστό συνιδιοκτησίας στην κύρια κατοικία, είτε είναι ιδιόκτητη, είτε δωρεάν παραχωρημένη, ούτε συμμετέχει ως μισθωτής στη μισθωμένη κύρια κατοικία, συμπληρώνει τον κωδικό 801 με τον ΑΦΜ του συζύγου και τον κωδικό 092 που αφορά στη φιλοξενία, επιλέγοντας, κατά την υποβολή της δήλωσης με χρήση της διαδικτυακής Υπηρεσίας, την ένδειξη που έχει προστεθεί «συνοίκηση με σύζυγο».

ΠΙΝΑΚΑΣ 7 (ΔΑΠΑΝΕΣ ΚΑΙ ΠΟΣΑ ΠΟΥ ΑΦΑΙΡΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ Η΄ΑΠΟ ΤΟΝ ΦΟΡΟ)

43. α) Στους κωδικούς 049-050 «Δαπάνη αγοράς αγαθών και παροχής υπηρεσιών με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής», αναγράφεται το ποσό δαπανών που πραγματοποιήθηκαν με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής για την αγορά αγαθών και υπηρεσιών και μέχρι το απαιτούμενο, σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 15 και την παρ. 4 του άρθρου 40 ΚΦΕ.

- i) Ο φορολογούμενος απαιτείται να έχει πραγματοποιήσει τις δαπάνες αυτές στην ημεδαπή ή σε κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ε.Ο.Χ. και να τις έχει εξοφλήσει με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής ημεδαπής ή αλλοδαπής προέλευσης, όπως ενδεικτικά κάρτες και μέσα πληρωμής με κάρτες [χρεωστικές ή πιστωτικές κάρτες, προπληρωμένες κάρτες (prepaid cards)], πληρωμή μέσω λογαριασμού πληρωμών Παροχών Υπηρεσιών Πληρωμών του ν. 4537/2018 (μεταφορά πίστωσης, εντολές άμεσης χρέωσης, πάγιες εντολές, τραπεζικές ή ταχυδρομικές επιταγές), μέσω ηλεκτρονικής τραπεζικής (e-banking), ηλεκτρονικού πορτοφολιού (e-wallet), paypal κ.λπ. καθώς και η καταβολή μετρητών προς Παρόχους Υπηρεσιών Πληρωμών του ν.4537/2018 (σε γκισέ ή σε μηχανήμα easy-pay).**
- ii) Οι δαπάνες αγοράς αγαθών και λήψης υπηρεσιών που συμπληρώνονται στους εν λόγω κωδικούς είναι αυτές που ορίζονται με την περίπτωση δ΄ της παρ. 6 του άρθρου 15 ΚΦΕ και την υπό στοιχεία Α.1163/2020 (Β΄3119) απόφαση Υφυπουργού Οικονομικών .**
- iii) Το ελάχιστο απαιτούμενο ποσό των δαπανών προσδιορίζεται σε ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%) του πραγματικού**

εισοδήματος, που προέρχεται από μισθωτή εργασία και συντάξεις, επιχειρηματική δραστηριότητα και ακίνητη περιουσία και μέχρι είκοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ δαπανών. Ως πραγματικό εισόδημα επί του οποίου υπολογίζεται το ελάχιστο απαιτούμενο ποσό δαπανών είναι κάθε εισόδημα που εμπίπτει στις ως άνω κατηγορίες εισοδημάτων ανεξάρτητα από το γεγονός ότι φορολογείται αυτοτελώς ή με την κλίμακα της παρ. 1 του άρθρου 15 ΚΦΕ ή με την κλίμακα της παρ. 4 του άρθρου 40 ΚΦΕ ή απαλλάσσεται του φόρου.

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ.5 του άρθρου 28Α ΚΦΕ, το οποίο προστέθηκε με το άρθρο 15 του ν.5073/2023 (Α΄204), το εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα που λαμβάνεται υπόψη για την εφαρμογή της περ. β) της παρ. 6 του άρθρου 15 του ΚΦΕ δεν μπορεί να υπολείπεται του ελάχιστου ποσού καθαρού εισοδήματος που προσδιορίζεται με τα άρθρα 28Α έως 28Δ.

Στην περίπτωση που οι δαπάνες, που έχουν πραγματοποιηθεί εντός του φορολογικού έτους 2023 και αφορούν σε καταβολές φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων και ΕΝΦΙΑ (ανεξαρτήτως του χρόνου βεβαίωσης αυτών), δανειακές υποχρεώσεις προσωπικές ή επαγγελματικές προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό) και για ενοίκια, υπερβαίνουν το εξήντα τοις εκατό (60%) του πραγματικού εισοδήματος, τότε το απαιτούμενο ποσοστό δαπανών περιορίζεται στο είκοσι τοις εκατό (20%), υπό την προϋπόθεση ότι οι ανωτέρω δαπάνες έχουν καταβληθεί με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής. Στα ενοίκια περιλαμβάνεται το ποσό που καταβάλλεται για ενοίκιο κύριας ή/και δευτερεύουσας κατοικίας του φορολογούμενου, επαγγελματικής στέγης, καθώς και το ποσό που καταβάλλεται για ενοίκιο κατοικίας των εξαρτώμενων τέκνων του που φοιτούν σε άλλη πόλη.

Για τον φορολογούμενο του οποίου είναι κατασχεμένοι ένας ή περισσότεροι λογαριασμοί, πλην του ακατάσχετου λογαριασμού του ν. 4254/2014 (Α' 85), μέχρι την 31η Δεκεμβρίου του οικείου φορολογικού έτους, το όριο δαπανών περιορίζεται στις πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ δαπανών.

iv) Στον υπολογισμό του πραγματικού εισοδήματος δεν περιλαμβάνεται το ποσό της διατροφής που δίδεται από τον φορολογούμενο στον/στην διαζευγμένο-η σύζυγο ή σε μέρος

συμφώνου συμβίωσης ή/και σε εξαρτώμενο τέκνο του, εφόσον αυτό καταβάλλεται με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής, καθώς και το εισόδημα που προκύπτει από την προστιθέμενη διαφορά τεκμηρίων της παρ. 1 του άρθρου 34 ΚΦΕ.

Επίσης, δεν υπολογίζονται στο πραγματικό εισόδημα από μισθωτή εργασία-συντάξεις και επιχειρηματική δραστηριότητα, η αποζημίωση της παρ. 3 του άρθρου 15 του ΚΦΕ, το ασφάλισμα της παρ. 4 του άρθρου 15 του ΚΦΕ, το επίδομα εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης ανέργων, καθώς και το επίδομα αναζήτησης εργασίας στο πλαίσιο δράσεων συμβουλευτικής (παρ. 5 άρθρου 64 ν.4756/2020), η αγροτική επιδότηση πρόωρης συνταξιοδότησης, η είσπραξη ασφαλιστικής αποζημίωσης ή οικονομικής ενίσχυσης λόγω διάλυσης αλιευτικού σκάφους, καθώς και οι έκτακτες αποζημιώσεις, αμοιβές, επιχορηγήσεις και οικονομικές ενισχύσεις που χορηγήθηκαν στο πλαίσιο αντιμετώπισης των συνεπειών του κινδύνου διασποράς του COVID-19 και αποτελούν εισόδημα.

v) Οι κωδικοί 049-050 προσυμπληρώνονται προς διευκόλυνση των φορολογουμένων, από την ΑΑΔΕ με δυνατότητα μεταβολής από τους φορολογούμενους. Η ΑΑΔΕ αναρτά την ηλεκτρονική πληροφόρηση που έχει στη διάθεσή της και οι φορολογούμενοι έχοντας οι ίδιοι το βάρος της απόδειξης, αναγράφουν διαφορετικά ποσά εφόσον πληρούν τις απαιτούμενες προϋποθέσεις. Δαπάνες οι οποίες έχουν μεν εξοφληθεί με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής, αλλά δεν περιλαμβάνονται στην αναρτώμενη πληροφόρηση, συμπεριλαμβάνονται εφόσον πληρούν τις ίδιες προϋποθέσεις και αποδεικνύονται από τον φορολογούμενο με κάθε πρόσφορο μέσο.

vi) Σε περίπτωση που κάποια από τα δικαιολογητικά που αφορούν δαπάνες αγοράς αγαθών και λήψης υπηρεσιών που πραγματοποιήθηκαν με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής, έχουν κατατεθεί στον εργοδότη του φορολογούμενου ή στο ασφαλιστικό ταμείο/ασφαλιστική εταιρεία που είναι ασφαλισμένος, προκειμένου να αποζημιωθεί για την πραγματοποίηση αυτών των δαπανών, λαμβάνεται υπόψη μόνο το τυχόν μέρος της δαπάνης που επιβαρύνθηκε ο ίδιος ο φορολογούμενος. Ενδεικτικά παραδείγματα τέτοιων δαπανών αποτελούν οι φαρμακευτικές δαπάνες, οι δαπάνες για την αγορά ορθοπεδικών ειδών (νάρθηκες, κηδεμόνες, υποδήματα κ.λπ.),

αναλώσιμων νοσηλευτικών υλικών, αναπηρικών βοηθητικών οργάνων (πατερίτσες, αναπηρικά αμαξίδια, στρώματα κατάκλισης κ.λπ.), ειδικών μηχανημάτων (νεφελοποιητές, συσκευές αναρρόφησης, φιάλες οξυγόνου κ.λπ.), οι δαπάνες για έξοδα μετακίνησης και διαμονής των ασφαλισμένων, οι δαπάνες για νοσήλια, οι δαπάνες για βρεφονηπιακούς σταθμούς κ.λπ., όταν δεν καλύπτονται στο σύνολό τους από εργοδότες, ασφαλιστικά ταμεία και ασφαλιστικές εταιρείες, οι οποίες δύναται να χρησιμοποιηθούν από τους φορολογούμενους, υπό την προϋπόθεση ότι δεν αποτελούν δαπάνες που εκπίπτουν με βάση άλλη φορολογική διάταξη. Προκειμένου να ληφθούν αυτά τα ποσά υπόψη, απαιτείται βεβαίωση του εργοδότη ή του ασφαλιστικού ταμείου ή της ασφαλιστικής εταιρείας, η οποία εκδίδεται κατόπιν αίτησης του φορολογούμενου και από την οποία να προκύπτουν τα ακόλουθα:

- αα) Τα στοιχεία του προσώπου για το οποίο καταβλήθηκε η δαπάνη, ββ) το συνολικό ποσό της δαπάνης, για το οποίο υποβλήθηκαν δικαιολογητικά, γγ) το ποσό της δαπάνης που καλύφθηκε από τον εργοδότη ή το ασφαλιστικό ταμείο ή την ασφαλιστική επιχείρηση και
- δδ) το υπόλοιπο ποσό της δαπάνης με το οποίο επιβαρύνεται ο φορολογούμενος.

Στην περίπτωση που η βεβαίωση εκδοθεί κατά το επόμενο έτος από το έτος που κατεβλήθησαν οι δαπάνες, είτε υποβάλλεται τροποποιητική δήλωση βάσει του άρθρου 23 ΚΦΔ για το έτος που κατεβλήθησαν είτε δηλώνονται για να εκπέσουν στο έτος χορήγησης της βεβαίωσης. Μετά την κατάργηση του άρθρου 18 ΚΦΕ, οι ιατρικές δαπάνες δεν μειώνουν τον φόρο (υπό στοιχεία ΠΟΛ.1112/2017 εγκύκλιος), αλλά οι εν λόγω δαπάνες δηλώνονται μαζί με τις λοιπές δαπάνες του φορολογούμενου στους κωδικούς 049-050 (υπό στοιχεία Α.1163/2020 απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών).

- vii) Επίσης, σε περίπτωση κοινής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος εγγάμων, όπου καλύπτεται το απαιτούμενο ποσό δαπανών από οποιονδήποτε εκ των δυο συζύγων ή μερών συμφώνου συμβίωσης, το τυχόν πλεονάζον ποσό δύναται, κατά τον προσδιορισμό του φόρου εισοδήματος, να μεταφερθεί στον άλλο σύζυγο ή στο άλλο μέρος συμφώνου συμβίωσης για τυχόν κάλυψη του ελάχιστου απαιτούμενου ποσού δαπανών. Ακόμη στην ίδια ως

άνω περίπτωση, όταν ένας εκ των δυο συζύγων ή μερών συμφώνου συμβίωσης ανήκει στα πρόσωπα των περιπτώσεων για τα οποία δεν απαιτείται η πραγματοποίηση δαπανών με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής και εφόσον πραγματοποιεί δαπάνες με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής, τότε το δηλωθέν ποσό των δαπανών του δύναται κατά τον προσδιορισμό του φόρου να μεταφερθεί στον άλλο σύζυγο ή στο άλλο μέρος συμφώνου συμβίωσης για τυχόν κάλυψη του ελάχιστα απαιτούμενου ποσού δαπανών.

- vii) Εάν το δηλωθέν ποσό δαπανών με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής υπολείπεται του απαιτούμενου ποσού δαπανών, ο φόρος που προκύπτει κατά την εφαρμογή της κλίμακας της παρ. 1 του άρθρου 15 ή της παρ. 4 του άρθρου 40 ΚΦΕ, κατά περίπτωση, προσαυξάνεται κατά το ποσό που προκύπτει από τη θετική διαφορά μεταξύ του απαιτούμενου και του δηλωθέντος ποσού δαπανών με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής, πολλαπλασιαζόμενης με συντελεστή είκοσι δύο τοις εκατό (22%).
- ix) Στο ποσό των δαπανών που αναγράφεται στους κωδικούς αυτούς περιλαμβάνονται και αναγράφονται διακριτά σε σχετικό πίνακα, κατά την υποβολή της δήλωσης με τη χρήση της διαδικτυακής Υπηρεσίας Υποβολής Δηλώσεων μέσω της ψηφιακής πύλης myAADE:
- αα) Οι δαπάνες λήψης υπηρεσιών που πραγματοποιούνται με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής και ανήκουν σε ορισμένες υποκατηγορίες δαπανών της Ομάδας 6 (Υγεία) του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (Δ.Τ.Κ.) της ΕΛ.ΣΤΑΤ., όπως αυτές καθορίστηκαν με το άρθρο 1 της υπό στοιχεία 35565 ΕΞ 2022/2022 απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού και του Υφυπουργού Οικονομικών (Β' 1369) και σύμφωνα με τη διάταξη του τελευταίου εδαφίου της περ. δ) της παρ. 6 του άρθρου 15 ΚΦΕ (όπως προστέθηκε από την παρ. 1 του άρθρου 50 του ν. 4876/2021), ειδικά για τα φορολογικά έτη 2022 έως και 2025, υπολογίζονται στο διπλάσιο της αξίας τους για την κάλυψη του απαιτούμενου ποσού δαπανών και
- αβ) Οι δαπάνες λήψης υπηρεσιών που πραγματοποιούνται με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής των Ομάδων 4 (Στέγαση), 5 (Υπηρεσίες), 7 (Μεταφορές), 9 (Αναψυχή, πολιτιστικές δραστηριότητες), 10 (Εκπαίδευση), 12 (Υπηρεσίες) της περ. δ)

της παρ. 6 του άρθρου 15 του ΚΦΕ (όπως προστέθηκε από την παρ. 3 του άρθρου 50 του ν. 4876/2021), όπως αυτές καθορίστηκαν με το άρθρο 2 της ως άνω υπό στοιχεία 35565 ΕΞ 2022/2022 απόφασης, για τις οποίες, ειδικά για τα φορολογικά έτη 2022 έως και 2025, σύμφωνα με την περ. α) της παρ. 7 του άρθρου 15 του ΚΦΕ, αφαιρείται αναλογικά ποσό ίσο με το τριάντα τοις εκατό (30%) των δαπανών από το φορολογητέο εισόδημα του φυσικού προσώπου από μισθωτή εργασία και συντάξεις, επιχειρηματική δραστηριότητα και ακίνητη περιουσία, αποκλειστικά και μόνο για τον υπολογισμό του φόρου εισοδήματος. Το αφαιρούμενο ποσό εισοδήματος δεν υπερβαίνει το συνολικό πραγματικό εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις, επιχειρηματική δραστηριότητα και ακίνητη περιουσία του φυσικού προσώπου και περιορίζεται μέχρι και το ύψος του ποσού των πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ ετησίως συνολικά για τα ως άνω εισοδήματα. Οι δαπάνες της παρούσας περίπτωσης αφορούν αποκλειστικά τον φορολογούμενο και δεν δύναται το τυχόν πλεονάζον ποσό να χρησιμοποιηθεί από τον άλλο σύζυγο ή μέρος συμφώνου συμβίωσης και λαμβάνονται υπόψη και για την εφαρμογή της περ. β) της παρ. 6 του άρθρου 15 του ν. 4172/2013. Ειδικά οι δαπάνες της παρούσας περίπτωσης που αφορούν στις υπηρεσίες επισκευής και συντήρησης κατοικίας, δεν αναγράφονται όταν για το φυσικό πρόσωπο έχουν τύχει εφαρμογής, μέσα στο φορολογικό έτος 2023, οι διατάξεις του άρθρου 39B του ΚΦΕ.

β) Στους κωδικούς 059-060 όπου αναγράφονται οι δωρεές χρηματικών ποσών που προβλέπονται στο άρθρο 19 του ΚΦΕ, αναγράφονται και ποσά που έχουν καταβληθεί μέσω ebanking ή οποιουδήποτε άλλου ηλεκτρονικού μέσου πληρωμών, εφόσον αυτό αποδεικνύεται από την κίνηση του τραπεζικού λογαριασμού του καταβάλλοντα ή από οποιοδήποτε άλλο δικαιολογητικό εκδώσει το πιστωτικό ίδρυμα. Ομοίως, δύναται να αναγράφονται και τα χρηματικά ποσά των δωρεών που έχουν καταβληθεί μέσω ΕΛΤΑ και κατατίθενται στα καταστήματα των Ελληνικών Ταχυδρομείων (ΕΛΤΑ) υπέρ φορέων της υπό στοιχεία ΠΟΛ 1010/2014 απόφασης (Β' 4). Από το φορολογικό έτος 2020 και εξής επί των ανωτέρω δωρεών αναγνωρίζεται προς έκπτωση από τον φόρο ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%), εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις της παρ. 1 του άρθρου 19 ΚΦΕ. Για την απόδειξη της καταβολής των εν λόγω δωρεών μέσω ΕΛΤΑ

απαιτείται, αντί του γραμματίου είσπραξης του πιστωτικού ιδρύματος που αναφέρεται στην ΠΟΛ 1088/2015 Απόφαση ΓΓΔΕ (Β' 763), αποδεικτικό κατάθεσης που εκδίδεται από τα ΕΛΤΑ στο οποίο θα πρέπει να αναγράφονται ο αριθμός του αποδεικτικού κατάθεσης (αριθμός συναλλαγής), το ποσό της δωρεάς, καθώς και η ημερομηνία κατάθεσης του εν λόγω ποσού. Στους ίδιους κωδικούς αναγράφονται και οι δωρεές σε αθλητικά σωματεία, όπως ορίστηκαν με την υπό στοιχεία Α.1468/2019 απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών.

Στους ανωτέρω κωδικούς συμπληρώνονται και οι δωρεές τροφίμων που πραγματοποιήθηκαν εντός του φορολογικού έτους 2023 προς τους δωρεοδόχους της περ. β' της παρ. 2 του άρθρου 7 του ν.2859/2000 (Α' 248), προκειμένου να διανεμηθούν αποκλειστικά για την εξυπηρέτηση ή την ανακούφιση ευπαθών κοινωνικών ομάδων χωρίς αντάλλαγμα, εφόσον τα αγαθά αυτά δεν θέτουν σε κίνδυνο τη δημόσια υγεία. Οι δωρεές αυτές σε είδος εκπίπτουν από το φόρο κατά ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%). Το συνολικό πόσο της μείωσης του φόρου εισοδήματος δεν μπορεί να υπερβαίνει το πέντε τοις εκατό (5%) του φορολογητέου εισοδήματος.

γ) Στους κωδικούς 077-078 συμπληρώνεται το διπλάσιο ποσό του μισθώματος που καταβλήθηκε για επιχείρηση τριτογενούς τομέα που είναι εγκατεστημένη σε κτήριο της περιοχής «Γεράνι» ή «Μεταξουργείο» του Ιστορικού Κέντρου της Αθήνας, το οποίο εκπίπτει από το φόρο εισοδήματος σύμφωνα με τις διατάξεις των παρ. Β2 των άρθρων 43 και 44 του ν.4030/2011. Η έκπτωση αυτή διενεργείται κάθε χρόνο και κατ' ανώτατο όριο για μια πενταετία από τον χρόνο πρώτης εγκατάστασης {υπό στοιχεία ΠΟΛ 1096/2012 (Β' 1162) κοινή υπουργική απόφαση}. Οι φορολογούμενοι που ωφελούνται του πιο πάνω κινήτρου της έκπτωσης του διπλάσιου μισθώματος που καταβάλλεται από τον φόρο εισοδήματος, οφείλουν να αποστέλλουν στην αρμόδια για την υποβολή της δήλωσης υπηρεσία, με τους προβλεπόμενους τρόπους, τα δικαιολογητικά που ορίζονται στο άρθρο 2 της υπό στοιχεία ΠΟΛ.1096/2012 (Β' 1162) Α.Υ.Ο. μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται η βεβαίωση της Διεύθυνσης Δόμησης του Δήμου Αθηναίων από την οποία να προκύπτει ότι η εγκατάσταση της χρήσης της ασκούμενης δραστηριότητας της επιχείρησης στις περιοχές Γεράνι και Μεταξουργείο του Ιστορικού Κέντρου της

Αθήνας επιτρέπεται από τις ισχύουσες διατάξεις των π.δ. 2/13.7.1994 (Δ'704) και 23.7/19.8.1988 (Δ'616) και είναι μεταξύ των περιλαμβανομένων στην παρ.3 του άρθρου 1 της υπό στοιχεία ΠΟΛ 1096/2012.

- δ) Στους κωδικούς 663-664 αναγράφονται από τα φυσικά πρόσωπα που δεν ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα τα ποσά επένδυσης για παραγωγή οπτικοακουστικού έργου του άρθρου 71Ε ΚΦΕ, οι διατάξεις του οποίου ενσωματώθηκαν στον ΚΦΕ με την παράγραφο 1 του άρθρου 116 του ν. 4549/2018 και τροποποιήθηκαν με το άρθρο 12 του ν. 4704/2020 (υπό στοιχεία Ε. 2189/2020), προκειμένου το ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%) των επιλέξιμων δαπανών να εκπίπτει από το φορολογητέο εισόδημά τους, κατ' αναλογία από την κάθε κατηγορία εισοδήματός τους (σχετ. η υπ' αρ. 31548/10.11.2020 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Επικρατείας και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων και η Ε 2189/2020 εγκύκλιος ΑΑΔΕ).
- ε) Στους κωδικούς 055-056 και 057-058 αναγράφονται τα ποσά δαπάνης για την ιδιωτική χρηματοδότηση πολιτικού κόμματος ή συνασπισμού κομμάτων, καθώς και για την ιδιωτική χρηματοδότηση υποψηφίων ή αιρετών αντιπροσώπων της Βουλής των Ελλήνων και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, αντίστοιχα (άρθρο 8 ν. 3023/2002-Α'146). Σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 19 ΚΦΕ (όπως προστέθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 45 του ν.4472/2017 και τροποποιήθηκε με το άρθρο 17 του ν. 4873/2021), ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) επί των ανωτέρω ποσών που χορηγούνται σε δικαιούχους χρηματοδότησης της περ. ε' της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν.3023/2002, όπως ισχύει, εκπίπτει από τον φόρο, με την προϋπόθεση ότι τα ποσά αυτά υπερβαίνουν στη διάρκεια του φορολογικού έτους τα εκατό (100) ευρώ. Επιπλέον, το συνολικό ποσό των εν λόγω δαπανών δεν μπορεί να υπερβαίνει το πέντε τοις εκατό (5%) του φορολογητέου εισοδήματος του χρηματοδότη και με την επιφύλαξη των παρ. 1, 2 και 5 του άρθρου 8 του ν. 3023/2002.

Η ιδιωτική χρηματοδότηση πολιτικού κόμματος ή συνασπισμού κομμάτων, από το ίδιο πρόσωπο/χρηματοδότη, κατά τη διάρκεια του ίδιου έτους δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το ποσό των είκοσι

χιλιάδων (20.000) ευρώ (μη συμπεριλαμβανομένων στον υπολογισμό του εν λόγω ορίου των ποσών της αποζημίωσης βουλευτών και ευρωβουλευτών και των συντάξεων βουλευτών και ευρωβουλευτών που διατίθενται στα κόμματα ή σε συνασπισμούς κομμάτων). Αντίστοιχα, η χρηματοδότηση υποψηφίου ή/και αιρετού αντιπροσώπου της Βουλής των Ελλήνων και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου από το ίδιο πρόσωπο/χρηματοδότη, κατά τη διάρκεια του ίδιου έτους, δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το ποσό των πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ (άρθρο 8 ν.3023/2002).

Κάθε ποσό χρηματοδότησης προς πολιτικά κόμματα ή συνασπισμούς κομμάτων, καθώς και προς υποψηφίους ή/και αιρετούς αντιπροσώπους της Βουλής των Ελλήνων και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που υπερβαίνει τα 500 ευρώ, διενεργείται υποχρεωτικά μόνο μέσω των τραπεζικών λογαριασμών που τηρούνται από τους δικαιούχους χρηματοδότησης, με ονομαστική κατάθεση. Η χρηματοδότηση με ποσά μικρότερα των ανωτέρω μπορεί να πραγματοποιείται με οποιαδήποτε μέθοδο επιτρέπει τη σύνδεση του προσφερόμενου ποσού με κάποιο φυσικό πρόσωπο το οποίο να μπορεί να ταυτοποιηθεί. Σε περίπτωση χρηματοδότησης χωρίς τραπεζική κατάθεση στους προαναφερθέντες λογαριασμούς εκδίδεται υποχρεωτικά απόδειξη είσπραξης, στην οποία αναγράφεται το ονοματεπώνυμο και ο αριθμός φορολογικού μητρώου ή ο αριθμός δελτίου ταυτότητας του καταθέτοντος προσώπου (άρθρα 7 και 7β ν. 3023/2002).

Τα πρόσωπα που χρηματοδοτούν τους ως άνω δικαιούχους φυσικά πρόσωπα με ποσά άνω των 300 ευρώ ανεξαρτήτως τρόπου χρηματοδότησης, ελέγχονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 32 ΚΦΕ και υποχρεούνται να συμπεριλάβουν το ποσό της χρηματοδότησης στον πίνακα 5.2 (κωδικοί 725-726) της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων.

Για την ιδιωτική χρηματοδότηση εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων του ν.3023/2002, για τον έλεγχο των οικονομικών των πολιτικών κομμάτων και βουλευτών.

στ) Οι κωδικοί 623-624 συμπληρώνονται προκειμένου να γίνει χρήση των κινήτρων φορολογικής απαλλαγής κατ' εφαρμογή των διατάξεων του ν. 3908/2011 (Α' 8) και του ν. 4399/2016 (Α' 117), όπως τροποποιήθηκε με τον ν. 4605/2019 (Α' 67) και να αφαιρεθεί

το ποσό της απαλλαγής από την καταβολή φόρου επιχειρηματικής δραστηριότητας κατά το τρέχον φορολογικό έτος, λόγω πραγματοποίησης παραγωγικών επενδύσεων. Ο τρόπος και οι ιδιαίτερες προϋποθέσεις για την άσκηση του δικαιώματος χρήσης της φορολογικής απαλλαγής και ο υπολογισμός αυτής, ορίζονται στις ανωτέρω διατάξεις και τις σχετικές εφαρμοστικές αποφάσεις (σχετ. οι υπ' αρ. 61239/2020- (Β'2471) και 61238/2020- (Β'2471) κοινές αποφάσεις των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων). Επίσης, οι ως άνω κωδικοί συμπληρώνονται προκειμένου να γίνει χρήση και των κινήτρων φορολογικής απαλλαγής κατ' εφαρμογή των διατάξεων του ν. 4608/2019 (Α'66), του ν. 4864/2021 (Α' 237) και του ν. 4887/2022 (Α'16).

- ζ) Στους κωδικούς 625-626 συμπληρώνονται οι εισφορές κεφαλαίου των επενδυτών («επενδυτικοί άγγελοι/angel investors») που υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 70Α ΚΦΕ όπως προστέθηκε με το άρθρο 49 του ν. 4712/2020 (Α' 146). Από το φορολογητέο εισόδημα του «επενδυτικού αγγέλου» (επενδυτή) εκπίπτει ποσό ίσο με το πενήντα τοις εκατό (50%) του ποσού της εισφοράς κεφαλαίου σε επιχειρήσεις [Ανώνυμες Εταιρείες (ΑΕ), Εταιρείες

Περιορισμένης Ευθύνης (ΕΠΕ) και Ιδιωτικές Κεφαλαιουχικές Εταιρείες (ΙΚΕ) με έδρα την Ελλάδα], που είναι εγγεγραμμένες στο Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, αναλογικά ανά κατηγορία δηλωθέντος εισοδήματος του φορολογικού έτους εντός του οποίου πραγματοποιήθηκε η εισφορά κεφαλαίου [σχετική η αρ. 39937/2021 (Β' 1415) κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων και του Διοικητή της ΑΑΔΕ]. Το ποσό της έκπτωσης υπολογίζεται επιμεριστικά ανά κατηγορία και κατ' αναλογία του δηλωθέντος εισοδήματος. Η έκπτωση δύναται να εφαρμόζεται για εισφορά κεφαλαίου μέχρι του συνολικού ποσού των τριακοσίων χιλιάδων (300.000) ευρώ ανά φορολογικό έτος, οι δε εισφορές αυτές διενεργούνται σε έως τρεις (3), κατά τον μέγιστο αριθμό, διαφορετικές νεοφυείς επιχειρήσεις και μέχρι του ποσού των εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ ανά επιχείρηση. Η έκπτωση από το φορολογητέο εισόδημα του «επενδυτικού αγγέλου» πραγματοποιείται με την αναγραφή του ποσού της εισφοράς κεφαλαίου στη δήλωση φορολογίας εισοδήματος του φορολογικού έτους στο οποίο αυτό καταβλήθηκε, με την προϋπόθεση

η πραγματοποίηση της εισφοράς κεφαλαίου να έχει ολοκληρωθεί μέχρι την καταληκτική ημερομηνία υποβολής της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος. Σε περίπτωση που η εισφορά κεφαλαίου ολοκληρωθεί μετά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος του φορολογικού έτους στο οποίο πραγματοποιήθηκε η καταβολή, η έκπτωση από το φορολογητέο εισόδημα πραγματοποιείται στο φορολογικό έτος που αυτή ολοκληρώθηκε (σχετ. άρθρο 4 της υπ' αρ. 39937/5-4-2021 (Β' 1415) κοινής απόφασης των Υφυπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης και του Διοικητή της ΑΑΔΕ). Το δικαίωμα έκπτωσης από το φορολογητέο εισόδημα, παρέχεται τόσο στους φορολογούμενους που έχουν τη φορολογική τους κατοικία στην ημεδαπή όσο και στους φορολογικούς κάτοικους αλλοδαπής.

η. Στους κωδικούς 627-628 συμπληρώνεται το συνολικό ποσό των δαπανών που έχουν πραγματοποιηθεί εντός του φορολογικού έτους 2023 και αφορούν στη λήψη υπηρεσιών για ενεργειακή, λειτουργική και αισθητική αναβάθμιση κτιρίων του άρθρου 39B ΚΦΕ. Με τις διατάξεις αυτές αναγνωρίζεται στο εξής μείωση από το φόρο εισοδήματος των φυσικών προσώπων, επί του ποσού των δαπανών που αφορούν στη λήψη υπηρεσιών για την αισθητική, λειτουργική και ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων, τα οποία δεν έχουν ήδη ενταχθεί ή δεν θα ενταχθούν σε πρόγραμμα αναβάθμισης κτιρίων και εφόσον οι εν λόγω δαπάνες πραγματοποιούνται με τη χρήση ηλεκτρονικού μέσου πληρωμής ή μέσω παρόχου υπηρεσιών πληρωμών. Οι δαπάνες μειώνουν, ισόποσα κατανεμημένες σε περίοδο τεσσάρων (4) ετών, σε ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40%) του ύψους τους, τον φόρο εισοδήματος των φυσικών προσώπων, μέχρι του αναλογούντος για κάθε φορολογικό έτος φόρου, με ανώτατο συνολικά όριο δαπάνης τις δεκαέξι χιλιάδες (16.000) ευρώ. Αν το ποσό της πίστωσης που δικαιούται ο φορολογούμενος για το οικείο φορολογικό έτος είναι μεγαλύτερο από τον φόρο που αναλογεί, το πλεονάζον ποσό δεν επιστρέφεται, δεν συμψηφίζεται με άλλη φορολογική υποχρέωση, δεν μεταφέρεται και δεν εκπίπτει σε επόμενο φορολογικό έτος ούτε μεταφέρεται προς έκπτωση στον άλλο σύζυγο ή στο έτερο μέρος του συμφώνου συμβίωσης.

Οι «επιλέξιμες δαπάνες» αναγνωρίζονται για τη μείωση του φόρου, εφόσον:

) πραγματοποιούνται από 1/1/2020 έως και 31/12/2024 σε ακίνητα που βρίσκονται στην Ελλάδα και οι σχετικές υπηρεσίες παρέχονται από επιχειρήσεις με φορολογική κατοικία στην Ελλάδα ή που διατηρούν μόνιμη εγκατάσταση στην ημεδαπή και

i) δεν έχουν εκπέσει ως δαπάνη από τα ακαθάριστα έσοδα επιχειρηματικής δραστηριότητας, σύμφωνα με τις διατάξεις του ΚΦΕ.

Το ποσό της μείωσης του φόρου που δικαιούται ο φορολογούμενος υπολογίζεται επί ανώτατου συνολικού ορίου δαπάνης δεκαέξι χιλιάδων (16.000) ευρώ, για όλα τα έτη, ήτοι 2020, 2021, 2022, 2023 και 2024. Το ανώτατο ποσό μείωσης που δικαιούται ο φορολογούμενος ανέρχεται συνολικά στο ποσό των έξι χιλιάδων τετρακοσίων (6.400) ευρώ, κατανεμημένο στο έτος που πραγματοποιείται η δαπάνη ή μέρος αυτής και στα τρία επόμενα έτη (Σχετ. υπό στοιχεία Α. 1090/2021 κοινή υπουργική απόφαση).

Απαραίτητη προϋπόθεση για τη μείωση του φόρου από το ποσό των δαπανών, αποτελεί η απόδειξή τους με νόμιμα παραστατικά του ν. 4308/2014 (Α' 251) και η εξόφλησή τους με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής ή μέσω παρόχου υπηρεσιών πληρωμών. Στα παραστατικά απαιτείται να αναγράφεται διακριτά το ποσό που αφορά στα υλικά που χρησιμοποιήθηκαν σε σχέση με το ποσό που αφορά αποκλειστικά στη λήψη υπηρεσιών, διότι μόνο το μέρος της δαπάνης που αφορά στη λήψη υπηρεσιών εμπίπτει στις εν λόγω διατάξεις.

θ. Στους κωδικούς 629-630 συμπληρώνονται οι δωρεές ή χορηγίες φυσικών προσώπων που δεν ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα προς το Κοινωνικό Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος Α.Ε. (ΚΠΙΣΝ), ή την Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος (ΕΒΕ) ή την Εθνική Λυρική Σκηνή (ΕΛΣ) σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 28 της σύμβασης δωρεάς που κυρώθηκε με το άρθρο δεύτερο του ν.3785/2009. Τα ποσά αυτά εξαιρούνται από τις δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων του άρθρου 32 ΚΦΕ.

ι. Στους κωδικούς 633-634 συμπληρώνεται το ποσό που καταβλήθηκε εντός του φορολογικού έτους 2023 από φορολογούμενους καθηγητές και λέκτορες πλήρους απασχόλησης σε Α.Ε.Ι. που δεν ασκούν ατομικά επιχειρηματική δραστηριότητα, στον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.) του Α.Ε.Ι., κατ' εφαρμογή της διάταξης της περ.

β΄της παρ. 3 του άρθρου 23 του ν. 4009/2011 (Α΄ 195), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 113 παρ.1 ν.4821/2021 (Α΄134) και αφορά στα έτη 2018 και επόμενα. Σύμφωνα με τη διάταξη της περ. ε΄της παρ. 3 του άρθρου 23 του ν. 4009/2011, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 68 παρ.1 ν.4758/2020 (Α΄242) και ισχύει σύμφωνα με την περ. α΄ του άρθρου 485 ν.4957/2022 (Α 141), το ποσό που καταβάλλεται από κάθε υπόχρεο Καθηγητή ή υπηρετούντα λέκτορα για οφειλές του έτους 2018 και εξής εκπίπτει από τη φορολογική δήλωση που υποβάλλεται κατά το επόμενο φορολογικό έτος, επομένως τα ποσά που προσδιορίσθηκαν κατ΄ εφαρμογή της διάταξης της περ. β΄της παρ. 3 του άρθρου 23 του ν. 4009/2011, καταβλήθηκαν το έτος 2023 και αφορούν σε οφειλές των ετών 2018 έως και 2022, αφαιρούνται από τα εισοδήματα όλων των κατηγοριών που θα περιληφθούν στις δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος φορολογικού έτους 2023.

ια. Στους κωδικούς 635-636 αναγράφονται οι χρηματικές δωρεές προς την εταιρεία «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων Α.Ε.», το συνολικό ποσό των οποίων εκπίπτει από το φορολογητέο εισόδημα του δωρητή, αναλογικά, ανά κατηγορία δηλωθέντος εισοδήματος, του φορολογικού έτους εντός του οποίου πραγματοποιήθηκε η δωρεά (άρθρο 72, ν.4914/2022).

ιβ. Στους κωδικούς 063-064 συμπληρώνονται οι χρηματικές δωρεές προς τα κοινωφελή ιδρύματα και τις εγγεγραμμένες Οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών. Για τις δωρεές αυτές, το ποσό του φόρου μειώνεται κατά σαράντα τοις εκατό (40%) επί των ποσών δωρεών προς

τους φορείς αυτούς, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις της παρ.1 του άρθρου 19 του ΚΦΕ. Το συνολικό ποσό των δωρεών στην περίπτωση αυτή δεν μπορεί να υπερβαίνει το σαράντα τοις εκατό (40%) του φορολογητέου εισοδήματος (παρ. 1 αρ. 19 ΚΦΕ).

ΠΙΝΑΚΑΣ 8 (ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΞΑΡΤΩΜΕΝΩΝ ΜΕΛΩΝ ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΩΝ)

44. Για τα εξαρτώμενα μέλη σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 11 του ΚΦΕ (άγαμα τέκνα, ανιόντες, ανήλικοι ορφανοί συγγενείς, αδέρφια με αναπηρία κ.λπ.) η αναγραφή του ΑΦΜ είναι υποχρεωτική και για τα εξαρτώμενα μέλη άνω των 18 ετών, αλλά και για τα

εξαρτώμενα μέλη κάτω των 18, εφόσον τους έχει αποδοθεί ΑΦΜ κατά τον χρόνο υποβολής της δήλωσης.

45. Στον πίνακα αυτό αναγράφεται το όνομα, το επώνυμο, το έτος γέννησης, η σχολή ή το σχολείο, ο ΑΦΜ και ο ΑΔΤ στις περιπτώσεις που έχουν εκδοθεί και ο ΑΜΚΑ. Οι φορολογούμενοι που δεν επιθυμούν να γνωστοποιήσουν τον ΑΜΚΑ των εξαρτώμενων μελών τους, υποβάλλουν τις δηλώσεις τους στην αρμόδια για την παραλαβή τους υπηρεσία, κατά τα αναφερόμενα στην παρ. 1γ του άρθρου 1 της παρούσας. Επίσης συμπληρώνεται και το σχετικό πεδίο, εφόσον συντρέχει περίπτωση, ότι πρόκειται για ανήλικα εξαρτώμενα τέκνα που είναι υπόχρεα σε υποβολή δήλωσης και υποχρεωτικά ο ΑΦΜ του ανήλικου που υποχρεούται να υποβάλει δήλωση.

46. Στην περίπτωση που οι έγγαμοι επιλέξουν να υποβάλλουν χωριστές δηλώσεις και προκειμένου να τύχουν και οι δύο της μείωσης του άρθρου 16 του ΚΦΕ, συμπληρώνουν και οι δύο τον Πίνακα αυτόν.

47. Σε περίπτωση διακοπής της έγγαμης συμβίωσης ή λύσης του γάμου ή του συμφώνου συμβίωσης, τα τέκνα θεωρείται ότι βαρύνουν και τους δύο γονείς, οι οποίοι δικαιούνται την μείωση του φόρου του άρθρου 16 του ΚΦΕ, υπό την προϋπόθεση ότι είναι μισθωτοί ή συνταξιούχοι ή κατ' επάγγελμα αγρότες και το αγροτικό εισόδημά τους είναι μεγαλύτερο από το 50% του συνολικού εισοδήματός τους (Ε.2103/2021 εγκύκλιος).

48. Στον υποπίνακα 1 δηλώνονται διακριτά τα κοινά τέκνα του υπόχρεου και της συζύγου/ΜΣΣ, καθώς και τα τέκνα καθενός εξ αυτών που δεν έχουν αποκτήσει από κοινού (μη κοινά τέκνα).

Ειδικότερα, οι σχετικοί κωδικοί συμπληρώνονται ως εξής:

• στον κωδικό 003 συμπληρώνεται για τον υπόχρεο το σύνολο των τέκνων του, ήτοι τα κοινά τέκνα με τη σύζυγο/ΜΣΣ και τα μη κοινά τέκνα του.

• στους κωδικούς 033 και 004 συμπληρώνονται για τον υπόχρεο και τη σύζυγο/ΜΣΣ αντίστοιχα, τα μη κοινά τέκνα τους.

Για την εφαρμογή της διάταξης της παρ. 1 του άρθρου 16 ΚΦΕ, λαμβάνονται υπόψη για τον υπόχρεο ο κωδ. 003 και για τη σύζυγο/ΜΣΣ αθροιστικά οι κωδ. 004 και 003 αφαιρούμενου του πλήθους των τέκνων του κωδ. 033.

Σε περίπτωση που οι γονείς των τέκνων δεν υποβάλουν από κοινού δήλωση μπορεί να συμπληρώνεται και ο ΑΦΜ του έτερου γονέα.

49. Προκειμένου να δηλωθούν ως εξαρτώμενα μέλη του φορολογούμενου τα πρόσωπα των περ. β), γ), δ) και ε) της παρ. 1 του άρθρου 11 του ΚΦΕ που αποκτούν εισόδημα για το οποίο έχουν υποχρέωση για υποβολή δήλωσης, για τις ανάγκες ορθής εφαρμογής της παρ. 2 του άρθρου 11 ΚΦΕ, απαιτείται να έχει προηγηθεί η υποβολή της δήλωσης των προσώπων αυτών.

ΠΙΝΑΚΑΣ 9 (ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ)

50. Οι κωδικοί 995-996 χρησιμοποιούνται προκειμένου να εφαρμοστεί ο συντελεστής τριάντα τρία τοις εκατό (33%) που προβλέπεται από τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 29 του ΚΦΕ στο εισόδημα από προσαύξηση περιουσίας της παρ. 4 του άρθρου 21. Δηλώσεις με συμπληρωμένα τέτοια ποσά δεν υποβάλλονται με χρήση της διαδικτυακής Υπηρεσίας υποβολής δηλώσεων, καθώς υποβάλλονται μόνο στην αρμόδια για την παραλαβή τους υπηρεσία κατά τα αναφερόμενα στην παρ. 1γ του άρθρου 1 της παρούσας και μόνο από φορολογούμενους που υποβάλλουν αρχικές ή τροποποιητικές δηλώσεις, σύμφωνα με τις διατάξεις της περ. δ' της παρ. 1 του άρθρου 22 και της περ. γ' της παρ. 3 του άρθρου 23 του ΚΦΔ αντίστοιχα. Δεν απαιτείται η προσκόμιση δικαιολογητικών για την συμπλήρωση αυτών των κωδικών.

Άρθρο 6

Δικαιολογητικά που συνυποβάλλονται ή φυλάσσονται για μελλοντικό έλεγχο

Στις περιπτώσεις που η δήλωση φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων υποβάλλεται στην αρμόδια για την παραλαβή της δήλωσης υπηρεσία, κατά τα αναφερόμενα στην παρ. 1γ του άρθρου 1 της παρούσας συνυποβάλλονται, κατά περίπτωση, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, σε ευκρινή φωτοαντίγραφα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του Κεφαλαίου Α' του ν.4250/2014, ενώ όταν οι δηλώσεις υποβάλλονται με τη χρήση της διαδικτυακής Υπηρεσίας υποβολής δηλώσεων μέσω της ψηφιακής πύλης myAADE, τα ως άνω δικαιολογητικά φυλάσσονται από τον φορολογούμενο για μελλοντικό έλεγχο.

1. Τα έντυπα της αναλυτικής κατάστασης για τα μισθώματα ακίνητης περιουσίας (Ε2) και της κατάστασης οικονομικών στοιχείων από επιχειρηματική δραστηριότητα (Ε3) συνυποβάλλονται με τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων, ανάλογα με την κατηγορία των δηλούμενων εισοδημάτων, αποτελούν αδιαίρετη ενότητα με αυτήν και πρέπει να συμπληρώνονται σε όλες τις ενδείξεις τους. Τα προαναφερθέντα ισχύουν και για το έντυπο δήλωσης κατοχής μηχανημάτων έργων (Ε16), το οποίο δεν συνυποβάλλεται κατά την υποβολή της δήλωσης με τη χρήση της διαδικτυακής Υπηρεσίας υποβολής δηλώσεων μέσω της ψηφιακής πύλης myAADE, αλλά φυλάσσεται από τον φορολογούμενο για μελλοντικό έλεγχο.

2. Η αναλυτική κατάσταση για τα μισθώματα ακίνητης περιουσίας (Ε2) και η κατάσταση οικονομικών στοιχείων από επιχειρηματική δραστηριότητα (Ε3), σε περίπτωση υποβολής της δήλωσης σε φυσική μορφή, μπορεί να υποβληθούν σε προεκτυπωμένα έντυπα από τους υπόχρεους που έχουν τη δυνατότητα προεκτύπωσής τους με μηχανογραφικά μέσα, τα οποία, όμως, πρέπει να πληρούν τις τεχνικές προδιαγραφές και να αναφέρουν τα στοιχεία που περιέχονται στα αντίστοιχα έντυπα.

3. Οι φορολογούμενοι που ασκούν ατομική επιχειρηματική δραστηριότητα, με τη δήλωση εισοδήματος υποβάλλουν, σε περίπτωση τήρησης διπλογραφικών βιβλίων, αντίγραφο ισολογισμού νόμιμα υπογραμμένο.

4. Για την εφαρμογή της παρ. 4 του άρθρου 11 ΚΦΕ και προκειμένου να μην προστεθεί εισόδημα ανήλικου τέκνου στα εισοδήματα του γονέα που ενώ θεωρείται κατ' αρχήν υπόχρεος για την υποβολή της δήλωσης, έχει χάσει τη γονική μέριμνα, απαιτείται ευκρινές φωτοαντίγραφο της οικείας δικαστικής απόφασης, από το πρωτότυπο ή από ακριβές αντίγραφο αυτής, οπότε και προστίθεται στα εισοδήματα του άλλου γονέα.

Για την εφαρμογή της παρ. 1 του άρθρου 31 ΚΦΕ και προκειμένου να μην λογιστεί ως αντικειμενική δαπάνη του γονέα με το μεγαλύτερο εισόδημα, ενώ έχει χάσει τη γονική μέριμνα, η αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει βάσει επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης του οποίου κύριος ή κάτοχος είναι ανήλικο τέκνο, απαιτείται ευκρινές φωτοαντίγραφο της οικείας δικαστικής απόφασης, από το πρωτότυπο ή από ακριβές αντίγραφο αυτής, από την οποία να

προκύπτει ότι έχει χάσει τη γονική μέριμνα, οπότε και λογίζεται ως αντικειμενική δαπάνη του άλλου γονέα.

5. i) Για την απαλλαγή από τη φορολογία εισοδήματος των μισθών, συντάξεων και της πάγιας αντιμισθίας, καθώς και των εισοδημάτων των περιπτώσεων δ' και στ' της παρ. 2 του άρθρου 12 του ΚΦΕ τα οποία εξομοιώνονται φορολογικά με μισθό (υπό στοιχεία ΠΟΛ. 1098/2016 και ΠΟΛ. 1096/2017), τα οποία χορηγούνται σε πρόσωπα που παρουσιάζουν ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον ογδόντα τοις εκατό (80%), απαιτούνται καταρχήν οι γνωματεύσεις των οικείων υγειονομικών επιτροπών του Κέντρου Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕ.Π.Α.), το οποίο συστάθηκε και λειτουργεί μετά την 1.9.2011, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του ν.3863/2010. Γίνονται δεκτές και οι ήδη εκδοθείσες γνωματεύσεις πριν από την 1.9.2011 (ημερομηνία έναρξης λειτουργίας του ΚΕ.Π.Α.) από τις υγειονομικές επιτροπές των Νομαρχιών, οι οποίες έχουν δοθεί για οποιαδήποτε χρήση και χρησιμοποιούνται εξίσου για την αναγνώριση της υπόψη φορολογικής απαλλαγής επ' άοριστον, αν πρόκειται για επ' άοριστον κρίση, ή αλλιώς μέχρι την ημερομηνία που λήγει η ισχύς τους, εφόσον είχαν εκδοθεί σύμφωνα με όσα ίσχυαν στο σχετικό φορολογικό πλαίσιο κατά τον χρόνο έκδοσής τους. Εναλλακτικά, ο φορολογούμενος για την πιστοποίηση της ύπαρξης αναπηρίας μπορεί να προσκομίσει και γνωματεύσεις των Ανωτάτων Υγειονομικών Επιτροπών του Στρατού (Α.Σ.Υ.Ε.), του Ναυτικού (Α.Ν.Υ.Ε.), της Αεροπορίας (Α.Α.Υ.Ε.), της Ελληνικής Αστυνομίας και του Πυροσβεστικού Σώματος, δεδομένου ότι, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του ν.3863/2010, οι εν λόγω Υγειονομικές Επιτροπές δεν έχουν καταργηθεί και εξακολουθούν να ασκούν τα καθήκοντά τους και μετά την 1.9.2011.

Σε όλες τις ανωτέρω γνωματεύσεις, προκειμένου να γίνουν δεκτές, θα πρέπει να διαπιστώνεται και να βεβαιώνεται ρητά το ποσοστό της αναπηρίας του προσώπου που αφορούν, καθώς και το χρονικό διάστημα που προβλέπεται ότι θα διαρκέσει η εν λόγω αναπηρία, ενώ σε κάθε περίπτωση, θα πρέπει να είναι σε ισχύ το φορολογικό έτος για το οποίο ο ενδιαφερόμενος αιτείται την εφαρμογή των οικείων διατάξεων.

Σε κάθε περίπτωση που ο φορολογούμενος λαμβάνει σύνταξη από ασφαλιστικό φορέα κύριας ασφάλισης, επειδή έχει αναπηρία σε ποσοστό τουλάχιστον ογδόντα τοις εκατό (80%), αρκεί να

προσκομίζει βεβαίωση του συνταξιοδοτικού φορέα ή απόφαση συνταξιοδότησης ή απόφαση παράτασης της σύνταξης, από την οποία να προκύπτει ότι, κατόπιν ιατρικής κρίσης από την αρμόδια υγειονομική επιτροπή, συνταξιοδοτήθηκε με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον ογδόντα τοις εκατό (80%), ως και το χρονικό διάστημα που προβλέπεται ότι θα διαρκέσει η αναπηρία αυτή. Όταν η σύνταξη αναπηρίας καθίσταται αυτοδίκαια οριστική (παρατείνεται για χρόνο αόριστο), για τους ασφαλισμένους όλων των Φορέων, Κλάδων και Τομέων Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, δεν απαιτείται εκ νέου ιατρική εξέταση από αρμόδια Υγειονομική Επιτροπή και για την απαλλαγή της από τον φόρο εισοδήματος απαιτείται:

- α) απόφαση μονιμοποίησης της αναπηρικής σύνταξης (ή παράτασης επ' αόριστο) από τον αρμόδιο συνταξιοδοτικό φορέα και
- β) γνωμάτευση της υγειονομικής επιτροπής Αναπηρίας όλων των Φορέων, Κλάδων και Τομέων Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης που τελούσε σε ισχύ κατά τη μονιμοποίηση της αναπηρικής σύνταξης, η οποία πιστοποιεί ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω, είτε αυτή αφορά σε γνωμάτευση προ ΚΕ.Π.Α. Υγειονομικής Επιτροπής, είτε γνωμάτευση Υγειονομικής Επιτροπής ΚΕ.Π.Α. από 1/9/2011 και εξής (υπό στοιχεία Γ23/312-30.12.2016 έγγραφο του Ι.Κ.Α.).

Στις ανωτέρω περιπτώσεις, ως αρμόδια υγειονομική επιτροπή, νοείται η υγειονομική επιτροπή οποιουδήποτε εκ των Φορέων, Κλάδων και Τομέων Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, καθώς και αυτή οι γνωματεύσεις της οποίας κατά τις οικείες διατάξεις, είναι υποχρεωτικές για τον ασφαλιστικό-συνταξιοδοτικό φορέα που χορηγεί τη σύνταξη. Περαιτέρω, γίνεται δεκτή και η γνωμάτευση που περιέχει ιατρική κρίση ανικανότητας για κάθε εργασία με ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω, ενώ σε περίπτωση που η γνωμάτευση περιέχει οριστική κρίση ως προς το ποσοστό αναπηρίας ή ισχύει εφ' όρου ζωής, διατηρεί την ισχύ της και γίνεται δεκτή ανεξαρτήτως του χρόνου έκδοσής της ή της κατάργησης της υγειονομικής επιτροπής που χορήγησε αυτή, δηλαδή ακόμα και όταν πρόκειται για γνωμάτευση υγειονομικής επιτροπής προ ΚΕ.Π.Α. (σχετ. η υπό στοιχεία Ε.2225/2021).

Εάν ο φορολογούμενος διαθέτει περισσότερες από μία γνωματεύσεις αναπηρίας, του ίδιου ή διαφορετικών φορέων και ισχύουν και οι δύο μέσα στο φορολογικό έτος 2023, πιστοποιώντας διαφορετικά ποσοστά αναπηρίας, τότε λαμβάνεται υπόψη η γνωμάτευση με το υψηλότερο ποσοστό αναπηρίας.

Σε περίπτωση που έχει εκδοθεί γνωμάτευση από δευτεροβάθμια υγειονομική επιτροπή κατισχύει της γνωμάτευσης της πρωτοβάθμιας υγειονομικής επιτροπής.

- ii) Για τη μείωση του φόρου κατά διακόσια (200) ευρώ, απαιτούνται τα ακόλουθα δικαιολογητικά, από τα οποία πιστοποιείται η ιδιότητα του φορολογουμένου ή του εξαρτώμενου μέλους του που δικαιούται την εν λόγω μείωση:
  - α) Για πρόσωπα με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον εξήντα επτά τοις εκατό (67%), γνωμάτευση των οικείων υγειονομικών επιτροπών του Κέντρου Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕ.Π.Α.) ή της Ανωτάτης του Στρατού Υγειονομικής Επιτροπής (Α.Σ.Υ.Ε.).

Για την πιστοποίηση του ποσοστού αναπηρίας 67% γίνονται δεκτές, εκτός από τις γνωματεύσεις της Α.Σ.Υ.Ε. και οι γνωματεύσεις που εκδίδονται από τις υγειονομικές επιτροπές της Α.Ν.Υ.Ε., Α.Α.Υ.Ε., της Α.Υ.Ε. της Ελληνικής Αστυνομίας και της Α.Υ.Ε. του Πυροσβεστικού Σώματος, καθόσον ενώ καταργήθηκαν όλες οι Επιτροπές πιστοποίησης αναπηρίας που λειτουργούσαν στους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης, στις νομαρχίες και το Δημόσιο, οι Ανώτατες Υγειονομικές Επιτροπές, Στρατού (Α.Σ.Υ.Ε.), Ναυτικού (Α.Ν.Υ.Ε.), Αεροπορίας (Α.Α.Υ.Ε.), την Ανώτατη Υγειονομική Επιτροπή της Ελληνικής Αστυνομίας και την Ανώτατη Υγειονομική Επιτροπή του Πυροσβεστικού Σώματος, εξακολουθούν να ασκούν τα καθήκοντά τους, για την πιστοποίηση της αναπηρίας του φορολογουμένου.

Οι ήδη εκδοθείσες γνωματεύσεις πριν την 1.9.2011 (ημερομηνία έναρξης λειτουργίας του ΚΕ.Π.Α.) από τις υγειονομικές επιτροπές των νομαρχιών μπορούν να χρησιμοποιούνται για την αναγνώριση της υπόψη φορολογικής ελάφρυνσης επ' άοριστον, αν πρόκειται για επ' άοριστον κρίση, ή αλλιώς μέχρι την ημερομηνία που λήγει η ισχύς τους.

Σε όλες τις ανωτέρω γνωματεύσεις, προκειμένου να γίνουν δεκτές, θα πρέπει να διαπιστώνεται και να βεβαιώνεται ρητά το ποσοστό της

αναπηρίας του προσώπου που αφορούν, καθώς και το χρονικό διάστημα που προβλέπεται ότι θα διαρκέσει η εν λόγω αναπηρία, ενώ, σε κάθε περίπτωση, θα πρέπει να είναι σε ισχύ το φορολογικό έτος για το οποίο ο ενδιαφερόμενος αιτείται την εφαρμογή των οικείων διατάξεων.

Για τη μείωση του φόρου κατά διακόσια (200) ευρώ δεν λαμβάνεται υπόψη επαγγελματική ή ασφαλιστική αναπηρία.

β) Για ανάπηρους αξιωματικούς ή οπλίτες, θύματα πολέμου, καθώς και για ανάπηρους ή θύματα εθνικής αντίστασης ή εμφυλίου πολέμου, απαιτείται σχετική βεβαίωση της αρμόδιας Υπηρεσίας του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους.

Ειδικά για τους ανάπηρους αξιωματικούς ή οπλίτες από πολεμική αιτία και τα θύματα πολέμου αρκούν τα ενημερωτικά σημειώματα πληρωμής της σύνταξής τους, στα οποία αναγράφεται ο αριθμός Μητρώου της σύνταξής τους, ο οποίος πρέπει να αρχίζει από 3 ή 4.

Για αξιωματικούς οι οποίοι υπέστησαν τραύμα ή νόσημα που επήλθε λόγω κακουχιών σε πολεμική περίοδο, απαιτείται βεβαίωση της αρμόδιας κρατικής υπηρεσίας που τους χορηγεί τις αποδοχές τους.

γ) Για τα θύματα τρομοκρατικών ενεργειών απαιτείται βεβαίωση από τον οικείο συνταξιοδοτικό φορέα ότι ο φορολογούμενος έχει αναγνωριστεί ως θύμα τρομοκρατικής ενέργειας και συνταξιοδοτείται για τον λόγο αυτό, βάσει του οικείου νομοθετικού πλαισίου, όπως ισχύει κάθε φορά.

Η μείωση των διακοσίων (200) ευρώ του άρθρου 17 του ΚΦΕ χορηγείται μόνο μια φορά, ακόμη κι αν συντρέχουν παράλληλα περισσότερες από μία από τις περιπτώσεις α΄ ως δ΄ και συνεπώς δεν μπορούν να συμπληρωθούν ταυτόχρονα οι κωδικοί 001-002 και 009-010.

Οι απαλλαγές των ατόμων με αναπηρία του άρθρου 14 του ΚΦΕ πρέπει να εξετάζονται αυτοτελώς και ανεξάρτητα από τις πρόσθετες μειώσεις φόρου του άρθρου 17 του ΚΦΕ, ακόμη κι αν αποδεικνύονται από τον φορολογούμενο με δύο γνωματεύσεις από διαφορετικούς φορείς.

- iii) Σύμφωνα με το άρθρο 20 του ΚΦΕ, οι φορολογικοί κάτοικοι αλλοδαπής που αποκτούν εισόδημα στην Ελλάδα, δεν δικαιούνται τις μειώσεις φόρου των άρθρων 16, 17 και 19 του ΚΦΕ, εκτός κι αν διατηρούν τη φορολογική τους κατοικία σε άλλο κράτος μέλος της Ε.Ε. ή του Ε.Ο.Χ. και
- α) τουλάχιστον το ενενήντα τοις εκατό (90%) του παγκόσμιου εισοδήματός τους αποκτάται στην Ελλάδα ή
- β) αποδεικνύουν ότι το φορολογητέο εισόδημά τους είναι τόσο χαμηλό ώστε θα δικαιούνταν της μείωσης του φόρου δυνάμει της φορολογικής νομοθεσίας του κράτους της κατοικίας τους.

Για την υπαγωγή στην περ. α΄ απαιτείται βεβαίωση της αλλοδαπής φορολογικής Αρχής για το συνολικό εισόδημά τους και για το εισόδημα που απέκτησαν στην Ελλάδα, ενώ για την εφαρμογή της περ. β΄ απαιτείται βεβαίωση της αλλοδαπής φορολογικής Αρχής, από την οποία να προκύπτει ότι το φορολογητέο εισόδημα των εν λόγω φυσικών προσώπων στο κράτος κατοικίας τους είναι τόσο χαμηλό που ενώ θα δικαιούνταν της μείωσης του φόρου δυνάμει, της φορολογικής τους νομοθεσίας, δεν επωφελούνται αυτής (σχετ. οι C-39/2010, C-169/2003 και C-279/1993 αποφάσεις του ΔΕΕ). Στην περίπτωση που δεν χορηγούνται από την αλλοδαπή χώρα οι ως άνω βεβαιώσεις, αρκεί αντίγραφο της φορολογικής δήλωσης θεωρημένο κατά τα διεθνή νόμιμα.

Περαιτέρω, σύμφωνα με την περ. ε΄ της παρ. 2 του άρθρου 14 του ΚΦΕ, οι μισθοί, οι συντάξεις και η πάγια αντιμισθία που χορηγούνται σε ανάπηρους με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον ογδόντα τοις εκατό (80%) απαλλάσσονται από τον φόρο. Ελλείψει ρητής διάκρισης στον νόμο, αυτά τα εισοδήματα είναι απαλλασσόμενα του φόρου, ανεξάρτητα από το αν αποκτώνται από φορολογικό κάτοικο Ελλάδας ή αλλοδαπής, εφόσον προσκομίζονται τα οριζόμενα δικαιολογητικά.

- iv) Αναφορικά με τις εκδοθείσες γνωματεύσεις, ανεξαρτήτως ποσοστού, με διάρκεια αναπηρίας που δεν αφορά στο σύνολο των μηνών του φορολογικού έτους, δεδομένου ότι από τη φορολογική νομοθεσία δεν προβλέπεται ο επιμερισμός της φορολογικής ελάφρυνσης/απαλλαγής στους μήνες της χρήσης, αυτές γίνονται αποδεκτές και ο φορολογούμενος τυγχάνει της προβλεπόμενης μείωσης φόρου ή απαλλαγής για ολόκληρο το φορολογικό έτος (υπό στοιχεία ΔΕΑΦ Α 1118203 ΕΞ2016/29.7.2016 έγγραφο).

6. Προκειμένου να συμπληρωθούν χρηματικά ποσά που καταβάλλονται για πολιτιστικές χορηγίες του ν.3525/2007 (Α'16) στο Δημόσιο, τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού, τα νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου, τα νομικά πρόσωπα του ευρύτερου δημόσιου τομέα, όπως αυτός οριοθετείται κάθε φορά τα νομικά πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, τις αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες του άρθρου 741 Α.Κ., που επιδιώκουν, κατά το καταστατικό τους, σκοπούς πολιτιστικούς, καθώς και τις ανώνυμες εταιρείες του άρθρου 265 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, που ιδρύονται για τη φιλοξενία του θεσμού «Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης», απαιτούνται τα πιο κάτω δικαιολογητικά:

- α) επικυρωμένο αντίγραφο της απόφασης του Υπουργού Πολιτισμού με την οποία χαρακτηρίζεται η απαιτούμενη από το νόμο έγγραφη σύμβαση χορηγίας μεταξύ χορηγού και αποδέκτη της χορηγίας ως πολιτιστική.
- β) σε περίπτωση χορηγίας χρηματικών ποσών απαιτούνται και τα πρωτότυπα αποδεικτικά καταβολής των ποσών της χορηγίας και
- γ) σε περίπτωση χορηγίας σε είδος ή άυλα αγαθά ή υπηρεσίες, απαιτείται και φωτοαντίγραφο της κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Πολιτισμού για την εκτίμηση της αξίας τους, καθώς και τα αποδεικτικά παράδοσης της χορηγίας από τον χορηγό και παραλαβής της από τον αποδέκτη αυτής.

Το συνολικό ποσό που αφαιρείται από το εισόδημα δεν μπορεί να υπερβαίνει το 10% του συνολικού φορολογούμενου εισοδήματος. Τα ποσά των δωρεών γενικά, καθώς και των χορηγιών που συμπληρώνονται στους κωδικούς 061-062 δεν πρέπει να έχουν ληφθεί υπόψη για έκπτωση με βάση άλλη διάταξη νόμου.

7. Για την απόδειξη της απόδοσης της δωρεάς σε είδος προς τους δωρεοδόχους της περ. β' της παρ. 2 του άρθρου 7 του ν. 2859/2000 (Α'248), απαιτείται βεβαίωση έκαστου δωρεοδόχου στην οποία αναγράφονται, μεταξύ άλλων, τα δωριζόμενα τρόφιμα κατ' είδος και ποσότητα καθώς επίσης και ο σκοπός που θα διατεθούν ή / και η κοινωνική ομάδα που θα διανεμηθούν. Ειδικότερα, τα ποσά των δωρεών αποδεικνύονται με βάση το σχετικό παραστατικό αγοράς από κατάσταση πώλησης αυτών, εφόσον υφίσταται, ή ελλείπει αυτού, με

οποιοδήποτε άλλο στοιχείο διαθέτει ο δωρητής από το οποίο προκύπτει η τρέχουσα μέση τιμή πώλησης των δωριζόμενων τροφίμων (όπως ενδεικτικά και όχι περιοριστικά προκύπτει μέσω της σχετικής εφαρμογής στην ιστοσελίδα <https://e-katanalotis.gov.gr/> της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή, από τα Δελτία Πιστοποίησης Τιμών κ.λπ).

8. Για την απόδειξη καταβολής στους Ε.Λ.Κ.Ε. των Α.Ε.Ι., των προβλεπόμενων από τη διάταξη της περ. β΄ της παρ. 3 του άρθρου 23 του ν. 4009/2011 (Α΄ 195), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 113 παρ.1 ν.4821/2021 (Α΄134) ποσών, απαιτείται α) βεβαίωση του Ε.Λ.Κ.Ε., στην οποία αναγράφεται το ποσό που καταβλήθηκε το 2023 για οφειλές των ετών 2018 έως 2022 και το έτος το οποίο αφορά και β) το σχετικό αποδεικτικό καταβολής.

9. Στην περίπτωση που αναγράφονται στους κωδικούς 781-782 του Πίνακα 6 της δήλωσης ποσά από διάθεση Ε.Ι.Χ. αυτοκινήτων και λοιπών περιουσιακών στοιχείων (εκτός ακινήτων για τα οποία συντάσσεται συμβολαιογραφικό έγγραφο) μεταξύ ιδιωτών και συνεπώς δεν εκδίδονται τα παραστατικά που προβλέπονται από τα ΕΛΠ, απαιτείται ως αποδεικτικό στοιχείο για το τίμημα της πώλησης η προσκόμιση υπεύθυνης δήλωσης του ν. 1599/1986 (Α' 75) ή παραστατικό κατάθεσης σε τραπεζικό λογαριασμό.

10. Τα αλλοδαπά δημόσια έγγραφα, όπως αυτά καθορίζονται στις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 1497/1984 (Α΄ 188) προσκομίζονται κατά τα διεθνή νόμιμα (Κανονισμός 2016/1191, Κανονισμός 650/2012, σφραγίδα apostille, προξενική θεώρηση, θεώρηση από το ελληνικό προξενείο, κατά τα οριζόμενα σε διεθνείς συνθήκες που έχουν κυρωθεί με νόμο από την Ελλάδα, κατά περίπτωση) και γίνονται δεκτά ευκρινή φωτοαντίγραφα από αντίγραφα αυτών που επικυρώνονται από δικηγόρους, κατά τα οριζόμενα στις διατάξεις του τέταρτου εδαφίου της περ. β΄ της παρ.2 του άρθρου 11 του ν.2690/1999 (Α΄45), όπως ισχύει ή επικυρωμένα από το πρωτότυπο αντίγραφο αυτών από συμβολαιογράφους, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις ή από πρόσωπο, αρχή ή υπηρεσία που από το νόμο έχει τη δυνατότητα αυτή.

Για τα πρόσωπα, τις Υπηρεσίες και τους φορείς που διενεργούν μεταφράσεις, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, ισχύουν τα αναφερόμενα στο υπό στοιχεία Δ.ΟΡΓ.Δ. 1087498/8-10-2021 έγγραφο της Διεύθυνσης Οργάνωσης της ΑΑΔΕ. Από τη διαδικασία της

επικύρωσης κατά τα διεθνή νόμιμα και της μετάφρασης εξαιρούνται οι «ΑΙΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΣΑΔΦΕ», όπως αυτές ισχύουν για τα κράτη με τα οποία η Ελλάδα έχει συνάψει Συμβάσεις Αποφυγής Διπλής Φορολογίας. Ειδικές προβλέψεις διέπουν τις «ΑΙΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΣΑΔΦΕ» με ΗΠΑ, ΤΟΥΡΚΙΑ, ΜΟΛΔΑΒΙΑ, ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ, ΙΣΠΑΝΙΑ & ΚΑΤΑΡ όπως περιγράφονται στις υπό στοιχεία ΠΟΛ. 1107/1999, ΠΟΛ. 1092/2005, ΠΟΛ. 1210/2015, ΠΟΛ 1044/2017, Ε.2009/2021 και Ε. 2084/2021 εγκυκλίους αντίστοιχα για κάθε κράτος. Επίσης, εξαιρούνται από την επισημείωση με τη σφραγίδα apostille τα έγγραφα και οι πράξεις, τα οποία αφορούν στη φορολογική κατοικία (και συνεπώς και τα πιστοποιητικά φορολογικής κατοικίας), εφόσον εκδίδονται από τις χώρες, που έχουν επικυρώσει τη «Σύμβαση που απαλλάσσει από την επικύρωση ορισμένες πράξεις και έγγραφα» (κυρωτικός ν. 4231/2014 (Α΄ 19), σχετ. υπό στοιχεία Δ. ΟΡΓ. Δ 1172275 ΕΞ 2017/16.11.2017 έγγραφο), καθώς και από την Κύπρο (σχετ. υπό στοιχεία 1122798/1216/0006Δ/10-1-2008 έγγραφο).

11. Προκειμένου να δηλωθεί εισόδημα αλλοδαπού προσωπικού των εγκατεστημένων στην Ελλάδα γραφείων σύμφωνα με τις διατάξεις του α.ν. 89/1967 (Α΄ 132), φορολογικών κατοίκων εξωτερικού, το οποίο δεν προκύπτει στην Ελλάδα, απαιτείται ως δικαιολογητικό το παραστατικό εισαγωγής χρηματικών κεφαλαίων σε λογαριασμό Τράπεζας που εδρεύει στην Ελλάδα. Τα ποσά αυτά αναγράφονται στους κωδ. 781-782 του εντύπου Ε1.

Ως προς τα εισοδήματα του αλλοδαπού προσωπικού των εγκατεστημένων στην Ελλάδα γραφείων σύμφωνα με τις διατάξεις του α.ν. 89/1967, φορολογικών κατοίκων Ελλάδας, που δεν προκύπτουν στην Ελλάδα και βάσει της παρ.1 του άρθρου 3 ΚΦΕ δεν υπόκεινται σε φορολογία, δηλώνονται στους κωδικούς 659-660 του εντύπου Ε1.

12. Για την εξαίρεση εφαρμογής του ελάχιστου ποσού του καθαρού εισοδήματος του άρθρου 28Α του ΚΦΕ ή την εφαρμογή των προβλεπόμενων μειώσεων των άρθρων 28Β -28Δ, απαιτούνται, κατά περίπτωση, τα κατωτέρω:

• Αναφορά σε νομοθετική ή κανονιστική ρύθμιση από την οποία να προκύπτει ο περιορισμός της άσκησης της επιχειρηματικής δραστηριότητας του υπόχρεου

• Πιστοποιητικό απόδειξης ιδιότητας πολύτεκνου ως γονέα ή απορφανισθέντος τέκνου

• Πιστοποιητικό απόδειξης ιδιότητας γονέα μονογονεϊκής οικογένειας με ανήλικα τέκνα π.χ. πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης ή ληξιαρχική πράξη γέννησης (σε περίπτωση άγαμης μητέρας), πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης ή ληξιαρχική πράξη θανάτου (στην περίπτωση χηρείας) ή δικαστική απόφαση απόδοσης επιμέλειας (σε περίπτωση διαζυγίου) ή ιδιωτικό συμφωνητικό που έχει κατατεθεί στο πρωτοδικείο για την έκδοση διαζυγίου (συναινετική λύση γάμου) ή τελεσίδικη δικαστική απόφαση υιοθεσίας από έναν γονέα ή πιστοποιητικό κράτησης σε σωφρονιστικό κατάστημα (φυλάκιση του άλλου γονέα) κ.λπ.

• Άδεια κυκλοφορίας για το ποσοστό ιδιοκτησίας των εκμεταλλευτών ταξί.

13. Προκειμένου για την απαλλαγή από την καταβολή φόρου κατ' εφαρμογή των διατάξεων των ν.3908/2011 (Α' 8) και ν.4399/2016 (Α' 117) κ.λπ, τα κάτωθι δικαιολογητικά:

i. την απόφαση πιστοποίησης ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας του επενδυτικού σχεδίου

ii. την υποβληθείσα Δήλωση Φορολογικής Απαλλαγής (ΔΦΑ) του οικείου φορολογικού έτους, στην οποία δηλώνεται το ποσό του φόρου το οποίο δεν καταβάλλεται λόγω της παρεχόμενης ενίσχυσης των ν.4399/2016 και ν.3908/2011.

14. Για την δήλωση από τους φορολογούμενους στο έντυπο Ε3 των δαπανών που αφορούν σε πράσινη οικονομία, ενέργεια και ψηφιοποίηση που πραγματοποίησαν οι επιχειρήσεις μέσα στο φορολογικό έτος 2023 και υπάγονται στο άρθρο 22Ε του ΚΦΕ, απαιτείται ως δικαιολογητικό η ηλεκτρονικά υποβληθείσα στην ΑΑΔΕ υπεύθυνη δήλωση του Παραρτήματος ΙΙ της υπό στοιχεία 139818 ΕΞ 2022/28.9.2022 (Β' 5083) κοινής υπουργικής απόφασης, σχετικά με τυχόν άλλες ενισχύσεις ή σσονος σημασίας τις οποίες έχουν λάβει σε επίπεδο ενιαίας επιχείρησης, βάσει του Κανονισμού de minimis ή άλλων κανονισμών για ενισχύσεις ή σσονος σημασίας κατά τα δύο προηγούμενα έτη και κατά το τρέχον έτος, σε επίπεδο ενιαίας επιχείρησης, καθώς και πως είναι ενήμεροι ότι η ενίσχυση που

αιτούνται να λάβουν υπάγεται στον Κανονισμό de minimis και πληροί το σύνολο των προϋποθέσεων που ορίζονται στην σχετική απόφαση, και αφορά σε τιμολόγια για δαπάνες σε πράσινη οικονομία, ενέργεια ή ψηφιοποίηση.

15. Βεβαίωση κερδών από τυχερά παίγνια σύμφωνα με το άρθρο 16 της με αριθμό 554/5/15.04.2021 (Β' 1633) απόφασης της ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΠΑΙΓΝΙΩΝ «Έκδοση Κανονισμού εφαρμογής μέτρων για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας από τα Υπόχρεα Πρόσωπα στην αγορά τυχερών παιγνίων, σύμφωνα με την περ. στ' της παρ. 3 του άρθρου 28 του ν.4002/2011 (Α'180)» (Β'1633).

16. Κατά τα λοιπά, η δήλωση φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων φορολογικού έτους 2023 συνοδεύεται, κατά περίπτωση, από τα δικαιολογητικά που ορίζονται στις υπό στοιχεία ΠΟΛ. 1088/2015, 1132/2015 (Β' 1407), 1041/2016 (Β' 926), 1096/2016 (Β' 2043), 1034/2017 (Β' 759), 1068/2018 (Β' 1319), υπό στοιχεία Α.1041/2019 (Β' 353), Α.1201/2019 (Β' 1861), υπό στοιχεία Α.1070/2020 (Β' 1267), υπό στοιχεία Α. 1118/2021 (Β'2226, Β'2437, Β'2696), Α.1034/2022 (Β'1098) και Α.1042/2023 (Β'2121) αποφάσεις των Γ.Γ.Δ.Ε. και Διοικητή ΑΑΔΕ.

17. Εφόσον κάποια από τα δικαιολογητικά που ορίζονται με την παρούσα έχουν ήδη συνυποβληθεί με δηλώσεις προηγούμενων ετών στη Φορολογική Διοίκηση ή έχουν διαφυλαχθεί σε περίπτωση υποβολής με χρήση της διαδικτυακής Υπηρεσίας υποβολής δηλώσεων ή υπάρχει διαθέσιμο ηλεκτρονικό αρχείο και δεν έχει επέλθει κάποια μεταβολή στα στοιχεία που αναγράφονται σ' αυτά, δεν απαιτείται η έκδοση νέων δικαιολογητικών. Αρκεί να υποβληθεί υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986, στην οποία θα αναγράφεται το φορολογικό έτος που αφορούσε το κάθε συγκεκριμένο δικαιολογητικό που τυχόν υποβλήθηκε, ότι δεν έχει επέλθει μεταβολή στα στοιχεία που αναγράφονται σ' αυτό και με την προϋπόθεση ότι, αν το συγκεκριμένο δικαιολογητικό είναι ορισμένης χρονικής ισχύος, καλύπτει και το φορολογικό έτος 2023.

Άρθρο 7

1. Εάν κατά την ηλεκτρονική υποβολή της δήλωσης με χρήση της διαδικτυακής υπηρεσίας δεν έχει ήδη γνωστοποιηθεί στη Φορολογική

Διοίκηση τραπεζικός λογαριασμός (αριθμός IBAN), εμφανίζεται μήνυμα που ενημερώνει για την υποχρέωση γνωστοποίησής του. Η γνωστοποίηση του αριθμού IBAN πραγματοποιείται με υποβολή ηλεκτρονικής Υπεύθυνης Δήλωσης του δικαιούχου στην ψηφιακή πύλη myAADE στην καρτέλα «Μητρώο & Επικοινωνία» της ΑΑΔΕ. Ειδικά για τους φορολογικούς κατοίκους αλλοδαπής και τους ανηλίκους, η υποχρέωση γνωστοποίησης αριθμού IBAN υφίσταται μόνο στην περίπτωση που με βάση τη δήλωση προσδιορίζεται πιστωτικό υπόλοιπο και εκδίδεται πράξη με την οποία συνιστάται και βεβαιώνεται απαίτηση για επιστροφή φόρου.

2. Κατά την υποβολή της δήλωσης της παρ. 1, δίνεται η δυνατότητα μέσω υπερσύνδεσμου στον υπόχρεο να μεταβεί στην αντίστοιχη ηλεκτρονική εφαρμογή, ενώ ο/η σύζυγος/ΜΣΣ θα εισέλθει σε αυτήν, με τους δικούς του/ης κωδικούς πρόσβασης. Κοινός λογαριασμός δε δύναται να δηλώνεται από περισσότερους από δύο δικαιούχους.

Άρθρο 8

Η απόφαση αυτή ισχύει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΤΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗΣ ΑΡΧΗΣ

ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΙΤΣΙΛΗΣ

ΣΥΝΗΜΜΕΝΑ: (Μόνο ως προς το Εθνικό Τυπογραφείο)

Παράρτημα Α΄

Έντυπο δήλωσης φορολογίας εισοδήματος (Ε1)

Παράρτημα Β΄

Έντυπο αναλυτικής κατάστασης για τα μισθώματα ακινήτων (Ε2)

Παράρτημα Γ΄

Έντυπο κατάστασης οικονομικών στοιχείων από επιχειρηματική δραστηριότητα

(Ε3)

Παράρτημα Δ΄

Έντυπο Μηχανημάτων Έργου (Ε16)

Παράρτημα Ε΄

Κατάσταση Φορολογικής Αναμόρφωσης

Παράρτημα Στ΄

Πράξη Διοικητικού/Διορθωτικού Προσδιορισμού Φόρου με την οποία συνίσταται και βεβαιώνεται οφειλή/απαίτηση

Παράρτημα Ζ΄

Σύνοψη Πράξης Προσδιορισμού Φόρου

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ:

I. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑ:

1. Αποδέκτες Πίνακα Γ΄

2. Επιχειρησιακή Δ/ση ΣΔΟΕ Αττικής & Επιχειρησιακή Δ/ση ΣΔΟΕ Μακεδονίας

3. Διεύθυνση Στρατηγικής Τεχνολογιών Πληροφορικής (για ανάρτηση στην Ηλεκτρονική Βιβλιοθήκη)

4. Εθνικό Τυπογραφείο, με την παράκληση για τη δημοσίευση αυτής της Απόφασης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

II. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Αποδέκτες πινάκων Α΄, Β΄ (εκτός των αριθ. 1 και 2), Ζ΄, Η΄ (εκτός αριθ. 4, 10, και 11) Θ΄, Ι΄, ΙΒ΄, ΙΓ΄, ΙΔ΄, ΙΕ΄, ΙΣΤ΄, ΙΖ΄, ΙΗ΄, ΙΘ΄, Κ΄, ΚΑ΄, ΚΒ΄, ΚΓ΄

2. Γραφείο του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

3. Γραφείο κκ Υφυπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

4. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Φορολογικής Πολιτικής

5. Κ.Ε.ΦΟ.ΜΕ.Π.

6. Κ.Ε.ΜΕ.ΕΠ.

7. Επιτροπή Λογιστικής & Τυποποίησης Ελέγχων

8. Υπουργείο Ανάπτυξης, Γενική Γραμματεία Εμπορίου, Γενική Δ/ση Αγοράς & Προστασίας Καταναλωτή, Δ/ση Εταιρειών, Πλ.Κάνιγγος Τ.Κ. 10181 ΑΘΗΝΑ

III. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

1. Γραφείο του Διοικητή Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων

2. Γραφείο του Γενικού Δ/ντή Φορολογίας

3. Γραφείο της Γενικής Δ/ντριας Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης

4. Γραφεία κ.κ. Γενικών Διευθυντών

5. Δ/ση Νομικής Υποστήριξης

6. Αυτοτελές Τμήμα Συντονισμού Μεταρρυθμιστικών Δράσεων και Επικοινωνίας

7. Διεύθυνση Εφαρμογής Άμεσης Φορολογίας-Τμήμα Α΄

8. Διεύθυνση Επιχειρησιακών Διαδικασιών

9. Διεύθυνση Ανάπτυξης Φορολογικών Εφαρμογών